

ศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 ต่อวิชาสังคมศึกษา 2
วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร กรุงเทพฯ

ปนัดดา เพิ่มพานิช

อธิการบดี
จาก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2544

ISBN 974-04-0422-7

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

07
ป 1616
3544

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

เจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 ต่อวิชาสังคมศึกษา 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์

กรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

นางสาวนัตตา เพิ่มพานิช

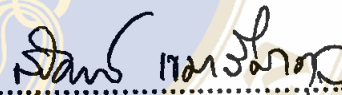
ผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์

ศศ.บ., ศศ.ม.

ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

อาจารย์สุรัตน์ เขมาลีลากุล

B.M. , M.M. (composition)

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัญชลี พงศ์พันธุ์

ศศ.ม. (ภาษาศาสตร์ประยุกต์)

รักษาราชการแทนคณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนรรณ จรรย์ยานนท์

ค.บ., M.M.

ประธานกรรมการประจำหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาดนตรี

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์

มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

เจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 ต่อวิชาสังคมศึกษา 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์

กรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี

26 กรกฎาคม 2544

นางสาวปนัดดา เพิ่มพานิช

ผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศัคดีชัย หิรัญรักษ์

ศศ.บ., ศศ.ม.

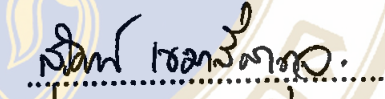
ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิลปชัย กงตาล

กศ.บ., ศศ.ม.

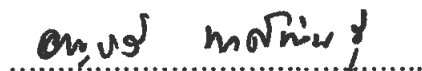
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์สุรัตน์ เขมาลีสากุล

B.M., M.M. (composition)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

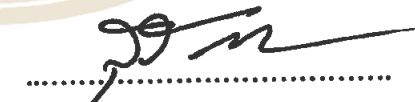

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัญชลี พงศ์พันธุ์

ศศ.ม. (ภาษาสาส์ตร์ประยุกต์)

รักษาราชการแทนคณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์สุกรี เจริญสุข

กศ.บ., M.M.E., D.A. (Music)

ผู้อำนวยการ

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์

มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

ในการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง เจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 ต่อวิชาสังคมศึกษา 2 วิทยาลัยนฤศิลป์ กรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร ฉบับนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ เพราะได้รับความเมตตาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ ประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ อาจารย์สุรัตน์ เขมาลีลากุล กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิลปชัย กงตาล กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ชี้แนะตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ด้วยความเมตตาตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูง

กราบขอบพระคุณท่านอาจารย์สังัด ภูเขาทอง อาจารย์กิตติ ศรีเปารยะ อาจารย์อนรรฆ จรรย์นันทน์ อาจารย์ณรงค์ชัย ปิฎกัธต์ และอาจารย์ดร.สุกรี เจริญสุขตลอดจนอาจารย์ในสถาบันทุกท่านที่ให้ความรู้แก่ข้าพเจ้า

กราบขอบพระคุณอาจารย์วสันต์ จันทน์ฉาย ดร.ประทีป ปะทีปะเสน ผู้อำนวยการสถาบันนาฏดุริยางคศิลป์สถานพร นิยมทอง อาจารย์สุมาลี เมธ ไขคม อาจารย์วณิ ลัดดากรรม อาจารย์ปทุมมาลย์ ทรงสกุลและอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือเมตตาอนุญาตให้ผู้วิจัยได้ศึกษาและสามารถบรรลุเป้าหมายในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงสุดต่อ คุณพ่อปราโมทย์ คุณแม่บานเย็น เพิ่มพานิช ที่ให้ความรัก เอาใจใส่และให้กำลังใจตลอดมาและขอขอบคุณ พี่ปิยะนุชและคุณเผด็จปัทมา ที่ให้ความรักและคอยดูแลให้ความช่วยเหลือมาโดยตลอดจนสำเร็จการศึกษา

ปนัดดา เพิ่มพานิช

3936582 MSMS/M : สาขาวิชา : คนตรี : ศศ.ม (ดนตรี)

คำสำคัญ : เจตคติ

ปณิดดา เพิ่มพานิช : เจตคติของ นักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 ต่อวิชาสังคีตนิยม 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร กรุงเทพฯ ประเทศไทย (ATTITUDE OF MATTAYOMSUKSA 4 STUDENTS TOWARD MUSIC APPRECIATION 2 AT THE COLLEGE OF DRAMATIC ARTS, MINISTRY OF FINE ART BANGKOK THAILAND.) คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, ศศ.บ.,ศศ.ม., สุรัตน์ เขมาลีลากุล,B.M.,M.M.(composition), ศิลปชัย กงตาล, กศ.บ.,ศศ.ม., 141 หน้า. ISBN: 974 - 04 - 0422 - 7

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยจำแนกตาม เพศ ระดับผลการเรียน สาขาวิชาของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร วิธีสอน สื่อและสภาพแวดล้อม และการวัดประเมินผลของวิชาสังคีตนิยม 2 จำนวนประชากรที่ใช้มี 302 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้ทำแบบสอบถามประมาณค่า จำนวน 60 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS / PC + สถิติที่ใช้ค่าเฉลี่ย(MEAN), ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ,ค่า t (t - test), F (F - test) และการเปรียบเทียบรายคู่เชฟเฟ (Sheffe's Method)

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยม 2 ในระดับมาก(ค่าเฉลี่ย 2.75) และมีลำดับของเจตคติจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านสื่อการสอน 2.87 ด้านการวัดผลประเมินผล 2.81 ด้านวิธีสอน 2.81 ด้านสภาพแวดล้อม 2.67 และด้านหลักสูตร 2.59 และเมื่อเปรียบเทียบ เพศ ผลการเรียน และสาขาวิชาของนักเรียนไม่พบความแตกต่างกันทั้ง 3 ด้าน

3936582 MSMS/M : MAJOR : MUSIC; M. A. (MUSIC)

KEY WORD : SATISFACTION / SEX/ RESULT/ LEVEL

PANADDA PERMPANICH : ATTITUDE OF MATTAYOMSUKSA 4 STUDENTS TOWARD MUSIC APPRECIATION 2 AT THE COLLEGE OF DRAMATIC ARTS, MINITARY OF FINE ARTS BANGKOK, THAILAND. THESIS ADVISORS : ASSIST.PROF.SAKCHAI HIRUNRUX, B.A.,M.A., SURAT KEMALEELAKUL,B.M., M.M. (COMPOSITION), ASSIST.PROF. SILAPACHAI KONGTALN, B.ED., M.A. 141 p. ISBN: 974 - 04 - 0422 - 7

This research was aimed at studying the attitudes of the Mathayomsuksa 4 students' College of Dramatic Arts toward Music Appreciation 2. The aspects included are : curriculum, teaching method, materials and equipment, environment and measurement, and evaluation.

The attitudes compared were sex, grading, and major study. The research population was 302 students. The tool used in the research was a questionnaire. The data were analyzed using the SPSS/PC+ computer program for the arithmetic mean, standard deviation, one way variance, T-test, and F-test.

The results of this research indicated that the students have very positive attitude toward Music Appreciation 2, high levels in curriculum, teaching method, materials and equipment, environment, measurement, and evaluation. As to the comparison of sex, grading, this major study did not find a difference at a significant level (0.05)

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อไทย	ง
บทคัดย่ออังกฤษ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภูมิ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
สมมุติฐานในการวิจัย	5
ข้อดกกลงเบื้องต้น	5
คำนิยามศัพท์เฉพาะของการศึกษา	5
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	7
เจตคติ	9
หลักสูตร	15
วิชาสังคมศึกษา	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	40
วิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41
วิธีจัดกระทำข้อมูล	42
สถิติที่ใช้	43
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	47
เจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)	48
กรมศิลปากร ที่มีต่อวิชา สังคมศึกษา ในกระบวนการเรียนการสอน	

สารบัญ (ต่อ)

ด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอน ด้านสภาพแวดล้อม	
ด้านสื่อการสอน และด้านการวัดประเมินผล	
เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์	55
(กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อวิชา สังคีตนิยม ในกระบวนการ	
การเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอนและวิธีสอน ด้าน	
สภาพแวดล้อมด้านสื่อการสอน และด้านการวัดประเมินผล จำแนก	
ตามเพศ ระดับผลการเรียน และสาขาวิชาของผลการเรียน ของ	
นักเรียน	
บทที่ 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	108
สรุปผลการวิจัย	109
อภิปรายผล	122
ข้อเสนอแนะ	124
บรรณานุกรม	126
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	
ประวัติความเป็นมาวิทยาลัยนาฏศิลป์	131
หลักสูตรวิทยาลัยนาฏศิลป์	133
แผนการเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์	135
ภาคผนวก ข	
แบบสำรวจเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1	136
ประวัติผู้วิจัย	141

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	47
ตารางที่ 2 เจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยม ด้านหลักสูตร	48
ตารางที่ 3 เจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยม ด้านวิธีการสอน	50
ตารางที่ 4 เจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยม ด้านสภาพแวดล้อม	51
ตารางที่ 5 เจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยม ด้านสื่อการสอน	52
ตารางที่ 6 เจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยม ด้านการวัดประเมินผล	53
ตารางที่ 7 เจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยม	54
ตารางที่ 8 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอน วิชาสังคีตนิยมด้านหลักสูตร จำแนกตามเพศ	55
ตารางที่ 9 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอน วิชาสังคีตนิยมด้านวิธีการสอน จำแนกตามเพศ	57
ตารางที่ 10 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอน วิชาสังคีตนิยมด้านสภาพแวดล้อม จำแนกตามเพศ	59

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 11 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอน วิชาสังคีตนิยมนด้านสื่อการสอน จำแนกตามเพศ	60
ตารางที่ 12 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอน วิชาสังคีตนิยมนด้านการวัดประเมินผล จำแนกตามเพศ	61
ตารางที่ 13 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอน วิชาสังคีตนิยมนทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามเพศ	62
ตารางที่ 14 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอน วิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร จำแนกตามผลการเรียน	63
ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของคะแนนเจตคติของนักเรียน ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ “มารยาทในการฟังดนตรี...”	67
ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของคะแนนเจตคติของนักเรียน ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ “เนื้อหาทางด้านเครื่องดนตรีสากล...”	68
ตารางที่ 17 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอน วิชาสังคีตนิยมนด้านวิธีการสอน จำแนกตามผลการเรียน	69
ตารางที่ 18 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอน วิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อม จำแนกตามผลการเรียน	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของคะแนนเจตคติของนักเรียน ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อม ในข้อ “อาคารเรียน...”	73
ตารางที่ 20 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอน วิชาสังคีตนิยมนด้านสื่อการสอน จำแนกตามผลการเรียน	74
ตารางที่ 21 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอน วิชาสังคีตนิยมนด้านการวัดประเมินผล จำแนกตามผลการเรียน	77
ตารางที่ 22 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอน วิชาสังคีตนิยมนที่ 5 ด้าน จำแนกตามผลการเรียน	79
ตารางที่ 23 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอน วิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร จำแนกตามสาขาวิชา	80
ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของคะแนนเจตคติของนักเรียน ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ “ประวัติของคีตกวี...”	84
ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของคะแนนเจตคติของนักเรียน ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ “เนื้อหาของวิชา...”	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 26 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของคะแนนเจตคติของนักเรียน ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านหลักสูตร ในข้อ “นักเรียนคิดว่า...”	86
ตารางที่ 27 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของคะแนนเจตคติของนักเรียน ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านหลักสูตร ในข้อ “เนื้อหาวิชา...”	86
ตารางที่ 28 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของคะแนนเจตคติของนักเรียน ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านหลักสูตร ในข้อ “นักเรียนคิดว่าเนื้อหา...”	87
ตารางที่ 29 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของคะแนนเจตคติของนักเรียน ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านหลักสูตร ในข้อ “นักเรียนคิดว่าการเรียน...”	88
ตารางที่ 30 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอน วิชาสังคีตนิยมด้านวิธีการสอน จำแนกตามสาขาวิชา	89
ตารางที่ 31 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของคะแนนเจตคติของนักเรียน ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านวิธีสอน ในข้อ “นักเรียนชอบที่ครู...”	92
ตารางที่ 32 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของคะแนนเจตคติของนักเรียน ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านวิธีสอน ในข้อ “ถ้านักเรียนมีความเข้าใจ...”	93

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 33 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอน วิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อม จำแนกตามสาขาวิชา	94
ตารางที่ 34 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของคะแนนเจตคติของนักเรียน ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อม ในข้อ “ห้องเรียนของวิชาสังคีตนิยมน...”	96
ตารางที่ 35 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอน วิชาสังคีตนิยมนด้านสื่อการสอน จำแนกตามสาขาวิชา	96
ตารางที่ 36 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของคะแนนเจตคติของนักเรียน ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสื่อการสอน ในข้อ “นักเรียนชอบที่ครูเปิดวีดีโอ...”	99
ตารางที่ 37 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของคะแนนเจตคติของนักเรียน ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสื่อการสอน ในข้อ “นักเรียนคิดว่า...”	100
ตารางที่ 38 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอน วิชาสังคีตนิยมนด้านการวัดประเมินผล จำแนกตามสาขาวิชา	101
ตารางที่ 39 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของคะแนนเจตคติของนักเรียน ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านการวัดประเมินผล ในข้อ “นักเรียนชอบการเก็บคะแนน...”	103

สารบัญตาราง(ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 40 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของคะแนนเจตคติของนักเรียน ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านการวัดประเมินผล ในข้อ “นักเรียนชอบที่ครูบอก...”	104
ตารางที่ 41 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของคะแนนเจตคติของนักเรียน ชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านการวัดประเมินผล ในข้อ “นักเรียนคิดว่าแบบทดสอบ...”	105
ตารางที่ 42 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ)กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอน วิชาสังคีตนิยม 5 ด้าน จำแนกตามสาขาวิชา	106

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิแสดงแนวคิด

หน้า

4

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

วิทยาลัยนาฏศิลป์จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2477 เดิมชื่อโรงเรียนนาฏดุริยางคศาสตร์ จัดเป็นสถานศึกษาแห่งแรกของประเทศที่จัดการเรียนการสอนทางด้านดนตรีและนาฏศิลป์ โดยในปี พ.ศ.2478 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนศิลปากร แผนกนาฏดุริยางค์ และในปีพ.ศ. 2488 กรมศิลปากร ได้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนนาฏศิลป์ ต่อมาในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2515 ทางราชการได้ยกฐานะโรงเรียนนาฏศิลป์ขึ้นเป็นวิทยาลัยนาฏศิลป์ (ชนิด อยู่โพธิ์ 2476:36) ปัจจุบันมีวิทยาลัยนาฏศิลป์ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจำนวน 12 แห่ง

ปัจจุบันวิทยาลัยนาฏศิลป์เปิดการสอน ในระดับคือ 1. ระดับนาฏศิลป์ชั้นต้น เทียบเท่ากับระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 2. ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง เทียบเท่ากับระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 และ 3. ระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง เทียบเท่ากับระดับอุดมศึกษาปีที่ 1-2 โดยวิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพ เปิดการเรียนการสอนใน 6 สาขาวิชาได้แก่ 1. สาขานาฏศิลป์ไทย 2. สาขาดุริยางค์ไทย 3. สาขาคีตศิลป์ไทย 4. สาขาดุริยางค์สากล 5. สาขาคีตศิลป์สากล และ 6. สาขานาฏศิลป์สากล ส่วนวิทยาลัยนาฏศิลป์ในส่วนภูมิภาคส่วนใหญ่เปิดการเรียนการสอน 3 สาขาวิชาได้แก่ 1. สาขานาฏศิลป์ไทย 2. สาขาดุริยางค์ไทย 3.สาขาคีตศิลป์ไทย

ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับหลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นกลาง หลักสูตรได้กำหนดให้นักเรียนในชั้นกลางปีที่ 1 ทุกคนจะต้องเรียนวิชาสังคีตนิยม 2 มีค่าจำนวนหน่วยกิต 2 หน่วยกิต โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ให้นักเรียนเข้าใจและสามารถอธิบายความสำคัญของดนตรี
2. ให้นักเรียนสามารถอธิบายและสามารถปฏิบัติได้ ในการฟังดนตรีและการดูนาฏศิลป์
3. ให้นักเรียนสามารถบ่งชี้เครื่องดนตรีสากล ประเภทและชนิดต่างๆ เสียงและวงประเภทต่างๆ ได้
4. ให้นักเรียนสามารถอธิบายองค์ประกอบต่างๆของดนตรีได้
5. ให้นักเรียนอธิบายพอสังเขปถึงความแตกต่างระหว่างดนตรียุคต่างๆ

6. ให้นักเรียนอธิบายได้โดยย่อเกี่ยวกับนาฏศิลป์สากลบางประเภทเช่น ระบำบัลเล่ต์ ระบำพื้นเมือง และระบำร่วมสมัย เป็นต้น

(กรมศิลปากร 2535 : 8)

ในการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมน 2 ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ แบ่งเนื้อหาออกเป็น 7 ส่วนคือ 1. องค์ประกอบทางดนตรี 2. ประวัติดนตรีในชุดต่างๆ 3. เครื่องดนตรีสากล 4. ประเภทของดนตรีสากล 5. คีตลักษณ์ 6. ประเภทการแสดง 7. มารยาทในการฟังดนตรีและการแสดง (ปทุมมาลย์ ทรงกุล, 2540 : สารบัญ)

ปัจจุบัน ในการจัดการเรียนการศึกษาได้ให้ความสำคัญต่อจิตวิทยาการศึกษา โดยเฉพาะในเรื่องเจตคติต่อการเรียนการสอน เนื่องจากเจตคติต่อการเรียนเป็นเรื่องของความคิดเห็นหรือความรู้สึกเอนเอียงของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ในการเรียน เจตคติต่อการเรียนการสอนจะแสดงออกมาในรูปพฤติกรรม 2 ลักษณะคือ 1. เจตคติที่ดีหรือเจตคติทางบวก 2. เจตคติที่ไม่ดีหรือเจตคติทางลบ ซึ่งการเรียนการสอนใดก็ตามที่นักเรียนมีเจตคติที่ดีจะส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนให้เกิดในทางบวก และส่งผลต่อเจตคติในเรื่องคุณค่าของรายวิชานั้นต่อไป และสำหรับนักเรียนที่มีเจตคติในทางลบ นักเรียนก็จะไม่มีความสนใจเรียน หรือเมื่อเรียนจบรายวิชาดังกล่าว เจตคติที่มีต่อวิชานั้นจะลบไม่เห็นคุณค่า ทำให้การจัดการศึกษานั้นสูญเปล่าไป (อจธรา สุขารมณ์ 2527: 184)

ในการจัดการเรียนการสอน การประเมินความสำเร็จของการเรียนการสอน ไม่เพียงแต่พิจารณาจากผลการเรียนของนักเรียนเท่านั้น เนื่องจากนักเรียนทุกคนมีความวิตกในเรื่องคะแนนหรือเกรดที่ได้รับ ทำให้ผลจากการเรียนเพียงประการเดียว ไม่สามารถตอบได้ถึงคุณสมบัติผลรวมถึงปัญหา และอุปสรรคได้ การพิจารณาถึงความสำเร็จของรายวิชาต้องพิจารณาจากเจตคติของนักเรียนที่มีต่อรายวิชา ถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอน วิชาดังกล่าวก็จะประสบความสำเร็จด้วยเนื่องจากนักเรียนมีการเสริมแรง มีความตั้งใจในการเรียน

ในการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมน 2 ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพ ซึ่งเป็นรายวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญ จากการศึกษา พบว่ายัง ไม่มีผู้ใดที่ทำการศึกษาในเรื่องเจตคติของนักเรียนต่อวิชาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจจะศึกษาในเรื่องเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพที่มีต่อการเรียนวิชาสังคีตนิยมน 2 โดยจะทำการศึกษาเจตคติของนักเรียนในด้านต่อไปนี้คือ

1. วัตถุประสงค์ของวิชาสังคีตนิยมน 2
2. เนื้อหาของวิชาสังคีตนิยมน 2
3. วิธีการสอนวิชาสังคีตนิยมน 2
4. สื่อและสภาพแวดล้อม

5. การวัดผลประเมินผลวิชาสังคีตนิยม 2

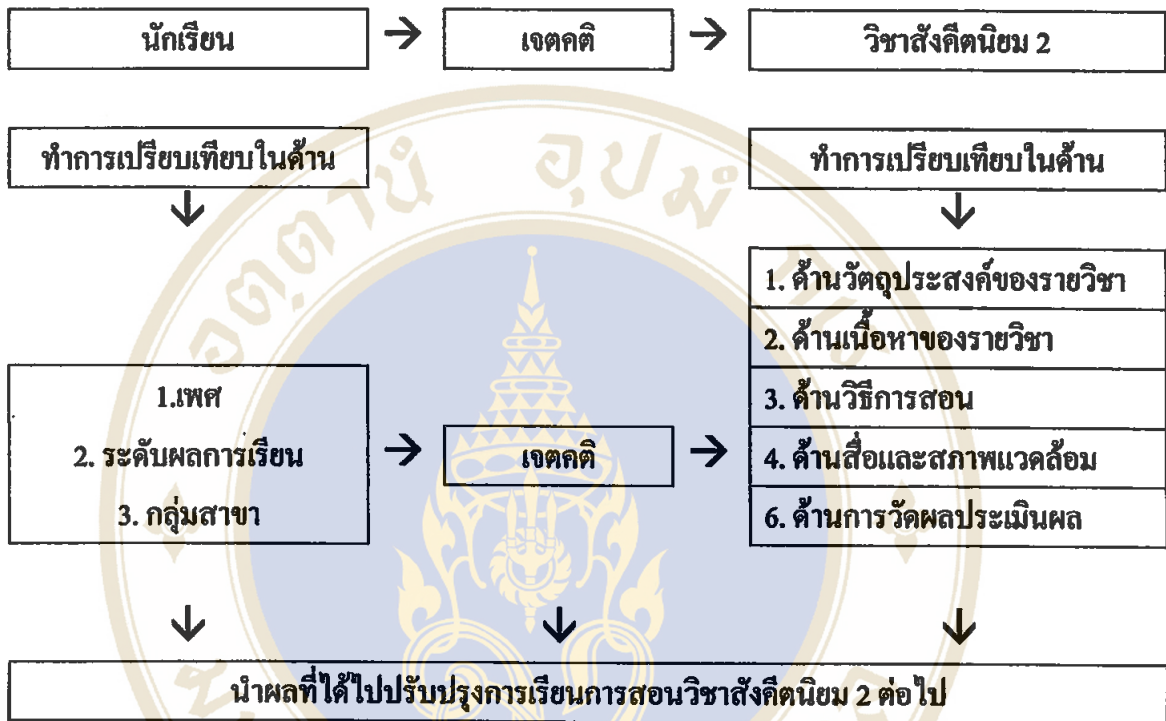
ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 5 ด้านมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นในการวิจัย ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อวัตถุประสงค์ของวิชาสังคีตนิยม 2 ว่ามีความสอดคล้องและมีความคิดเห็นในเรื่องนี้อย่างไร ด้านเนื้อหาของรายวิชาสังคีตนิยม 2 ผู้วิจัยมุ่งศึกษาระดับเจตคติของผู้เรียนในด้าน ความเหมาะสม ทันสมัย ใช้ได้จริง และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ด้านวิธีการสอน ผู้วิจัยมุ่งศึกษาในด้านเจตคติต่อวิธีการสอน รูปแบบการสอน แผนการสอน เวลาที่ใช้สอน ด้านสื่อและสภาพแวดล้อม ในเรื่องสื่อผู้วิจัยมุ่งศึกษาระดับเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อสื่อในด้านความเหมาะสม ความพึงใจ ความเพียงพอของสื่อ ส่วนสภาพแวดล้อม ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงระดับเจตคติที่ผู้เรียนมีต่อสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน และนอกห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนวิชาสังคีตนิยม 2 และด้านการวัดผลประเมินผล มุ่งศึกษาระดับเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบ วิธีการวัดผลประเมินผลที่ใช้ในรายวิชาสังคีตนิยม 2

โดยในการศึกษาใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้เครื่องมือเป็นสร้างแบบสอบถามแบบประมาณค่า เพื่อตรวจสอบระดับเจตคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาสังคีตนิยม 2 และนำผลการศึกษาที่ได้มาทำการศึกษา เพื่อเปรียบเทียบในด้านตัวแปร ต่อไปนี้คือ

1. เพศ ทำการเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนชาย หญิง
2. ระดับผลการเรียน แบ่งออกเป็น 3 ระดับ และทำการเปรียบเทียบ คือ
 - 2.1 เกรดเฉลี่ยในภาคการเรียนที่ผ่านมา มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 0.00-1.99
 - 2.2 เกรดเฉลี่ยในภาคการเรียนที่ผ่านมา มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.00-2.99
 - 2.3 เกรดเฉลี่ยในภาคการเรียนที่ผ่านมา มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 3.00-4.00
3. กลุ่มสาขา เพื่อเปรียบเทียบค่าเจตคติของนักเรียนที่เรียนต่างสาขาดังนี้
 - 3.1 กลุ่มสาขานาฏศิลป์ไทย ประกอบไปด้วยวิชาเอก โขน ละคร
 - 3.2 กลุ่มสาขาศรียางค์ไทย ประกอบด้วยวิชาปี่พาทย์ วิชาเครื่องสาย และวิชา คีตศิลป์
 - 3.3 กลุ่มสาขานาฏศิลป์สากล
 - 3.4 กลุ่มสาขาศรียางค์สากล ประกอบด้วยวิชาดุริยางค์สากล วิชาคีตศิลป์สากล

ซึ่งผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยม 2 ว่านักเรียนมีเจตคติอย่างไรต่อองค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งเปรียบเทียบเพศ ระดับผลการเรียน และกลุ่มสาขาของนักเรียน โดยคาดหวังว่า ผลที่ได้จากการวิเคราะห์นั้น ไปปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยม 2 ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร เพื่อให้การเรียนการสอน

วิชาสังคมศึกษา 2 บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังแผนภูมิแสดงแนวคิดในการศึกษา และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

แผนภูมิแสดงแนวคิด กรอบในการศึกษา และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

2. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพ ที่มีต่อวิชาสังคมศึกษา 2 ในด้านวัตถุประสงค์รายวิชา เนื้อหารายวิชา วิธีการสอน สื่อและสภาพแวดล้อม และการวัดประเมินผล

2.2 เพื่อเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพ ต่อวิชาสังคมศึกษา 2 ในเรื่องเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระหว่างนักเรียนในกลุ่มสาขาวิชา 4 สาขา คือ กลุ่มนาฏศิลป์ไทย กลุ่มนาฏศิลป์สากล กลุ่มดุริยางค์ไทย กลุ่มดุริยางค์สากล

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

3.1 ผลของการวิจัยสามารถนำไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา 2 ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพ ต่อไป

3.2 ผลของการวิจัยสามารถเป็นข้อมูลสำหรับผู้สนใจทำการศึกษาเรื่องอื่น

4. ขอบเขตของการวิจัย

- 4.1 ประชากรที่ใช้ทำการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นกลางปีที่1 วิทยาลัยนาฏศิลป์
กรุงเทพฯ จำนวน 302 คน
- 4.2 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ เพศ ระดับผลการเรียน กลุ่มสาขาวิชาเอกของ
นักเรียน เจตคติทางด้านวัตถุประสงค์รายวิชา เนื้อหารายวิชา วิธีการสอน สื่อและสภาพแวดล้อม
และการวัดผลและประเมินผล
- 4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งเป็น 2 ตอน
คือตอนที่1ถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไป เพศ สาขาวิชาเอกของนักเรียน ระดับผลการเรียน ตอนที่2 คือ
แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติทางด้านการเรียนการสอนประกอบด้วย วัตถุประสงค์รายวิชา เนื้อหา
รายวิชา วิธีการสอน สื่อและสภาพแวดล้อม และการวัดผลและประเมินผล

5. สมมุติฐานในการวิจัย

- 5.1 เพศต่างกันมีเจตคติต่อวิชาสังคีตนิยม 2 ต่างกัน
- 5.2 ระดับผลการเรียนต่างกันมีเจตคติต่อวิชาสังคีตนิยม 2 ต่างกัน
- 5.3 นักเรียนในสาขาวิชาเอกต่างกันมีเจตคติต่อวิชาสังคีตนิยม 2 ต่างกัน

6. ข้อตกลงเบื้องต้น

ประชากรทั้งหมดคือนักเรียนชั้นกลางปีที่1 วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพฯภาคเรียนที่2
ปีการศึกษา 2544 จำนวน 302 คน

7. นิยามศัพท์เฉพาะของการศึกษา

- 7.1 เจตคติ หมายถึงความพร้อมของบุคคลที่แสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้า
ในสังคมหรือมีแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมสนับสนุนหรือต่อต้านประสบการณ์การแสดงออก
ทางเจตคติแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือลักษณะที่พึงพอใจ เป็นเจตคติทางบวก และการแสดงออกที่ไม่
พึงพอใจ เป็นเจตคติทางลบ
- 7.2 วิชาสังคีตนิยม 2 หมายถึง วิชาที่บังคับเลือก ที่นักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัย
นาฏศิลป์ ทุกคนต้องลงทะเบียนเรียน
- 7.3 กลุ่มสาขาหมายถึง กลุ่มเฉพาะวิชาเอกที่นักเรียนเรียน แบ่งออกได้ 4 กลุ่มคือ 1.
กลุ่มสาขานาฏศิลป์ไทยประกอบไปด้วยวิชาเอก โขน ละคร 2. กลุ่มสาขาศรีวิชัยไทย ประกอบด้วย

วิชาปฐพีวิทยา วิชาเครื่องสาย และวิชาคีตศิลป์ 3. กลุ่มสาขานาฏศิลป์สากล 4. กลุ่มสาขาดุริยางค์สากล
ประกอบด้วยวิชาดุริยางค์สากล วิชาคีตศิลป์สากล

บทที่ 2

ในการจัดการศึกษา เจตคติเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งที่นักจิตวิทยาการศึกษาได้ให้ความสนใจ เนื่องจากนักจิตวิทยาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาใดๆก็ตาม ส่วนหนึ่งจะมาเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อวิชานั้นๆ โดยเราสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ว่า ในการจัดการเรียนการสอนวิชาใดๆก็ตาม ถ้านักเรียนเกิดเจตคติที่ดี นักเรียนผู้นั้นจะประสบความสำเร็จในการเรียน แต่ถ้านักเรียนเกิดเจตคติในด้านลบ นักเรียนมักไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนวิชาดังกล่าว

ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องต้องพยายามอย่างยิ่งให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อที่จะช่วยให้การเรียนการสอนนั้นประสบผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพฯ ที่มีต่อการจัดการเรียนวิชาสังคีตนิยม 2 โดยศึกษาถึงเจตคติของนักเรียนที่มีต่อองค์ประกอบในการจัดเรียนการสอนรายวิชาดังกล่าวในด้านต่อไปนี้คือ 1. เนื้อหารายวิชา 2. ครูผู้สอน และวิธีการสอน 3. สื่อการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อม 4. การวัดผลประเมินผล โดยมุ่งหวังว่าผลของการศึกษาจะทำให้ทราบระดับของเจตคติของนักเรียนที่มีต่อองค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนในด้านต่างๆ ที่กล่าวไปแล้ว และนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยม 2 ของวิทยาลัยนาฏศิลป์เพื่อให้การเรียนการสอนรายวิชาดังกล่าวประสบผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

ในการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยจะนำเสนอการทบทวนวรรณกรรม ในหัวข้อต่อไปนี้

1. เจตคติ

- 1.1 ความหมายของเจตคติ
- 1.2 ลักษณะของเจตคติ
- 1.3 องค์ประกอบของเจตคติ
- 1.4 การเกิดเจตคติและการเปลี่ยนเจตคติ
- 1.5 เจตคติกับการเรียนการสอน

2. หลักสูตร

2.1 องค์ประกอบของหลักสูตร

2.1.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือรายวิชา

- 2.1.2 การศึกษาเจตคติของนักเรียนต่อจุดประสงค์ของวิชาสังคม 2
- 2.2 การเลือกเนื้อหาสาระที่ต้องสอน
 - 2.2.1 เวลาที่ใช้ในการสอน
 - 2.2.2 แผนการสอน
 - 2.2.3 การศึกษาเจตคติของนักเรียนต่อเนื้อหาวิชาสังคม 2 การจัดแบ่งเวลาที่ใช้ และแผนการสอน
- 2.3 การเลือกประสบการณ์ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้(วิธีการเรียนรู้)
 - 2.3.1 ยุทธวิธีการสอน
 - 2.3.2 แผนการสอน
 - 2.3.3 วิธีการสอน
 - 2.3.4 การศึกษาเจตคติของนักเรียนต่อวิธีการสอน แผนการสอนในวิชาสังคม
- 2.4 สื่อและสภาพแวดล้อม
 - 2.4.1 สื่อการสอน
 - 2.4.2 สภาพแวดล้อม
 - 2.4.2.1 สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน
 - 2.4.2.2 สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน
 - 2.4.3 การศึกษาเจตคติของนักเรียนต่อสื่อและสภาพแวดล้อม
- 2.5 การวัดผลประเมินผล
 - 2.5.1 ความหมายของการวัดผล การประเมินผล
 - 2.5.2 รูปแบบของกระบวนการวัดผลประเมินผล
 - 2.5.3 รูปแบบของการวัดผลประเมินผล และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลประเมินผล
 - 2.5.4 การศึกษาเจตคติของนักเรียนต่อการวัดผลประเมินผล
3. รายวิชาสังคม 2
 - 3.1 จุดประสงค์ของรายวิชาสังคม 2
 - 3.2 เนื้อหารายวิชาสังคม 2
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เจตคติ

เจตคติเป็นสิ่งที่ได้รับความสนใจในวงการศึกษามาก โดยเฉพาะนักจิตวิทยาการศึกษา เนื่องจากเจตคติเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังพบว่า ถ้าผู้เรียนมีความพึงใจหรือมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาใดๆ นักเรียนจะเกิดความตั้งใจเรียนวิชานั้นได้ และในทางกลับกันถ้านักเรียนมีเจตคติไม่ดี การเรียนวิชานั้นก็จะเกิดความล้มเหลวได้ ดังนั้นในการสอนวิชาใดๆ ก็ตามจึงเป็นหน้าที่ของ หลักสูตร ครูผู้สอนที่จะต้องให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชานั้น

1.1 ความหมายของเจตคติ

ในการศึกษา ความหมายของเจตคติ นักจิตวิทยาทางด้านจิตวิทยาได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ดังนี้

อัลพอร์ท (Allport 1960: 45) ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า สภาวะความพร้อมทางจิตใจ ซึ่งเกิดขึ้นจากการได้รับประสบการณ์ สภาวะความพร้อมนี้จะกำหนดทิศทางของการปฏิบัติของบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

อานัสตาซี (Anastasi, 1967: 479-480) กล่าวว่าเจตคติหมายถึง ความโน้มเอียงที่แสดงออกทางชอบหรือไม่ชอบสิ่งต่างๆ เช่นเชื้อชาติ ขนบธรรมเนียมประเพณีหรือสถาบันต่างๆ เจตคติไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง แต่สามารถสรุปได้จากพฤติกรรมที่แสดงออกมาภายนอกโดยแสดงออกมาทั้งแบบทางด้านการใช้ภาษาและไม่ใช้ภาษา

เชดส์คีย์ โจนสัน (2523: 93) กล่าวว่าเจตคติหมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้และประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเรานั้นไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง อาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้ เจตคติเป็นสิ่งที่กำหนดให้บุคคลประพฤติปฏิบัติหรือตอบสนองในการที่จะชอบหรือไม่ชอบต่อบุคคล วัตถุ สถานการณ์ หรือแม้กระทั่งความคิดเห็นต่างๆ เจตคติเป็นสิ่งที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่สามารถอ้างอิงได้จากพฤติกรรมหรือการตอบสนองของบุคคลนั้นๆ

ประสาธน์ อิศรปริดา (2523: 177) ให้ความหมายว่า เจตคติเป็นสิ่งที่เกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ความคิดเห็น และความรู้หรือความจริงรวมถึงความรู้สึกที่เราประเมินค่าออกมาในทางบวกและทางลบ เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับความร่วมมือ ไม่ร่วมมือ ความเชื่อมั่น ความกล้า ความอดกลั้น ไม่อดกลั้น เป็นเรื่องของความรู้สึกของเราที่มีต่อผู้อื่น ต่อตัวเรา และสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวเรา

สุณีย์ ชีระดากร (2525: 125) กล่าวว่าเจตคติเป็นสภาพทางจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์อันทำให้บุคคลมีท่าทีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง อาจแสดงในท่าทีออกมาในทางที่พอใจ เห็นด้วยหรือไม่พอใจไม่เห็นด้วยก็ได้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526: 14) สรุปว่าเจตคติคือ ความคิดเห็น ซึ่งถูกกระตุ้นด้วยอารมณ์ ทำให้บุคคลพร้อมที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งต่อสถานการณ์ภายนอก

เราอาจสรุปได้ว่า เจตคติหมายถึง การแสดงออกทางพฤติกรรมที่เกิดจากประสบการณ์ที่มีต่อ บุคคล สิ่งของและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง โดยการแสดงออกนั้นจะแสดงออกอาจอยู่ในด้านบวก คือความชอบ ความพึงใจ หรือความคิดเห็น ความรู้สึก ความพึงใจในด้านบวก หรืออาจจะแสดงในด้านลบคือ ความไม่ชอบ ความไม่พึงใจ หรือความคิดเห็นเชิงลบ และยังมีระดับของความชอบ ความไม่ชอบ ตั้งแต่ชอบมากที่สุด ไปจนถึงไม่ชอบมากที่สุด

1.2 ลักษณะของเจตคติ

เจตคติไม่ได้มีมาตั้งแต่กำเนิด แต่เกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคล และเมื่อเกิดเจตคติแล้ว เปลี่ยนแปลงได้ยากในทันทีทันใด ต้องอาศัยระยะเวลา กระบวนการในการเปลี่ยนแปลง

สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม (2518 :100-101) ที่กล่าวถึงลักษณะของเจตคติไว้ ดังนี้

1. เจตคติเป็นเรื่องของการเรียนรู้หรือเกิดจากประสบการณ์ของบุคคล ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด คนเราได้รับเจตคติจากประสบการณ์ต่างๆ ในชีวิตบางครั้งได้รับจากการเอาอย่าง ซึ่งเริ่มตั้งแต่เด็กอยู่ในวัยที่มีอายุน้อย สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก เช่น บิดามารดา สัตว์เลี้ยงต่างๆ ตลอดจนเพื่อนของเด็ก มีอิทธิพลต่อการสร้างเจตคติ
2. เจตคติเป็นเครื่องกำหนดขอบเขตตลอดจนวิธีการต่างๆ ที่เด็กหรือบุคคลใช้พิจารณาสิ่งแวดล้อม นั่นคือบุคคลพัฒนาสิ่งต่างๆ ในแง่ที่ต่างกัน ทั้งนี้เพราะคนเรามีเจตคติไม่เหมือนกัน เช่น บางคนมีเจตคติต่อการเรียนดี ถ้ามองครูเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือ บางคนมีเจตคติไม่ดีต่อครูก็มองครูเป็นผู้คอยจับผิด
3. บุคคลแต่ละคนย่อมมีเจตคติต่อสถานการณ์เดียวกัน หรือต่อบุคคลเดียวกันแตกต่างกันออกไปได้หลายลักษณะแล้วแต่ประสบการณ์ของบุคคลนั้น
4. เจตคติที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจเป็นสิ่งถาวรหรือชั่วคราวก็ได้เจตคติบางอย่างอยู่ในสภาพที่ไม่มั่นคงก็พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงได้ ส่วนเจตคติที่มั่นคงถาวรย่อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและบุคลิกภาพมาก การเปลี่ยนแปลงย่อมมิได้ยากมาก อย่างไรก็ตามการแนะนำที่ดีของครูย่อมทำให้เด็กเปลี่ยนแปลงเจตคติไปในทางที่พึงประสงค์ได้ เช่นเดียวกัน
5. เจตคติมีผลกระทบต่อการศึกษาของเด็กมาก ฉะนั้นถ้าเด็กคนใดมีเจตคติที่ดีต่อการสอนของครูแล้ว เด็กมักจะได้รับความสำเร็จในการเรียนวิชานั้นๆ ในทางตรงกันข้าม ถ้าเด็กมีเจตคติที่ไม่ดีต่อครูและการสอนของครูแล้ว การเรียนของเด็กมักจะล้มเหลวเป็นส่วนใหญ่เป็นสิ่งที่ทำให้เด็กเกิด

ความที่ถอยในการเรียนต่อ ผลที่สุดก็หาทางออกไปในทางที่ไม่พึงประสงค์ เช่น หนีโรงเรียน ขัดคำสั่งครู เป็นต้น

ชอร์และไรท์ (Shaw and Wright, 1967: 13 -14) ได้อธิบายถึงลักษณะของเจตคติไว้ดังนี้

1. เจตคติเป็นผลจากการประเมินผลที่บุคคลประเมินผลจากสิ่งเร้าแล้วแปรเปลี่ยนมาเป็นความรู้สึกภายในที่ก่อเกิดแรงงูใจในการที่จะแสดงพฤติกรรม

2. เจตคติของบุคคลสามารถแปรค่าได้ทั้งในด้านคุณภาพและความเข้ม โดยจะครอบคลุมช่วงของเจตคตินั้น ซึ่งสามารถแปรค่าได้ทั้งมาก ปานกลาง และน้อยนั่นคือเจตคติจะมีค่าทั้งในทางบวกและทางลบ

3. เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้มากกว่าที่จะเกิดมาแต่กำเนิดหรือเป็นผลมาจากโครงสร้างภายในบุคคลหรือบุคลิกภาวะ

4. เจตคติขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าเฉพาะทางสังคม

5. เจตคติที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้าเป็นกลุ่มเดียวกัน อาจมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

6. เจตคติเมื่อเกิดขึ้นแล้วอาจมีลักษณะคงที่และเปลี่ยนแปลงได้ยาก กล่าวโดยสรุปได้ว่าจากลักษณะของเจตคติดีมีลักษณะที่สำคัญได้ดังนี้

1. เจตคติเป็นเรื่องของอารมณ์ ของแต่ละบุคคลที่เปลี่ยนแปลงได้ตามประสบการณ์และสถานการณ์ของแต่ละบุคคลในขณะนั้น

2. เจตคติเป็นความสัมพันธ์ในการกระตุ้นให้แต่ละบุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

3. เจตคติดีทิศทางและความเข้มข้น เช่น ถ้าเป็นเจตคติทางบวก ได้แก่ ความรัก ความเข้ม ได้แก่ เกลียดน้อย เกลียดมาก เกลียดมากที่สุด เป็นต้น

4. เจตคติเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล ที่มีตัวแปรต่างๆ มากมายเข้ามากระตุ้น เช่น สภาพเศรษฐกิจ ศาสนา สภาพครอบครัว ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม ฯลฯ

1.3 องค์ประกอบของเจตคติ

เจตคติดีองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการซึ่ง ไทรแอนดิส (Triandis, 1971: 3) ได้สรุปว่ามีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการคือ

1. องค์ประกอบทางพุทธิปัญญา (Cognitive Component) เป็นองค์ประกอบทางด้านสติปัญญาหรือความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า เพื่อเป็นเหตุผลในการที่จะสรุปรวมเป็นความเชื่อหรือประเมินผลสิ่งเร้านั้นๆ

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (Affective Component) เป็นองค์ประกอบทางด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้าต่างๆเป็นผลต่อเนื่องมาจากการที่บุคคลประเมินสิ่งเร้านั้นแล้วว่า พอใจหรือไม่พอใจ ชอบหรือไม่ชอบ ดีหรือเลวอย่างไร

3. องค์ประกอบทางด้านการปฏิบัติ (Behavioral Component) คือความพร้อมหรือความโน้มเอียงที่บุคคลจะประพฤติปฏิบัติหรือตอบสนองสิ่งเร้าในทิศทางที่จะสนับสนุนหรือคัดค้าน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อ หรือความรู้สึกของบุคคลที่ได้จากการประเมินผล

สุมิย์ ชีรดากร (2525: 154 -155) ได้กล่าวไว้ว่า

1. องค์ประกอบด้านความคิด (Cognitive) หมายถึง ความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่นรู้ว่า “การศึกษาเล่าเรียนทำให้มีความรู้ และเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพภายหน้า”

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective) เป็นองค์ประกอบที่ต่อเนื่องจากองค์ประกอบที่ 1 คือเมื่อมีความรู้แล้วก็เกิดความรู้สึกต่อสิ่งนั้น เช่น การเห็นประโยชน์และคุณค่าของการศึกษาเล่าเรียน แสดงว่ามีความรู้สึกทางด้านบวก (positive) ต่อการเรียน ก็จะเกิดความพอใจและสนใจที่จะเรียน

3. องค์ประกอบทางด้านการกระทำ (psychomotor) เมื่อเกิด 2 องค์ประกอบแรก เช่นรับรู้และเข้าใจว่าการศึกษเล่าเรียนเป็นสิ่งมีประโยชน์ เกิดความรู้สึกพอใจ สนใจที่จะเรียน ก็จะทำให้เกิดความพร้อมทางการกระทำ เช่น มาเรียนอย่างสม่ำเสมอ ตั้งใจเวลาครูสอน และหมั่นศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม องค์ประกอบดังกล่าว

1.4 การเกิดเจตคติและการเปลี่ยนเจตคติ

ดังที่กล่าวไปแล้ว เจตคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล แต่อย่างไรก็ตามการเกิดเจตคติของแต่ละบุคคลนั้นเกิดไม่เท่าเทียมกันหรือเหมือนกัน ดังเช่นที่ Allport (อ้างถึงใน ศักดิ์ 2528 : 4) ได้เสนอความคิดเห็นว่า เจตคติของคนเกิดขึ้นได้ตามเงื่อนไข 4 ประการคือ

1. กระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการเพิ่มพูนและบูรณาการของการตอบสนองแนวความคิดต่างๆ เช่น เจตคติจากครอบครัว โรงเรียน ครู การเรียนการสอน และอื่นๆ

2. ประสบการณ์ส่วนตัวขึ้นอยู่กับความแตกต่างของบุคคลซึ่งมีประสบการณ์ที่แตกต่างกันไป นอกจากประสบการณ์ของคนจะสะสมขึ้นเรื่อยๆ แล้ว ยังทำให้มีแบบแผน (pattern) เป็นตัวของตัวเองด้วย ดังนั้น เจตคติบางอย่างจึงเป็นเรื่องเฉพาะของแต่ละบุคคล แล้วแต่พัฒนาการและความเจริญเติบโตของคนๆนั้น

3. การเลียนแบบการถ่ายทอดเจตคติ คนบางคนได้มาจากการเลียนแบบเจตคติของคนอื่นที่ตนพอใจ เช่น พ่อ แม่ ครู พี่-น้อง และ บุคคลอื่นๆ

4. อิทธิพลของกลุ่มสังคม คนย่อมมีเจตคติคล้อยตามกลุ่มสังคมที่ตนอาศัยอยู่ตามสภาพแวดล้อม เช่น เจตคติต่อศาสนา สถาบันต่างๆ เป็นต้น

พรหม ช.เจนจิต (2521 : 288- 289) ได้กล่าวถึงการเกิดเจตคติและการเปลี่ยนเจตคติไว้ ดังนี้

1. การเกิดเจตคติเป็นเรื่องของการเรียนรู้ เนื่องจากการอบรมตั้งแต่เล็ก มีลักษณะในรูปแบบค่อยๆ ดูนซึม จากการเลียนแบบพ่อแม่และคนข้างเคียง ไม่ต้องมีใครสอน

2. เกิดจากประสบการณ์ของบุคคล

3. เกิดจากการรับและถ่ายทอดจากเจตคติที่มีอยู่แล้ว เช่น การรังเกียจผิว

4. จากสื่อมวลชน

ส่วนการเปลี่ยนเจตคตินั้นเกิดได้เช่นกัน เนื่องจากเจตคติของมนุษย์นั้นไม่หยุดนิ่ง จะมีการเปลี่ยนแปลงเมื่อได้รับประสบการณ์ใหม่ที่เข้ามากระทบ การเปลี่ยนเจตคติมีรูปแบบของการเปลี่ยนแปลงได้ดังนี้

1. ให้ได้รับข้อมูลในทุกแง่มุมเกี่ยวกับสิ่งที่ตนมีเจตคติไม่ดี คินให้มองทุกด้าน ไม่ใช่มองแต่ด้านเดียว

2. จัดประสบการณ์ใหม่ให้เกิดการเรียนรู้ใหม่

3. ระวังให้เกิดอารมณ์กลัวเพื่อให้เกิดเจตคติที่ไม่ดีแก่สิ่งที่ต้องการให้เลิกปฏิบัติ

จะเห็นว่า เจตคติเป็นสิ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงได้โดยการจัดสถานการณ์ให้ใหม่ สร้างแรงจูงใจ หรือให้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง ด้วยการกระทำ หรือจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมให้ร่วมสัมพันธ์กับบุคคลที่มีเจตคติที่พึงปรารถนา ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์ประกอบทางด้านความคิด ความเข้าใจ และมีผลทำให้องค์ประกอบด้านความรู้สึกและพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงด้วย ซึ่งเราสามารถแบ่งลักษณะดังกล่าวได้ดังนี้ คือ

1. เจตคติจะเปลี่ยนแปลงเมื่อได้รับการจูงใจ

2. เจตคติจะเปลี่ยนแปลงได้เมื่อเกิดการเรียนรู้ และได้รับประสบการณ์โดยตรง

3. เจตคติเปลี่ยนแปลงได้เมื่อบุคคลได้รับความรู้ใหม่เพิ่มเติมขึ้นและยอมรับในคุณสมบัติหรือสถานการณ์ของสิ่งนั้นๆ

4. เจตคติจะเปลี่ยนแปลงได้ เมื่อมีการกระทำและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง

ซูชิฟ อ่อน โลกสูง (2518 : 7) ได้อธิบายถึงการเปลี่ยนแปลง เจตคติว่า สามารถ เปลี่ยนแปลงเจตคติได้ตามสภาพแวดล้อมของสังคม คือ

1. การยินยอม (compliance) คือ การยอมรับอิทธิพลจากผู้อื่น เพื่อให้เขาปฏิบัติในทางที่ตนต้องการหรือพอใจ

2. การเลียนแบบ (identification) คือ การแสดง พฤติกรรมเพื่อให้เหมือนสมาชิกในสังคม

หรือให้คนอื่นเห็นว่าตนเป็นคนเก่ง เพื่อจะได้มีสัมพันธภาพอันดีกับบุคคลอื่น

3. การรับอิทธิพลจากสิ่งต่างๆ และอิทธิพลนั้นตรงกับค่านิยมที่มีอยู่ในตัวบุคคล หรือสอดคล้องกับความต้องการของตน(internalization)

1.5 เจตคติกับการเรียนการสอน

เจตคติต่อการเรียน หมายถึงความคิดเห็นหรือความรู้สึกเอนเอียงของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ในเรื่องการเรียนอันเกี่ยวข้องกับหลักสูตร กิจกรรม การเรียนการสอน ครูและวิธีสอน สภาพแวดล้อมทางการเรียน ซึ่งแสดงออกในรูปพฤติกรรม 2 ลักษณะคือ

1. เจตคติที่ดีต่อการเรียนหรือเจตคติทางบวก นักเรียนอาจแสดงออกในลักษณะพึงพอใจในการเรียน สนใจการเรียนมีความรู้สึกว่าครูเป็นบุคคลที่น่าเคารพ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีเห็นคุณค่าของการศึกษา

2. เจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนหรือเจตคติทางลบ นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะความไม่พอใจไม่ชอบการเรียนเกิดความท้อแท้เบื่อหน่าย

การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนและวิชาต่างๆอาจทำได้โดย การที่นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนจะเป็นตัวกำหนดแนวทางพฤติกรรมของตนเองไปสู่จุดหมายปลายทางของการเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่ง อังฉรา สุขารมณ์ (2527 : 183-184) ได้กล่าวถึงการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนไว้ ดังนี้

1. การสร้างเจตคติที่ดีต่อโรงเรียนและวิชาต่างๆ อาจทำได้โดย

1.1 จัดประสบการณ์ นำความพอใจ นำความสนุกสนาน มาให้แก่ผู้เรียน โดยการสอนวิชาต่างๆ ให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง

1.2 ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องต่างๆ เช่น ความประพฤติ ความมีวินัยในตนเอง และวินัยทางสังคม ให้ความอบอุ่นและพยายามทำความเข้าใจและรับรู้ปัญหาส่วนตัวของเด็ก เด็กจะเลียนแบบเจตคติต่อบางสิ่งบางอย่างไปจากครูได้

1.3 จัดสภาพแวดล้อมต่างๆ ในโรงเรียนให้น่าสนใจ เช่น สภาพห้อง บรรยากาศในห้องเรียน มีการจัดห้องสมุดศูนย์การเรียน ห้องอ่านหนังสือ

2. การเปลี่ยนแปลงแก้ไขเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียน ทำได้โดย

2.1 ให้การแนะนำหรือให้คำแนะนำที่ถูกต้อง

2.2 อาจใช้พลังกลุ่มช่วยในการเปลี่ยนแปลงนิสัยไม่ดีบางอย่าง

2.3 มีการให้แรงเสริมประเภทต่าง ๆ โดยเลือกหา แรงเสริมที่ตรงกับความต้องการของเด็ก

ดังนั้นจะพบว่า เจตคติมีผลต่อการเรียนของผู้เรียนอย่างมาก ถ้านักเรียนคนใดมีเจตคติที่ดีต่อการสอนของครูแล้ว นักเรียนคนนั้นมักจะ ได้รับความสำเร็จในการเรียนวิชานั้นๆ ในทางตรงกัน

ข้าม ถ้ามีเจตคติที่ไม่ดีต่อครูและการสอนของครูแล้ว การเรียนของนักเรียนผู้นั้นมักจะล้มเหลวเป็นส่วนใหญ่ เจตคติที่ไม่ดีเป็นสิ่งที่ทำให้นักเรียนเกิดความท้อถอยในการเรียน ผลที่สุดก็หาทางออกไปใส่ทางที่ไม่พึงประสงค์ เช่น หนีโรงเรียน ขัดคำสั่งครู เป็นต้น ครูผู้สอนต้องพยายามให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีในทุกด้านขององค์ประกอบในด้านการจัดการเรียนการสอน

2. หลักสูตร

ในการนิยามความหมายของหลักสูตรมีการนิยามความหมายหลายลักษณะ ไพฑูรย์ สิลารัตน์ (2538 : 46) ได้กล่าวเชิงสรุปความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรมีการนิยามความหมายไว้หลายรูปแบบ รูปแบบความหมายที่แคบที่สุด หลักสูตรหมายถึงวิชาที่สอน และความหมายที่กว้างที่สุด หลักสูตรหมายถึง มวลประสบการณ์ ที่จัดให้ให้กับผู้เรียน

ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนวิชาใดๆ ก็ตามในความหมายของหลักสูตรดังที่กล่าวมาแล้ว หมายถึงการจัดประสบการณ์ที่วิชาดังกล่าวเห็นความสำคัญและจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ที่จัดให้

2.1 องค์ประกอบของหลักสูตร

ในด้านองค์ประกอบของหลักสูตร ซึ่งนักการศึกษาแต่ละท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้หลายทัศนะ แต่นักการศึกษาไม่ว่าจะเป็นไทเลอร์(Tyler 1949) ทาบา(Taba 1962) และโบเชมพ์(Bochame 1981) ต่างมีทัศนะตรงกัน และกล่าวว่าองค์ประกอบของหลักสูตรที่สำคัญก็คือ

1. การกำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดประสงค์
2. การเลือกเนื้อหาสาระที่ต้องสอนของรายวิชา
3. กระบวนการเรียนการสอน(วิธีการเรียนรู้)หรือกิจกรรม
4. การวัดผลประเมินผลตามวัตถุประสงค์

(เพ็งอ้าง 59)

2.1.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือรายวิชา

การกำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดประสงค์คือ การเลือกและกำหนดว่าวัตถุประสงค์ใดที่หลักสูตรหรือวิชานั้นคาดหวังว่าผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้และเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเมื่อเรียนวิชานั้นจบไปแล้ว โดยการกำหนดวัตถุประสงค์นั้น ทาบันักวิชาการศึกษาได้กล่าวว่า การกำหนดจุดประสงค์นั้นจะต้องมาจากการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและของสังคม ส่วนไทเลอร์ได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของรายวิชาว่า ต้องมาจากการศึกษาสังคม การศึกษาผู้เรียน การศึกษาแนวคิดของนักวิชาการ การศึกษาปรัชญาสังคม การศึกษาปรัชญาการศึกษา แล้วนำมาเป็นจุดมุ่งหมายชั่วคราว ต่อจากนั้นจึงผ่านการตรวจสอบไตร่ตรองโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทฤษฎีการเรียน

รู้ ปรชญาการศึกษา และจากปรัชญาสังคม โดยนำมาพิจารณากันกรองเป็นจุดมุ่งหมายแท้จริง (วิจัย วงษ์ใหญ่ 2538 : 46)

ดังนั้นหลักสูตรที่ดี จึงต้องผ่านการไตร่ตรอง และเมื่อกาลเวลาเปลี่ยนแปลงไป การกำหนด จุดประสงค์จะต้องได้รับการพิจารณาว่า ควรที่จะใช้จุดประสงค์เดิมหรือไม่ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นตัวกำหนดให้ผู้สร้างหลักสูตรหรือผู้ที่กำหนดจุดประสงค์ของรายวิชาต้องคำนึง โดยเฉพาะในเรื่องความต้องการของผู้เรียน เมื่อสังคมเปลี่ยนไป เทคโนโลยีเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น ความต้องการของผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลงไปจุดประสงค์บางข้อจะถูกพิจารณาจากผู้เรียนว่าล้าสมัย ไม่ทันต่อเหตุการณ์

2.1.2 การศึกษาเจตคติของนักเรียนต่อจุดประสงค์ของวิชาสังคมศึกษา 2

ดังที่กล่าวไปแล้วถึงความสำคัญของเจตคติ ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยตั้งกรอบในการศึกษาเรื่องเจตคติต่อจุดประสงค์ของหลักสูตรดังนี้

1. คำถาม วิชาสังคมศึกษา 2 เป็นวิชาที่มีความสำคัญเทียบเท่าวิชาอื่นๆ การถามคำถามในข้อนี้เพื่อทราบเจตคติของผู้เรียน ว่าผู้เรียนมีเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา 2 เพียงใดเมื่อเปรียบเทียบกับวิชาอื่นๆ

2. คำถามคือ นักเรียนคิดว่าวิชาสังคมศึกษา 2 นักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ไม่ต้องเรียนก็ได้เพราะเรียนคนตรีอยู่แล้ว การตั้งคำถามข้อนี้สืบเนื่องมาจาก ผู้วิจัยต้องการที่จะทราบว่า นักเรียนที่มาเรียนวิชานี้ซึ่งผู้เรียนทุกคนเรียนในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการคนตรีอยู่แล้ว ดังนั้นเมื่อต้องมาเรียนวิชาสังคมศึกษา 2 ซึ่งเป็นวิชาเลือกพื้นฐาน นักเรียนมีแนวคิดอย่างไร นักเรียนยังให้ความสำคัญต่อวิชานี้หรือไม่

3. คำถามคือ เนื้อหาที่เรียนสามารถนำไปใช้กับชีวิตประจำวันได้ จากหลักการของการกำหนดวัตถุประสงค์นั้น ต้องตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและผู้เรียนคือใช้ได้จริงในชีวิตของผู้เรียน รวมทั้งจุดประสงค์ดังกล่าวยังคงใช้ได้หรือไม่ เนื่องจากหลักสูตรสังคมศึกษา 2 เป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นในปีพ.ศ. 2535 ซึ่งปัจจุบันหลักสูตรได้ถูกใช้เป็นเวลาเกือบ 10 ปี ดังนั้นการถามในข้อนี้เพื่อทราบเจตคติของผู้เรียนซึ่งจะสะท้อนให้เห็นว่า จุดประสงค์ที่ตั้งไว้นั้นผู้เรียนมีเจตคติอย่างไร และในข้อดังกล่าวนักเรียนมีความคิดในเชิงเจตคติอย่างไร

4. คำถามคือ ในการเรียนวิชาสังคมศึกษา 2 ช่วยให้นักเรียนเกิดการพัฒนารสนิยมได้ดี คำถามในข้อนี้เป็นการตรวจสอบจุดประสงค์ของรายวิชาสังคมศึกษา 2 ซึ่งต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ให้เป็นผู้ที่มีรสนิยมที่ดีทางด้านดนตรี จากคำตอบของผู้เรียนจะช่วยทำให้ทราบว่า จุดประสงค์ในข้อนี้ผู้เรียนมีเจตคติในระดับใด

5. คำถามคือ มารยาทในการฟังดนตรีช่วยให้นักเรียนสามารถปฏิบัติต่อการเข้าสังคมได้อย่างมีมารยาท คำถามในข้อนี้เป็นวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดให้ผู้เรียนสามารถอธิบายและสามารถปฏิบัติตนได้ ในการฟังดนตรีและการดูนาฏศิลป์สากล (กรมศิลปากร, 2535 : 48) ซึ่งในการตั้งคำถาม ผู้วิจัยต้องการทราบเจตคติของผู้เรียนว่า ผู้เรียนมีเจตคติใดต่อคำถามนี้ และสามารถนำมาใช้ได้กับชีวิตจริงเพียงใด

2.2 การเลือกเนื้อหาสาระที่ต้องสอน

จากการกำหนดจุดประสงค์ องค์ประกอบต่อไปของรายวิชาก็คือ การเลือกเนื้อหาสาระ การเลือกเนื้อหาสาระของรายวิชา วิจัย วงษ์ใหญ่ (2538 : 89) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ของการเลือกเนื้อหาสาระไว้ดังนี้คือ

1. ความถูกต้องของความรู้
2. ความทันสมัยและเป็นจริงในสังคม
3. มีความสมดุลทั้งทางด้านความกว้างและความลึก
4. ช่วยให้ผู้บรรลุจุดประสงค์ในการเรียน
5. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้
6. ผู้เรียนสนใจและกระตุ้นให้ค้นคว้าต่อไป

บุญชม ศรีสะอาด (2542 : 56) ได้กล่าวถึงเกณฑ์การเลือกเนื้อหาวิชาไว้ดังนี้

1. ความถูกต้องทันสมัย เนื่องจากปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงขององค์ความรู้ การเลือกเนื้อหาจะต้องเป็นเนื้อหาที่ถูกต้องทันสมัย (valid)
2. ความสำคัญ ต้องกว้างและลึกซึ่ง คำว่ากว้างหมายถึงการมีเนื้อหาที่ครอบคลุม ลึกซึ่งคือละเอียด ทุกแง่มุม ซึ่งในเรื่องนี้ บุญชม ศรีสะอาดได้กล่าวว่ามีเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาความสำคัญ 5 ประการคือ

2.1 ความอยู่รอด (survival) หมายถึงเนื้อหาที่มีความจำเป็นต่อการดำรงอยู่ของชีวิต เรื่องที่มีความสำคัญควรได้รับความสำคัญเป็นอันดับแรกๆ

2.2 การใช้อย่างกว้างขวาง (universal) เนื้อหาใดที่มีนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวางควรเลือกนำมาใช้ก่อนเนื้อหาที่ใช้น้อย

2.3 การใช้มาก เนื้อหาใดที่นำมาใช้มากที่สุด บ่อยที่สุด ควรนำมาใช้ก่อน

2.4 การพัฒนาการวิเคราะห์ หมายถึงเนื้อหาที่ช่วยให้ผู้เรียนได้นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการคิดวิเคราะห์ ควรได้รับความสำคัญ

2.5 การพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งมีความสำคัญ ดังนั้นเนื้อหาใดที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ควรเลือกนำมาใช้ก่อน

3. ความสนใจของผู้เรียน เป็นสิ่งสำคัญในการเลือกเนื้อหา แต่การเลือกตามความสนใจของผู้เรียนก็มีข้อจำกัด เนื่องจากบ่อยครั้งที่เนื้อหาที่ผู้เรียนมีความสนใจนั้นเกิดการเรียนรู้ได้น้อย ดังนั้นสามารถจัดเนื้อหาให้เหมาะสมมีความสอดคล้องทั้งความเหมาะสมทางด้านวิชาการและตามความสนใจของผู้เรียน

4. สามารถเรียนรู้ได้ การสอนสิ่งใดต้องคำนึงว่า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ ครูผู้สอนเมื่อพบว่าเนื้อหาใดที่ผู้เรียนไม่สามารถเรียนรู้ได้ จำต้องปรับให้เข้ากับความสามารถของผู้เรียน เชื่อมโยงระหว่างความรู้ที่เรียนไปแล้ว กับความรู้ใหม่ที่จะได้รับ

โดยสรุป กล่าวได้ว่า การเลือกเนื้อหาที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนเนื่องจากเนื้อหา คือ ประสิทธิภาพที่หลักสูตรหรือรายวิชาจะต้องจัดเตรียมให้กับผู้เรียน โดยความหวังว่าเนื้อหาจะช่วยทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ของรายวิชาที่ตั้งไว้

2.2.1 เวลาที่ใช้ในการสอน

นอกจากนี้ในการกำหนดเนื้อหาของรายวิชายังมีความเกี่ยวข้องกับเวลาที่ใช้สอน เนื่องจากการกำหนดเนื้อหานั้นต้องกำหนดให้เนื้อหานั้นมีความสัมพันธ์กับเวลาที่หลักสูตรกำหนดให้ด้วย ปัญหาที่มักเกิดขึ้นในเรื่องเวลา เนื่องจากการกำหนดจุดประสงค์ และเนื้อหา นักวิชาในแต่ละวิชามักจะต้องการความรู้ที่กว้างและลึกซึ้ง แต่เวลาที่กำหนดให้ในแต่ละวิชานั้นมักมีไม่เพียงพอ ดังนั้นในการทดลองสอนจริงจะพบว่า เนื้อหาในบางเรื่องจะถูกตัดทิ้งไป เมื่อพบว่าเนื้อหาที่กำหนดให้ นั้นยากเกินไป ย่างเกินไป มีเนื้อหามากเกินไป หรือไม่มีความสัมพันธ์ของเนื้อหา ในการสอนจริง เนื้อหาบางส่วนจึงถูกลดหรือเพิ่มมากขึ้นให้สัมพันธ์กับเวลาที่ใช้สอน(ปรีชา คัมภีรปกรณ 2538 :248-249)

2.2.2 แผนการสอน

ในการสอนจริง สิ่งที่สำคัญในขั้นนี้ซึ่งจะคาบเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตร ในขั้นการเลือกประสิทธิภาพที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ ก็คือ แผนการสอน การสอนที่ดี ครูผู้สอนจะต้องสามารถเขียนแผนการสอนระยะสั้นและระยะยาว โดยสามารถแบ่งเนื้อหาที่สอนนั้นให้เหมาะสมกับจำนวนเวลา แผนการสอนต้องประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาที่ครูผู้สอนจะสอน ประสิทธิภาพที่นักเรียนจะได้รับ วิธีการสอน และการประเมินผล ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเนื้อหาสาระที่ต้องสอน แผนการสอนนั้นต้องแจ้งให้ผู้เรียนทราบ เพื่อที่ผู้เรียนจะได้เกิดการเตรียมตัว รวมทั้งเกิดแรงจูงใจ เกิดเจตคติที่ดีที่จะเรียนวิชาดังกล่าวชาร์ล ฮอฟเฟอร์ (1989 : 78) ได้กล่าวว่า การที่ครูแจ้งให้นักเรียนทราบว่าตนเองจะได้เรียนอะไร จะส่งผลดีมากกว่า การไม่แจ้งให้นักเรียนทราบ เพราะการไม่แจ้งนั้นทำให้นักเรียนไม่รู้ว่าตนเองจะได้เรียนอะไร ไม่เกิดแรงจูงใจ และไม่ทราบว่าตนเองจะเตรียมตัวเรียนวิชาดังกล่าวอย่างไร

2.2.3 การศึกษาเจตคติของนักเรียนต่อเนื้อหาวิชาสังคีตนิยม 2 การจัดแบ่งเวลาที่ใช้ และแผนการสอน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ตั้งประเด็นในการศึกษาเจตคติของนักเรียน ในเรื่องเนื้อหาและเวลา ซึ่งแยกประเด็นของคำถามได้เป็น ดังนี้

1. คำถาม เนื้อหาของวิชาสังคีตนิยม2 เป็นเรื่องไกลตัว เป็นคำถามที่ผู้วิจัยตั้งประเด็นเพื่อตรวจสอบว่า การกำหนดเนื้อหาในวิชาสังคีตนิยม 2 ซึ่งมีแนวคิดมาจากตะวันตกที่มุ่งเน้นในการฟังดนตรีแบบคลาสสิกเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจากการศึกษาเนื้อหาของหลักสูตรจะไม่พบการฟังดนตรีที่นักเรียนได้รับหรือมีประสบการณ์ในชีวิตประจำวันนั้น นักเรียนมีเจตคติในเรื่องนี้อย่างไร

2. คำถาม เนื้อหาวิชาสังคีตนิยม2 น่าเบื่อไม่น่าสนใจ คำถามในข้อนี้เพื่อตรวจสอบว่า นักเรียนมีเจตคติอย่างไร เนื่องจากถ้าผู้เรียนมีความคิดว่าเนื้อหาวิชาสังคีตนิยม 2 นั้นน่าเบื่อ ซึ่งเป็นเจตคติเชิงลบ ในการปรับปรุงหลักสูตร จำเป็นต้องปรับให้เนื้อหาวิชาสังคีตนิยม 2 มีความทันสมัย และน่าสนใจมากขึ้น

3. คำถาม เนื้อหาวิชาสังคีตนิยม2 จำแนกเป็นหมวดหมู่เข้าใจง่าย และเนื้อหาวิชาสังคีตนิยม 2 มีการเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก ซึ่งทั้ง 2 ข้อเป็นคำถามที่ต้องการตรวจสอบว่า นักเรียนมีเจตคติเพียงใดต่อการจำแนกความรู้ทางดนตรี การจำแนกเป็นหมวดหมู่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ทำให้นักเรียนสามารถที่จะเรียนรู้ โน้ตดนตรี หลักการที่ดี เรียนรู้ได้ ส่วนคำถามถึงการเรียงลำดับจากง่ายไปยาก เพื่อตรวจสอบว่า การกำหนดเนื้อหาวิชาสังคีตนิยม 2 นั้น มีการเรียงลำดับจากง่ายไปยากหรือไม่ ถ้ามีการเรียงเนื้อหาจากง่ายไปยากจะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง ไม่เกิดปัญหาในการเรียน

4. คำถามในด้านเนื้อหา ประกอบด้วยด้วยคำถามคือ ประวัติของคีตกวีในยุคต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเข้าใจในบทเพลงมากขึ้น คำถาม นักเรียนคิดว่าการเรียนเรื่องการฟังเครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ ช่วยทำให้เกิดความซาบซึ้งมากขึ้น คำถาม นักเรียนชอบฟังดนตรีในยุคต่างๆ มากขึ้น เมื่อได้เรียนวิชาสังคีตนิยม2 การตั้งคำถามทั้ง 3 ข้อเป็นการตั้งคำถามเพื่อทราบเจตคติของผู้เรียนต่อการจัดเนื้อหาและเพื่อตรวจสอบว่าตอบสนองต่อจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

5. คำถามด้านคำอธิบายวิชา ซึ่งในการสอนสมัยใหม่ คำอธิบายรายวิชามีความสำคัญยิ่ง คำอธิบายรายวิชามีส่วนทำให้นักเรียนมีส่วนกระตือรือร้นในการเรียน คำถามในข้อดังกล่าว ผู้วิจัยตั้งประเด็นว่า ในการจัดการเรียนการสอนสมัยใหม่ ผู้เรียนควรทราบตนเองล่วงหน้าว่า ตนเองจะได้เรียนอะไรบ้าง ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามในประเด็นดังกล่าวต่อไปนี้คือ คำอธิบายรายวิชามีส่วนทำให้นักเรียนมีส่วนกระตือรือร้นในการเรียน และคำอธิบายรายวิชาช่วยให้นักเรียนเข้าใจ

ว่าจะเรียนอะไร ซึ่งผลที่ได้จะช่วยให้ทราบว่า คำอธิบายรายวิชาช่วยสร้างภาระงานให้กับผู้เรียน ผู้เรียนได้ทราบล่วงหน้าหรือไม่ว่าตนเองจะต้องเรียนอะไรบ้าง และช่วยสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับนักเรียนหรือไม่ เมื่อทราบถึงเนื้อหาที่ตนเองจะได้เรียนจากวิชาสังคตินิยม 2

6. คำถามด้านเวลา ประเด็นในการตั้งคำถามเกี่ยวกับเวลาเป็นการตรวจสอบ เจตคติของนักเรียนว่า นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับเนื้อหาที่กำหนดให้มีความสัมพันธ์กับเวลาที่กำหนดให้หรือไม่ โดยผู้วิจัยตั้งประเด็นในการตั้งคำถามดังนี้ เนื้อหาทางด้านเครื่องดนตรีสากลและประเภทวงดนตรีสากลใช้เวลาเรียนน้อยเกินไป คำถามนักเรียนคิดว่าเนื้อหาด้านประวัติดนตรีตะวันตกมีมากเกินไปควรลดลง และคำถามนักเรียนคิดว่าควรเพิ่มเวลาในเรียนวิชาสังคตินิยม 2 ให้มากขึ้น ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาจะช่วยให้ทราบว่า ในเรื่องการจัดเนื้อหาในเรื่องดังกล่าวนี้ ถ้านักเรียนมีเจตคติในเชิงลบในข้อใด ในการปรับปรุงหลักสูตรจะได้การแก้ไข

2.3 การเลือกประสบการณ์ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้(วิธีการเรียนรู้)

การเลือกประสบการณ์ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้หมายถึง กระบวนการคิดในการเลือกรูปแบบของวิธีการสอน โดยมีแนวคิดว่าจะสอนด้วยวิธีการใด แบบใดจึงจะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ และทำให้เกิดการเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดผลสูงสุด ไทเลอร์ (อ้างใน วิชัย วงษ์ใหญ่ 2538 :66) ได้เสนอเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกประสบการณ์เรียนรู้ดังนี้

1. ผู้เรียนควรมีโอกาสกิจกรรมและเรียนรู้เนื้อหาตามที่ระบุไว้ในจุดประสงค์
2. กิจกรรมและประสบการณ์นั้นควรจะทำให้ผู้เรียนพอใจที่จะปฏิบัติตามพฤติกรรมที่ได้ระบุไว้ในจุดประสงค์
3. กิจกรรมและประสบการณ์นั้นควรจะต้องอยู่ในข่ายความพึงใจที่จะปฏิบัติได้
4. กิจกรรมและประสบการณ์หลายๆ ด้านของการเรียนรู้จะนำไปสู่จุดประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงข้อเดียวได้
5. ในทำนองเดียวกัน กิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้เพียงหนึ่งอย่าง อาจตอบสนองจุดประสงค์หลายๆ ข้อได้

ดังนั้นในการสอน ครูต้องเลือกรูปแบบการสอนและกิจกรรมที่คิดว่าจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างสูงสุด ต้องเข้าใจจิตวิทยาของผู้เรียน เข้าใจความรู้เดิมของผู้เรียน การสอนที่ปราศจากความเข้าใจผู้เรียน ทำให้การสอนนั้นไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

2.3.1 ยุทธวิธีการสอน

การสอนไม่ใช่เพียงแต่ครูมาพูดหน้าห้อง หรือเป็นผู้ที่ถ่ายทอดความรู้ ปัจจุบัน แต่การสอนเป็นเรื่องของการฝึกประสบการณ์ที่ครูผู้สอนจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม มีวิธีการสอนที่ดี การสอนเป็นฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้ข้อเท็จจริง เป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้

ในการจัดการกับข้อมูล หรือวิธีการ ได้มาของข้อมูลที่ตนเองต้องการรู้ว่า จะจัดการกับข้อมูลอย่างไร จึงจะเกิดความรู้ใหม่ ดังนั้นการเรียนรู้จึงเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝน การเรียนของนักเรียนยังอยู่ในรูปของทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ผู้เรียนต้องเห็นประโยชน์ของการเรียนรู้ การสอนที่ดีจะช่วยให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์ว่าในการเรียนรู้นั้นผู้เรียนจะเกิดความรู้ใหม่ ได้ค้นพบในสิ่งที่ตนเองไม่รู้และอยากจะรู้ ซึ่งถ้าผู้เรียนเห็นประโยชน์ของการเรียน ผู้เรียนจะพยายามที่จะศึกษาหาความรู้ หรือพยายามที่จะเรียนรู้ข้อมูล เพื่อนำเอาข้อมูลนั้นไปจัดการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง (ชาร์ล ฮอฟเฟอร์ (1989 :174)

ปัจจุบัน การสอน ได้เปลี่ยนจากครูเป็นผู้บอก มาเป็นครูเป็นผู้ช่วยให้นักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยครูทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง โดยเฉพาะการศึกษาในแนวคิดของการปฏิรูปการศึกษา การสอนสมัยใหม่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น สามารถจะวิเคราะห์ สามารถที่จะหาความรู้ได้ด้วยตนเอง รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม ไม่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาได้สรุปถึงลักษณะของผู้เรียนในยุคการปฏิรูปการศึกษาว่า เก่ง ดี มีความสุข (คณะกรรมการการปฏิรูปการศึกษา 2542 : 6)

ดังนั้นในการสอน ครูจะต้องเป็นผู้ที่ตื่นตัว และปรับการสอนของตนเองให้ก้าวไปตามการปฏิรูปการศึกษา รู้จักหลักการสอนที่ดี ปรับการสอนให้เข้ากับธรรมชาติของผู้เรียน ไม่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง ฝึกให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักการค้นคว้าด้วยตนเอง

2.3.2 แผนการสอน

แผนการสอนเปรียบเสมือนกับเข็มทิศที่ช่วยให้ครูรู้ว่าตนเองจะสอนอะไร และช่วยให้ครูสามารถจัดการการสอนเนื้อหาให้ครบไปตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ การสอนที่ดีเกิดจากการเขียนแผนการสอนที่ดี โดยหลักการเขียนแผนการสอนที่ดี ประกอบด้วยหลักการและขั้นตอน

1. ขั้นทบทวนความรู้

ในขั้นนี้ครูต้องตรวจสอบว่า เนื้อหาที่จะสอนต่อไปนั้น นักเรียนต้องมีพื้นฐานความรู้ในเรื่องใดมาก่อน ในบางครั้งครูต้องทบทวนเนื้อหาบางเนื้อหาเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนก่อนที่จะเรียนต่อไป

2. ขั้นสอน

ขั้นสอนเป็นขั้นที่ครูจะสอนเนื้อหาและกิจกรรมที่ตนเองได้เตรียมไว้ ในขั้นสอนบางครั้งแผนการสอนที่เขียนไว้อาจจะใช้ไม่ได้ผล เนื่องจากการเขียนแผนการสอนเป็นการเขียนล่วงหน้า เมื่อมาสอนจริงครูผู้สอนจะต้องสังเกตถึงบรรยากาศ และสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นและปรับแผนการสอนของตนเองให้สอดคล้องกับสภาพที่เกิดขึ้น

ในชั้นสอน ยังประกอบด้วยขั้นตอนย่อยอีกคือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นนำเข้าสู่บทเรียนมีความสำคัญ เพราะเป็นการเตรียมตัวผู้เรียน และกระตุ้นให้นักเรียนได้เกิดความสนใจในสิ่งที่ตนเองจะได้เรียนต่อไป การสอนโดยขาดการนำเข้าสู่บทเรียน ก่อให้เกิดผลเสีย เพราะนักเรียนหลายคนยังไม่พร้อมที่จะเรียนเนื้อหา การสอนก็จะสูญเปล่า และจะเกิดปัญหาต่อไปในขั้นสรุป หรือในการสอนในครั้งต่อไป

3. ขั้นสรุป

ขั้นสรุปเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญ เพราะเป็นการสรุปเนื้อหาและกิจกรรมที่เรียนไป เป็นการย้ำถึงความเข้าใจ ซึ่งในขั้นนี้ถ้าครูผู้สอนพบว่า ผู้เรียนยังไม่เกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง ครูจะได้ทำการทบทวนอีกครั้งเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความกระจ่างในการเรียน

2.3.3 วิธีการสอน

การสอนเป็นการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และเจตคติจากผู้สอนให้แก่ผู้เรียน ในการสอนสามารถแบ่งได้หลายแบบเช่น การสอนโดยยึดจำนวนผู้เรียนเป็นเกณฑ์ โดยแบ่งออกเป็น 3 แบบคือ การสอนแบบกลุ่มใหญ่ การสอนแบบกลุ่มย่อย การสอนแบบรายบุคคล หรือการสอนที่แบ่งออกเป็น การสอนที่ยึดครูเป็นจุดศูนย์กลาง และการสอนยึดผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลาง

ในการเสนอวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจะนำเสนอเฉพาะรูปแบบการสอนที่ใช้ในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา 2 เท่านั้นจากการศึกษา และสัมภาษณ์ครูผู้สอน พบว่าในการสอนวิชาดังกล่าวมีรูปแบบของวิธีสอนดังนี้คือ

1. การสอนแบบบรรยาย
2. การสอนแบบสอนแบบอภิปราย
3. การสอนโดยใช้สถานการณ์จริง

การสอนแบบบรรยาย

การสอนแบบบรรยายเป็นการสอนที่แพร่หลายที่สุด โดยครูทำหน้าที่บอก นักเรียนทำหน้าที่เป็นผู้ฟัง ในการสอนแบบบรรยายประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้คือ

1. ขั้นเตรียมตัวสอน ได้แก่ขั้นการวินิจฉัยผู้เรียน เตรียมเนื้อหาของบทเรียน พิจารณาสื่อการสอน
2. ขั้นอธิบาย ได้แก่การอธิบายเนื้อหาที่ตนเองต้องสอน โดยยึดการบรรยายอย่างเป็นทางการเป็นขั้นตอน การสอนแบบบรรยายจะได้ผล ถ้าครูผู้สอนมีบุคลิกภาพที่น่าสนใจ มีวิธีการในการนำเสนอที่ดี
3. ขั้นสรุป ได้แก่ ขั้นสรุปผลเนื้อหาที่สอน สามารถสรุปเนื้อหา หรือสรุปความคิดรวบยอดในการอธิบายในแต่ละหัวข้อ

4. ขึ้นคิดตามผล เป็นการประเมินผู้เรียนเกี่ยวกับความเข้าใจในเนื้อหา ทักษะ และเจตคติ ที่ผู้เรียนได้รับ รวมทั้งการประเมินและแก้ไขข้อบกพร่องของผู้สอนเองด้วย

ปรีชา คำภีร์ปกรณ (2538 : 263) ได้สรุปข้อเสียของการบรรยายไว้ดังนี้ ผู้เรียนมักไม่ค่อยมี โอกาสแสดงความคิดเห็นของตนเอง ในกิจกรรม ครูผู้สอนมักทำกิจกรรมเพียงคนเดียว ผู้เรียนไม่ ค่อยมีส่วนร่วม ถ้าครูผู้สอนขาดการเตรียมตัวที่ดี จะทำให้ผู้เรียน ไม่ได้ความรู้เท่าที่ควร และถ้าบุคลิก ภาพของครูผู้สอนไม่ดี และใช้เวลานานในการบรรยายในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมากเกินไป จะทำให้ผู้ เรียนเกิดความเบื่อหน่าย

การสอนแบบอภิปราย

บุญชม ศรีสะอาด (2537 ข 53-55) ได้กล่าวถึงการสอนแบบอภิปรายไว้ดังนี้ การสอนแบบ อภิปรายเป็นการสอนที่มีลักษณะดังนี้คือ

1. นักเรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
2. ในการเสนอความคิดเห็น ไม่อยู่ในรูปของการประเมินว่าถูก ผิดเป็นสำคัญ แต่เป็นการ เสนอความคิดเห็น คำชี้แจง โดยมีหลักการสนับสนุนความคิดเห็นของตน

การอภิปรายแบ่งออกได้เป็น การอภิปรายแบบทั้งชั้น การอภิปรายเป็นคณะ และอภิปราย เป็นกลุ่มย่อย โดยการอภิปรายเป็นกลุ่มย่อยมักพบมากที่สุดในการสอนแบบอภิปราย เนื่องจาก สามารถแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม และให้แต่ละกลุ่มทำการประชุมกันและนำเสนอความคิดเห็นของ กลุ่มตนเอง ด้วยวิธีการนี้จะทำให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นของตน

ข้อเสียของการสอนอภิปราย บุญชม ศรีสะอาด (เพ็งฮ้าง) ได้สรุปไว้ดังนี้คือ กินเวลามากเมื่อ เปรียบเทียบกับการสอนแบบบรรยาย อาจมีนักเรียนบางคนผูกขาดการเสนอความคิดเห็น ในบาง ครั้งการอภิปรายไม่สามารถนำไปสู่การสรุปผลได้อย่างแท้จริง และถ้าผู้อภิปรายขาดพื้นฐานความรู้ ขาดคุณภาพจะทำให้การอภิปรายนั้น ไม่ได้ผลตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

การสอนแบบประสบการณ์จริง

ในการสอนคนตรี การสอนด้วยประสบการณ์จริงเป็นสิ่งที่สำคัญสูงสุด เนื่องจากการสอน ด้วยประสบการณ์จริงช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ เกิดทักษะ และเกิดเจตคติตามที่หลักสูตรตั้งไว้ การสอนด้วยประสบการณ์จริงในการสอนคนตรี โดยเฉพาะในวิชาที่ไม่ได้มุ่งการปฏิบัตินั้นมีความ สำคัญมาก

2.3.4 การศึกษาเจตคติของนักเรียนต่อวิธีการสอน แผนการสอนในวิชาสังคมศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ตั้งประเด็นในการศึกษาเจตคติของนักเรียน ในเรื่องวิธีการ สอน แผนการสอน ซึ่งแยกประเด็นของคำถามได้เป็น ดังนี้

1. กลุ่มคำถามที่เกี่ยวข้องกับแผนการสอน โดยคำถามในกลุ่มนี้มุ่งทราบถึงระดับเจตคติของผู้เรียน ต่อแผนการสอนที่ใช้อยู่ ทั้งในสภาพการดำเนินตามขั้นตอนของแผนการสอน ขั้นการสอน และการปรับแผนการสอน โดยประกอบด้วยดังนี้คือ คำถามนักเรียนชอบที่ครูมีการทบทวนบทเรียน เก่าก่อนขึ้นบทเรียนใหม่ คำถามครูควรพุดนำเข้าบทเรียนก่อนที่จะสอนเนื้อหา คำถามครูสามารถสอนและสรุปในแต่ละหัวข้อให้เข้าใจได้ง่าย คำถามครูผู้สอนเตรียมการสอนอย่างดีทุกครั้งการสอน คำถามนักเรียนคิดว่าในการสอนครูได้ปรับการสอนให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของนักเรียน

2. กลุ่มคำถามเกี่ยวกับวิธีการสอน โดยกลุ่มคำถามมุ่งทราบถึงระดับเจตคติของผู้เรียน ต่อวิธีการสอนที่ครูใช้สอนอยู่ โดยแบ่งออกเป็น 1. ด้านวิธีการสอนและวิธีการเรียน 2. ด้านการสอนที่ตอบสนองต่อจุดประสงค์ของรายวิชา ซึ่งแบ่งย่อยออกดังที่กล่าวดังนี้คือ

2.1 ด้านวิธีการสอนและวิธีการเรียน ประกอบด้วยคำถามดังนี้ คำถามนักเรียนชอบที่ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น คำถามนักเรียนคิดว่าการทำรายงานกลุ่มนี้ทำให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ได้น้อยกว่าทำคนเดียว คำถามรู้สึกชอบที่ครูมอบหมายงานให้นักเรียนมีการทำงานเป็นกลุ่ม คำถามนักเรียนชอบที่ครูพาไปดูการแสดงดนตรีต่าง ๆ นอกสถานที่ คำถามครูมีวิธีการสอนที่หลากหลายทำให้นักเรียนเกิดความสนใจคำถามนักเรียนชอบที่ครูปรับวิธีการสอนให้เข้ากับเนื้อหา

2.2 ด้านการสอนที่ตอบสนองต่อจุดประสงค์ของรายวิชา ประกอบด้วยคำถามดังนี้ คำถามในการสอนครูได้ฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้หลักการและมโนคติเพื่อให้นักเรียนสามารถนำเอาความรู้ไปใช้ต่อในชีวิตประจำวันได้ คำถามนักเรียนคิดว่าการเรียนวิชาสังคมศึกษาม.2 ครูมุ่งสนองตอบต่อนโยบาย เก่ง ดี เรียนอย่างมีความสุขให้เกิดกับนักเรียน

2.4 สื่อการสอนและสภาพแวดล้อม

ในด้านองค์ประกอบการสอน สื่อการสอนและสภาพแวดล้อมมีความสำคัญอย่างยิ่ง สื่อทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน การสอนที่ปราศจากการใช้สื่อ จัดได้ว่าเป็นการสอนที่ด้อยคุณภาพ เนื่องจากครูจะทำหน้าที่เป็นผู้บอกเพียงอย่างเดียว และถ้าครูด้อยประสิทธิภาพในการสอน การสอนนั้นก็จะมีผล

สภาพแวดล้อมมีความสำคัญ สภาพแวดล้อมส่งผลกับผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติต่อการมาเรียน ต่อโรงเรียนเรียน ดังนั้นปัจจุบัน ในการศึกษาจึงให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมโรงเรียนต้องสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม ทั้งแวดล้อมภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียน

2.4.1 สื่อการสอน

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2526: 137) ให้ความหมายของสื่อการสอนว่า หมายถึงสิ่งต่างๆที่ใช้เป็นตัวกลางในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมาย

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ(2523 : 112) ให้ความหมายของสื่อการสอนว่า หมายถึงวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ใช้เป็นสื่อกลางให้ผู้สอนสามารถส่งหรือถ่ายทอดความรู้ เจตคติและทักษะ ไปสู่ผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สื่อการสอน หมายถึง การนำวัสดุ อุปกรณ์ ระบบและวิธีมาเป็นตัวกลางในการให้การศึกษาแก่ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่ถ่ายทอดและทำให้นักเรียนได้บรรลุจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ประเภทของสื่อการสอนจำแนกได้ 3 ประเภทดังนี้

1. เครื่องมือหรืออุปกรณ์ เครื่องฉายภาพยนต์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องเล่นแผ่นเสียง เครื่องรับโทรทัศน์ วิทยุ สื่อประเภทนี้ต้องอาศัยความรู้ในแบบต่างๆ
2. วัสดุ เป็นสื่อเล็กๆ เช่น หนังสือเรียน ภาพของจริง หุ่นจำลอง แผนที่ แผนที่ โลก รูปภาพ แผ่นป้ายนิเทศ แผ่นป้ายคำขวัญ บัตรคำ ชุดการสอน
3. เทคนิคหรือวิธีการ คือสื่อที่มีลักษณะเป็นกิจกรรม เช่น การเลียนแบบ การแสดงการเล่นละครและหุ่น การสาธิตกรรมวิธี การพาผู้เรียนศึกษานอกสถานที่ การจัดนิทรรศการ

ดังนั้นสื่อทั้ง 3 ประเภทจึงมีคุณค่าต่อการเรียนการสอน ที่ช่วยให้คุณภาพการเรียนรู้ดีขึ้น เพราะมีความเหมือนจริง ชัดเจนต่อผู้เรียน และยังช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้มากขึ้นในเวลาที่กำหนด สื่อการสอนช่วยทำให้ผู้เรียนสนใจและมีส่วนร่วมอย่างขยันขันแข็งในการเรียน ส่งเสริมความคิดและการแก้ไขปัญหาในกระบวนการเรียน สิ่งที่ซับซ้อนสื่อก็เป็นตัวที่ทำให้เห็นเป็นรูปธรรม และช่วยให้ผู้สอนสามารถสอนได้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า คือสอนเนื้อหาวิชาได้ง่ายขึ้น

ในการสอนดนตรีในโรงเรียน สามารถแบ่งการสอนออกเป็นการสอนดนตรีศึกษาที่ไม่มุ่งเน้นการปฏิบัติ(General Music Education) และการสอนดนตรีปฏิบัติ(Performance) การสอนดนตรีศึกษาที่ไม่มุ่งเน้นการปฏิบัติเช่นวิชาดนตรีศึกษา วิชาสังคีตนิยม กระบวนการสอนจะมุ่งเน้นในรูปแบบของกิจกรรมการฟังเป็นกิจกรรมหลักที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอน นอกเหนือจากการร้องเพลง

ดนตรีเป็นเรื่องของเสียง ดนตรีเป็นเรื่องของการจัดการของเสียง ดังนั้นสำหรับนักเรียนที่เรียนดนตรีที่ไม่มุ่งเน้นในการปฏิบัติ เนื้อหาสาระทางดนตรีไม่อยู่ในรูปของข้อมูลเชิงรูปธรรม แต่อยู่ในรูปของข้อมูลเชิงนามธรรมที่อยู่ในรูปของเสียง และในการสอนดนตรีไม่ได้หมายความว่าเพียงถึงการการสอนให้นักเรียน ได้ยินแต่เสียงเพียงอย่างเดียว แต่การสอนดนตรีหมายถึงการสอนให้ผู้เรียน

ได้เรียนรู้ถึงองค์ประกอบของเสียง และเข้าใจว่าเสียงนั้นถูกจัดการอย่างไร จึงมีรูปแบบตามที่นักเรียนได้อินสื่อการสอนในทางดนตรี จึงเป็นเรื่องของการแปรจากเสียงออกมาเป็นภาพ เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เข้าใจ เนื่องจากเสียงที่ได้ยิน สื่อการสอนทางดนตรีจึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และมีความเข้าใจในเรื่ององค์ประกอบทางดนตรีที่เกิดขึ้นในบทเพลง (ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ มปป : 2-3)

ซึ่งในเรื่องดังกล่าวจะแตกต่างไปจากการเรียนการสอนดนตรีปฏิบัติ เนื่องจากผู้เรียนจะได้ยิน ได้เห็น ได้ปฏิบัติองค์ประกอบทางดนตรีที่ตนเองได้สร้างขึ้น ดังนั้นในกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีปฏิบัติ สื่อจึงมีความสำคัญน้อยกว่าการสอนชั้นเรียนที่ไม่เน้นดนตรีปฏิบัติ

ในการสอนดนตรีสำหรับชั้นที่มุ่งเน้นในการฟัง เราอาจจะจัดแบ่งสื่อออกตามแนวคิดของสมาคมครูดนตรีแห่งสหรัฐอเมริกาที่จัดแบ่งสื่อการเรียนการสอนออกเป็น 1. สื่อวัสดุทางดนตรี (Materials) และ 2. ครุภัณฑ์ทางดนตรี (Equipment) (MENC 1992: 13)

สื่อวัสดุทางดนตรี ได้แก่ ตำรา บทเพลง เทปเพลง โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งอาจจะอยู่ทั้งในรูปของสื่อที่มีเสียง และสื่อที่ไม่มีเสียง สื่อวัสดุทางดนตรีถูกสร้างขึ้น โดยมีจุดประสงค์ที่จะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถสอนเนื้อหาสาระทางดนตรีได้ ดังเช่น ทำนอง จังหวะ โครงสร้างฉันทลักษณ์ทางดนตรี ระบบเสียงได้ ส่วนครุภัณฑ์ทางดนตรี หมายถึงเครื่องดนตรี เครื่องเล่นแผ่นเสียง เครื่องเล่นวีซีดี หรือวีซีดี ซึ่งทำหน้าที่ในการสร้างเสียงดนตรีให้เกิดขึ้น

2.4.2 สภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อมทางการเรียนเป็นสิ่งที่มิอาจหลีกเลี่ยงได้ในการเรียนการสอน ในสถานศึกษาจึงจำเป็นที่จะต้องดูแลหรือควบคุมให้อยู่ในความสะดวก เรียบร้อย และปลอดภัย สิ่งแวดล้อมย่อมมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังนิสัย และส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักเรียนทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งนักเรียนจะต้องสัมผัสสิ่งเหล่านี้ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียน ดังนั้นถ้าโรงเรียนสามารถจัดบรรยากาศที่ดี มีสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ มีความน่าอยู่ ปลอดภัยสวยงาม และร่มรื่นแล้ว สิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวเสริมให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์มากยิ่งขึ้น

อรพินท์ ประดิษฐ์รัตน์(2533 : 8) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน หมายถึงสภาพการใดๆ ที่มีผลต่อการเรียนของมนุษย์ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม สภาพแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม(Concrete Environment) หรือสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สภาพต่างๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น ส่วนสภาพแวดล้อมเป็นนามธรรม (Abstract Environment) ได้แก่ สภาพทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนอย่างยิ่ง โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมทางด้านสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ นอกจากนี้สภาพแวดล้อมทางกายภาพก็เป็นสิ่งสำคัญอีกส่วนหนึ่งที่จะช่วยเอื้ออำนวยความสะดวกนานาประการ ให้ผู้เรียน

และผู้สอนให้บรรลุสัมฤทธิ์ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ดังนั้นสภาพแวดล้อมทางการเรียนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1. สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน และ 2. สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน

2.4.2.1 สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

ประคินันท์ อุปรมัย และอรุณศรี อนันตศิริชัย (2525 : 110-112) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่เป็นอิทธิพลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ทางกายภาพของนักเรียน โดยตรง หรือมีผลต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ได้แก่สภาพแวดล้อมต่างๆ ดังต่อไปนี้

1.1 แสง ห้องเรียนที่มีแสงไม่เพียงพอ หรือมีแสงจ้ามากเกินไป อาจเป็นอันตรายแก่สายตาทั้งของครูและนักเรียน ซึ่งมีผลต่อเนื่องไปถึงการเป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน

1.2 เสียง ห้องเรียนที่มีเสียงจากภายนอกเข้ามารบกวนผู้อยู่ในห้องมากเกินไป หรือตลอดเวลา จะทำให้ครูและนักเรียนต้องใช้สมาธิในการเรียนการสอนมากขึ้นเป็นพิเศษ

1.3 การถ่ายเทอากาศ ห้องเรียนที่มีการถ่ายเทของอากาศไม่ดี จะทำให้ทั้งครูและนักเรียนเสียสุขภาพ

1.4 ห้องเรียน มีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน สภาพแวดล้อมเหมาะสมกับการเรียน

1.5 อุปกรณ์ประจำห้องเรียน

1.6 โต๊ะเรียนและเก้าอี้ ควรมีขนาดพอเหมาะกับโครงสร้างทางร่างกายของนักเรียน และจัดได้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน

1.7 กระดานดำ ควรมีขนาดใหญ่และกว้างเท่าที่นักเรียนทั้งชั้นไม่ว่าจะอยู่ในมุมใด ห้องก็จะสามารถมองเห็นสิ่งที่ครูเขียนบนกระดานดำได้อย่างทั่วถึง

1.8 ป้ายนิเทศ เป็นสื่อการสอนที่ใช้รวบรวมวัสดุต่างๆ ไว้เป็นหมวดหมู่เพื่อแสดงเรื่องราว หรือความรู้สั้นๆ การเปลี่ยนแปลงวัสดุหรือความรู้ในป้ายนิเทศให้ทันกับเหตุการณ์ วันสำคัญ และเป็นสื่อช่วยเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนได้มากขึ้น

1.9 มุมหนังสือ เป็นสถานที่ส่วนหนึ่งภายในห้องเรียนที่จัดไว้สำหรับวางหนังสือเรียน หรือหนังสือส่งเสริมความรู้ให้กับเด็ก การจัดวางหนังสือไว้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย และเลือกหนังสือส่งเสริมความรู้ที่ดี เป็นที่น่าสนใจสำหรับเด็กมาไว้ในมุมหนังสือ จะช่วยให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านและเพิ่มพูนความรู้ของตนเองได้มากขึ้น

1.10 บอร์ดแสดงผลงานของนักเรียน เป็นอุปกรณ์ประจำห้องเรียนอย่างหนึ่ง เพราะการแสดงผลงานของนักเรียนนอกจากจะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักแสวงหาความรู้และทำงานด้วยตนเองแล้วยังมีผลทางจิตวิทยาในแง่ของการให้แรงเสริมและกำลังใจแก่นักเรียนอีกด้วย

1.11 จำนวนนักเรียน ห้องเรียนที่มีนักเรียนจำนวนมากเกินไปจะทำให้เกิดความยากลำบากแก่ครูในการเตรียมการสอน และครูอาจให้ความสนใจใส่นักเรียนได้ไม่ทั่วถึง

2.4.2.2 สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน

สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนเป็นเรื่องที่มีความละเอียดและกว้างขวาง บางโรงเรียนผู้บริหารอาจไม่ให้ความสำคัญเพียงพอ ดังนั้นจึงทำให้เกิดเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ต่างๆ เช่นเรื่องของความไม่ปลอดภัย หรือเรื่องของอาหารและอากาศเป็นพิษ ผู้วิจัยจึงสรุปสภาพแวดล้อมทางภายนอกห้องเรียนได้ดังนี้

1.1 ที่ตั้งและบริเวณ โรงเรียน ควรอยู่ในสถานที่ที่สามารถจัดการอาคารได้สะดวก ไม่เป็นที่ลุ่มจนเกินไป สามารถจัดระบบระบายน้ำได้ดี ห่างไกลจากแหล่งเสื่อมโทรมและเหตุรำคาญต่างๆ เช่น กลิ่น เสียง ความสั่นสะเทือน ไม่ห่างไกลจากชุมชน การคมนาคมสะดวก ปลอดภัย เนื้อที่และบริเวณโรงเรียนเหมาะสมเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรม มีความสวยงามบำรุงรักษาง่าย มีขนาดตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้

1.2 อาคารเรียนและอาคารกิจกรรม อาคารเรียนควรเป็นอาคารถาวร ได้มาตรฐานพอเหมาะกับจำนวนนักเรียนและแผนการเรียน ถูกสุขลักษณะ ส่วนอาคารกิจกรรมควรแยกจากอาคารเรียน มีแสงสว่าง และมีการระบายอากาศพอเหมาะสม มีคำแนะนำในการปฏิบัติงาน และจัดให้มีเครื่องป้องกันอันตรายจากเครื่องมือเครื่องจักร ส่วนโรงอาหารต้องมีที่หึ่งเศษอาหารหรือเครื่องอุปโภคบริโภคที่ถูกสุขลักษณะ

1.3 สนาม ควรมีเนื้อกว้างเพียงพอกับจำนวนนักเรียนในโรงเรียน และมีพื้นที่ที่ราบเรียบไม่เป็นหลุมเป็นบ่อ ไม่มีน้ำขัง

นอกจากนี้ นักวิชาการ ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน ดังนี้

ประคินันท์ อุปรมัย และอรุณศรี อนันตศิริชัย(2525: 110-112) กล่าวว่า ลักษณะสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนหมายถึง สภาพแวดล้อมทางการภาพที่อยู่ภายในบริเวณโรงเรียนนอกเหนือไปจากในห้องเรียน ที่จะมีผลต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ได้แก่

1. การจัดและปลูกพันธุ์ไม้บริเวณโรงเรียน การปลูกไม้ยืนต้นที่แผ่กิ่งก้านสาขา และการปลูกพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลไว้ในโรงเรียน นอกจากจะให้ประโยชน์แก่นักเรียนทางด้านจิตใจในแง่ความสวยงามแล้ว ยังเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติวิทยาให้แก่เด็กอีกด้วย

2. บริเวณที่ใช้เป็นสถานที่พักผ่อนของนักเรียน การพักผ่อนตามร่มไม้ต่างๆ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียน เพราะจะช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดหลังจากเสร็จสิ้นการเรียนการสอนภายในห้องเรียน

2.4.3 การศึกษาเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมน 2 และสภาพแวดล้อม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ตั้งประเด็นในการศึกษาเจตคติของนักเรียน ในเรื่องสื่อการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อมดังนี้

1. คำถาม เจตคติของผู้เรียนต่อตำรา เอกสารอ่านประกอบ รวมทั้งหนังสือในห้องสมุดของวิทยาลัย ประกอบด้วยคำถามดังนี้ คือคำถามหนังสือประกอบการเรียนวิชาสังคีตนิยมน2 ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้เนื้อหาได้ดีมากขึ้น คำถามนักเรียนคิดว่าวิชาสังคีตนิยมน2 ควรมีตำราให้อ่านประกอบเพิ่มเติม คำถามห้องสมุดมีหนังสือเพียงพอกับความต้องการของนักเรียนในการค้นคว้า คำถามวิชาสังคีตนิยมน2 มีเอกสารตำราเรียนเหมาะสมครอบคลุมเนื้อหา

2. คำถามด้านสื่อ ประเภทของสื่อ และความเหมาะสมของสื่อ ซึ่งประกอบด้วยคำถามเพื่อทราบเจตคติของผู้เรียนดังนี้ คำถามนักเรียนชอบที่ครูเปิดวิดีโอให้นักเรียนดูประกอบการเรียน คำถามครูเลือกบทเพลงที่ใช้ประกอบ ได้อย่างเหมาะสม คำถามถ้าครูมีตัวอย่าง โน้ตเพลงมาให้นักเรียนดูประกอบการฟังเพลงช่วย ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจบทเพลงมากขึ้น คำถามสื่อการสอนที่ใช้เป็นแรงจูงใจให้นักเรียนต้องการที่จะศึกษาเพิ่มเติม คำถามในการฟังบทเพลง ครูได้มีสื่อ แผนภูมิ โน้ตเพลง ที่ช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจได้ง่าย คำถามนักเรียนคิดว่าในการสอนเรื่องอุปรากรละครเพลง บัลเลต์ ครูควรใช้สื่อการสอนประเภทวิดีโอหรือภาพมากขึ้น คำถามวิชาสังคีตนิยมน2 มีเอกสารตำราเรียนเหมาะสมครอบคลุมเนื้อหา

3. คำถามเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยคำถามที่เกิดจาก การสังเกตและการสัมภาษณ์ ก่อนที่จะสร้างแบบสอบถาม จากการสัมภาษณ์นักเรียน นักเรียนได้ให้สัมภาษณ์ว่า ห้องเรียนมีนักเรียนมีจำนวนนักเรียนมากเกินไป อยู่ติดถนนเสียงของการจราจรดังมาก และห้องเรียนไม่เหมาะสมกับการเรียนวิชาสังคีตนิยมน 2 ดังนั้นคำถามนักเรียนในเรื่องเจตคติในด้านสิ่งแวดล้อมประกอบด้วยคำถามดังนี้คือ คำถามบรรยากาศของห้องเรียนมีความเหมาะสมแก่การเรียนการสอน คำถามอาคารเรียนมีสภาพที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน คำถามห้องเรียนวิชาสังคีตนิยมน2 ควรจัดเป็นห้องเรียนเฉพาะ คำถามนักเรียนคิดว่าห้องเรียนอยู่ติดถนนทำให้เรียนไม่รู้เรื่อง คำถามปริมาณนักเรียนในห้องมีจำนวนมากเกินไป

2.5 การวัดผลประเมินผล

การวัดผลประเมินเป็นกระบวนการสุดท้ายของการสอน เป็นกระบวนการที่จะตอบคำถามว่า ในความพยายามที่ดำเนินการมาทั้งหมดนั้น ประสบผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ การวัดผลประเมินผลยังมีความสำคัญในแง่ช่วยเป็นผลสะท้อนให้การสอนของครูว่าที่ครูได้สอนมา

นั้น ได้ผลเพียงใด และสามารถนำเอาผลจากการวัดผลประเมินผล ไปปรับปรุงทั้งหลักสูตรและการสอนต่อไป

2.5.1 ความหมายของการวัดผล การประเมินผล

การวัดผล และการประเมินผล เป็นคำ 2 คำที่มีความหมายต่างกัน แต่มักใช้คู่กัน อุทุมพร จามรมาร (2563 : 228) ได้ให้ความหมายเชิงสรุปไว้ดังนี้ การวัด หมายถึงการกำหนดตัวเลขให้กับคุณลักษณะของสิ่งต่างๆ อันได้แก่ คน วัตถุ หรือเหตุการณ์อย่างมีกฎเกณฑ์ ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือการวัดผลการเรียนรู้ คุณลักษณะที่ใช้วัด ได้แก่ความรู้ ความสามารถ และทักษะต่างๆ ที่ได้จากการเรียนรู้ ส่วนการประเมินหมายถึง การตัดสิน โดยในการศึกษา การตัดสินจะขึ้นอยู่กับผู้เชี่ยวชาญ และเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสิน โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินนั้นจะต้องชัดเจน ในกระบวนการวัดผลประเมินผลในด้านการศึกษา จึงต้องเริ่มจากการวัดผล โดยวัดว่าผู้ที่ทำการวัดนั้นมีคุณลักษณะเช่นใด ต่อจากนั้นจึงนำเอาผลที่ได้จากการวัดมาทำการศึกษากับเกณฑ์และประเมินออกมาว่า ระดับของผู้นั้นควรอยู่ในระดับใด

การวัดผลทางการศึกษามีความสำคัญยิ่ง เนื่องจาก การสอนนั้นเป็นกระบวนการ คือประกอบด้วย ตัวป้อน(ความรู้ ทักษะ เจตคติ) กระบวนการ(การสอน กิจกรรม ประสิทธิภาพ) และผลผลิต(ผลการเรียนรู้ พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย) ดังการจะตอบได้ว่ากระบวนการสอนนั้นประสพผลสัมฤทธิ์ตามที่ตั้งไว้หรือไม่นั้น สามารถดูจากผลผลิต โดยพิจารณาว่าผลผลิตนั้นตอบสนองหรือมีการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรม คุณลักษณะ ไปตามที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

ในการตรวจสอบผลผลิตในการศึกษาก็คือ พิจารณาว่า ผู้เรียนหลังจากที่เรียนไปแล้ว มีความรู้ มีทักษะ มีเจตคติตามที่ระบุไว้หรือไม่ ซึ่งผลผลิตที่ดีนั้น จะต้องมึลักษณะที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนั้นกระบวนการวัดผลจึงเป็นกระบวนการขั้นสุดท้ายของหลักสูตรหรือของรายวิชา และช่วยตอบคำถามว่าหลักสูตรหรือรายวิชานั้นประสบความสำเร็จหรือไม่

2.5.2 รูปแบบของกระบวนการวัดผล ประเมินผล

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดระเบียบว่าด้วยการวัดผลประเมินการเรียนในระดับมัธยมศึกษา พ.ศ. 2530 ได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติการประเมินผลออกเป็น 6 ขั้นตอนคือ

1. ก แจ้งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของรายวิชา
ข แจ้งเกณฑ์ขั้นต่ำของการผ่านรายวิชา
2. ก การประเมินผลระหว่างภาค
ข การประเมินผลปลายภาค
3. ตรวจสอบ

- ก พฤติกรรมที่กำหนดไว้ทั้งหมด
- ข พฤติกรรมตัวแทนที่สำคัญ
- 4. ก แจ้งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของรายวิชา
- ข แจ้งเกณฑ์ขั้นต่ำของการผ่านรายวิชา
- 5. ก การประเมินผลระหว่างภาค
- ข การประเมินผลปลายภาค
- 6. ตรวจสอบ
 - ก พฤติกรรมที่กำหนดไว้ทั้งหมด
 - ข พฤติกรรมตัวแทนที่สำคัญ
- 7. ผลการวัด
 - ก ข้อสอบข้อเขียน
 - ข วิธีการปฏิบัติงาน

จากกระบวนการทั้ง 6 ขั้นตอนจะเห็นได้ว่าแต่ละขั้นนั้นมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ไม่สามารถแยกส่วนหนึ่งส่วนใดออกมาได้ และกระบวนการวัดผลประเมินผลในปัจจุบันนั้น กระบวนการจะเริ่มตั้งแต่ชั่วโมงแรกของการเรียนการสอน และมีการวัดผลประเมินผลตลอดระยะเวลาที่เรียน

2.5.3 รูปแบบของการวัดผลประเมินผล และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลประเมินผล

รูปแบบของการวัดผลประเมินผลสามารถแบ่งออกได้ตามจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ได้ 3 แบบคือ

1. การวัดผล ประเมินผลทางด้านพุทธิพิสัยหรือทางด้านสติปัญญา
2. การวัดผล ประเมินผลทางด้านจิตพิสัยหรือทางด้านเจตคติ
3. การวัดผลประเมินผลทางด้าน ทักษะพิสัยหรือทางการปฏิบัติ

โดยในการเรียนวิชาสังคีตนิยม 2 รูปแบบของการวัดผลประเมินมักอยู่ในรูปของการวัดผล ประเมินผลทางด้านพุทธิพิสัยหรือทางด้านสติปัญญา มากกว่าการวัดผลทางด้านเจตคติ และการวัดผลทางด้านทักษะพิสัย เนื่องจากมีพื้นฐานมาจากแนวคิดที่ว่า วิชาดังกล่าวนี้ไม่ได้เป็นวิชาปฏิบัติ แต่อย่างไรก็ตามการวัดผลประเมินผลในรายวิชาสังคีตนิยม 2 มีรูปแบบของการวัดผลด้านเจตคติน้อยมาก และไม่ค่อยเป็นที่สนใจของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งเน้นแต่การท่องจำมากกว่า

การวัดผลประเมินผลทางด้านสติปัญญาประกอบด้วยขั้น 6 ขั้นดังนี้

1. ขั้นความรู้ – ความจำ
2. ขั้นความเข้าใจ
3. ขั้นการนำไปใช้

4. ขั้นการวิเคราะห์
5. ขั้นการสังเคราะห์
6. ขั้นการประเมินค่า

ในการวัดผลประเมินผลโดยทั่วไป แม้จะมีหลักการให้วัดทั้ง 6 ขั้น แต่ในสภาพความเป็นจริงพบว่าในการวัดมักเป็นการวัดเพียงขั้นที่ 1-3 ซึ่งในเรื่องดังกล่าวพบมากในการสอนวิชาดนตรีศึกษาด้วยเช่นกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลประเมินผลทางด้านพุทธิพิสัย

รูปแบบของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลประเมินผลทางด้านพุทธิพิสัย มักอยู่ในรูปของข้อสอบที่เรียกว่า กระดาษและดินสอ (Paper and pencils) ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นข้อสอบแบบอัตนัย และปรนัย โดยข้อสอบแบบอัตนัย ได้แก่ ข้อสอบแบบความเรียง ที่ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น หลักการ ข้อเท็จจริง หรือวิเคราะห์ออกมา ส่วนข้อสอบแบบปรนัยนั้นจะเป็นข้อสอบแบบที่มีคำตอบไว้แล้ว และมีตัวลวงเพื่อให้ผู้ตอบเลือกตอบว่าข้อใดถูกต้องที่สุด โดยข้อสอบแบบปรนัยมีรูปแบบที่ใช้กันมากคือ ข้อสอบเติมคำ ข้อสอบแบบถูกผิด ข้อสอบแบบเลือกตอบ ข้อสอบแบบจับคู่ (โชติรส โชติบุญชร 2538)

การวัดผลประเมินผลทางด้านเจตคติ

การวัดผลประเมินผลทางด้านเจตคติ ซึ่งเป็นวัดผลของการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับอารมณ์ หรือความรู้สึก อันได้แก่ ความสนใจ ทศนคติ ค่านิยม การปรับตัว ความซาบซึ้ง ประกอบด้วยลักษณะในการวัดซึ่งเรียงจากต่ำสุดไปหาสูงสุดดังนี้

1. การรับรู้
2. การตอบสนอง
3. การสร้างคุณค่า
4. การจัดระบบคุณค่า
5. การสร้างลักษณะนิสัย

การวัดผลทางจิตพิสัยมีความสำคัญยิ่ง ในการเรียนการสอนทางดนตรี เนื่องจากจุดประสงค์หลักของการเรียนดนตรีนั้นก็คือ การที่ผู้เรียนได้เกิดประสบการณ์สุนทรีย์ เกิดเจตคติที่ดีต่อดนตรี เกิดความซาบซึ้งและเห็นคุณค่าทางดนตรี แต่อย่างไรก็ตามการวัดผลประเมินผลทางด้านจิตพิสัยเป็นสิ่งที่ทำได้ยากที่สุด เนื่องจากเป็นพฤติกรรมที่อยู่ภายใน ไม่สามารถจะวัดได้ด้วยข้อสอบ หรือการเขียน และถ้าให้นักเรียนเขียนหรือแสดงออกมา ผู้เรียนอาจจะแกล้งแสดงพฤติกรรมออกมาก็ได้ เนื่องจากทราบว่าจะมีการวัดเจตคติของตนเอง ดังนั้นการวัดผลทางด้านเจตคติที่ดีจึงอยู่ในรูปของการสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกมาให้ประจักษ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลประเมินผลทางด้านเจตคติ

ดังที่กล่าวไปแล้ว ข้อสอบแบบเจตคตินั้นเป็นข้อสอบที่ออกได้ยากมาก เนื่องจากเจตคติเป็นเรื่องความรู้สึก อารมณ์ ในการวัดในเรื่องเจตคติไม่สามารถวัดด้วยการวัดแบบกระดาษและดินสอ ในการวัดผลประเมินผลในด้านเจตคติจึงเป็นเรื่องของการวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และวัดว่าผู้เรียนได้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระดับใด แต่อย่างไรก็ตาม เครื่องมือที่ใช้วัดนั้นต้องมีคุณภาพและเหมาะสมกับคุณลักษณะที่จะวัด ถ้าไม่มีคุณภาพและไม่เหมาะสม ผลที่ได้จะขาดความแม่นยำและไม่มีความน่าเชื่อถือ (อุทุมพร จามรมาร 2538 : 257)

ดังนั้นในการวัดผลประเมินผลทางด้านเจตคติจึงอยู่ในรูปการตอบโดยเสรี และการตอบแบบจำกัดคำตอบ โดยแบบจำกัดคำตอบจะอยู่ในรูปของ การตรวจสอบรายการ แบบสอบถาม แบบวัดสถานการณ์ มาตราประมาณค่า แบบเปรียบเทียบคู่

การวัดผลประเมินวิชาดนตรี กรณีวิชาสังคีตนิยม

จากจุดประสงค์ของการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยม ซึ่งมีจุดประสงค์หลักให้ผู้เรียนได้มีทักษะและประสบการณ์ในการฟัง ดังนั้นกิจกรรมหลักของรายวิชาสังคีตนิยม 2 จึงมุ่งเน้นในการฟังบทเพลงเป็นหลักของการเรียนการสอน

ชาร์ล ฮอฟเฟอร์ (1989 : 129) ได้สรุปว่า ในการสอนวิชาสังคีตนิยม นั้นมีกิจกรรมหลักก็คือการฟัง ดังนั้นในการออกข้อสอบควรจะเป็นข้อทดสอบการฟังเป็นหลัก โดยครูนำเอาตัวอย่างบทเพลงที่มีเนื้อหาที่ต้องการวัด เปรียบเทียบกับเนื้อหาที่สอนจากการฟังไปแล้ว และให้นักเรียนระบุถึงปรากฏการณ์ทางดนตรีที่เกิดขึ้นในงานดนตรีที่ครูนำมาให้ฟัง ด้วยการให้นักเรียนระบุถึงสิ่งที่เกิดขึ้น ครูสามารถสร้างข้อสอบในรูปแบบข้อสอบปรนัยได้ โดยเปิดเพลงให้นักเรียนฟัง และให้นักเรียนได้เลือกตอบว่า บทเพลงที่ได้ยินไปแล้วนั้นมีองค์ประกอบทางดนตรี หรือมีปรากฏการณ์ทางดนตรีใดเกิดขึ้น หรือกำหนดให้นักเรียนเลือกตอบว่าเป็นปรากฏการณ์ใดจากตัวอย่างคำตอบที่ให้มา

2.5.4 การศึกษาเจตคติของนักเรียนต่อการวัดผลประเมินผล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ตั้งประเด็นในการศึกษาเจตคติของนักเรียน ในเรื่องการวัดผลประเมินผล ดังนี้

1. คำถาม แนวคิดเชิงปรัชญาของการวัดผลประเมินผล เพื่อต้องการทราบเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการวัดผลประเมินผลของวิชาสังคีตนิยม 2 ว่ามีระดับเจตคติต่อแนวคิดเชิงปรัชญาของการวัดผลประเมินผลในระดับใด ซึ่งมีคำถามดังนี้คือ เมื่อเปรียบเทียบข้อสอบวิชาสังคีตนิยม 2 กับกลุ่มคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สังคม ข้อสอบวิชาสังคีตนิยม2 นั้นง่ายกว่า

การตั้งคำถาม ช่วยทำให้ทราบว่า นักเรียนมีเจตคติอย่างไรต่อเนื้อหาของการวัดผลประเมินผล และยังทราบถึงระดับของการให้คุณค่าของรายวิชาว่าผู้เรียนมีระดับเจตคติในระดับใดในเรื่องนี้ นอก

จากนี้ยังช่วยให้ทราบว่า ระดับความยากง่ายของวิชาสังคตินิยม 2 เมื่อเปรียบเทียบกับรายวิชาหลักอื่นๆ แล้ว นักเรียนมีค่าเจตคติอย่างไร

2. คำถาม ในเรื่องความยากง่ายของข้อสอบ ประเภทของข้อสอบ และประเภทของเครื่องมือของข้อสอบว่านักเรียนมีเจตคติต่อเรื่องดังกล่าวในระดับใด ซึ่งประกอบด้วยคำถามดังนี้คือ คำถาม ในการสอบนักเรียนชอบการสอบแบบบรรยายมากกว่าแบบอื่น คำถาม ครูมีแบบทดสอบที่เหมาะสมกับเนื้อหา คำถาม แบบทดสอบวิชาสังคตินิยม2 มีการวัดผลเพียงความจำเท่านั้น คำถามนักเรียนคิดว่าแบบทดสอบที่ใช้อยู่ไม่เหมาะสม แบบทดสอบควรเป็นการฟังดนตรีแล้วตอบคำถามจากบทเพลงที่ฟัง คำถามนักเรียนคิดว่าการเรียนแบบท่องและจำไปสอบ ไม่เหมาะสมกับยุคปัจจุบันที่ฝึกให้นักเรียนได้วิเคราะห์ความรู้

คำถามดังกล่าวเป็นการสอบถามถึงระดับของเจตคติที่ผู้เรียน ต่อความยากง่าย ว่านักเรียนมีค่าเจตคติในระดับใด ส่วนความเหมาะสม เพื่อทราบและช่วยส่งผลต่อการปรับปรุงการสอนให้มีรูปแบบของการออกข้อสอบที่เหมาะสมมากขึ้น และมีความเป็นวิชาการมากขึ้นเนื่อง จากวิชาสังคตินิยม มักถูกมองว่าเป็นวิชาชั้นสอง ข้อสอบไม่ต้องยากก็ได้ รวมทั้งการออกข้อสอบนั้นครูมุ่งเน้นในเรื่องความรู้ ความจำ โดยขาดในขั้นอื่นๆหรือไม่ และศึกษาถึงรูปแบบของการออกข้อสอบ เช่นการสอบแบบการฟัง ซึ่งนอกเหนือจากการสอบแบบกระดาษและดินสอที่ปฏิบัติใช้อยู่ นั้น นักเรียนมีความคิดเห็นในเรื่องเจตคติเช่นใด

3. คำถาม กลุ่มวิธีการ เพื่อต้องการทราบว่าผู้เรียนมีเจตคติต่อวิธีการของการวัดผลประเมินผลในระดับใด คำถามในกลุ่มนี้ประกอบด้วย คำถาม นักเรียนชอบการเก็บคะแนนระหว่างภาคเรียน นอกเหนือจากสอบกลางภาคและปลายภาค ช่วยทำให้นักเรียนเรียนได้ดีขึ้นคำถาม นักเรียนชอบที่ครูบอกให้ทราบถึงการให้คะแนน วิธีการเก็บคะแนน

คำถามในกลุ่มวิธีการนี้ เพื่อทราบถึงระดับเจตคติของผู้เรียนว่ามีความคิดเห็นใดกับวิธีการเก็บคะแนนที่ใช้อยู่ในการสอนวิชาสังคตินิยม 2

3. วิชาสังคตินิยม

วิชาสังคตินิยม เป็นวิชาที่สังคมไทยได้รับอิทธิพลมาจากตะวันตก โดยวิชาสังคตินิยมได้ถูกนำมาเป็นวิชาเลือกพื้นฐานในการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี โดยจัดเป็นวิชาเลือกในกลุ่มวิชาเลือกทางสังคมมนุษยศาสตร์

วิชาสังคตินิยมในระดับปริญญาตรี เดิมเกิดจากแนวคิดที่ว่า บัณฑิตที่จะจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีควรจะเป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์ โดยความเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์นั้น คนตรีเป็นความ

รู้ส่วนหนึ่งที่บัณฑิตควรจะรู้ การรู้ทางดนตรีหมายถึงการฟังเพลงเป็น การรู้จักเครื่องดนตรี วงดนตรี ประวัติและคิดที่สำคัญๆ ทางดนตรี

ในปัจจุบันแนวคิดดังกล่าวก็ยังคงมีอยู่ แต่มีการพัฒนาการของรายวิชาโดยแบ่งวิชาสังคีตนิยมนออกเป็น 2 วิชาคือ สังคีตนิยมนที่เน้นดนตรีไทย และสังคีตนิยมนที่เน้นดนตรีตะวันตก ปัจจุบันมีรูปแบบของวิชาเลือกทางดนตรีเช่นเดียวกับวิชาสังคีตนิยมน แต่อยู่ในรูปแบบของหลักสูตรแบบบูรณาการทางศิลปะ ดังเช่นของสถาบันราชภัฏ ที่บูรณาการ ดนตรี นาฏศิลป์ และทัศนศิลป์ รวมกันและเรียกว่า สุนทรียะศาสตร์แห่งชีวิต หรือของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่สอนแบบบูรณาการ ดนยตรี ทัศนศิลป์ นาฏศิลป์ เข้าด้วยกันเช่นกัน

ในการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยนาฏศิลป์ แบ่งระดับการศึกษาเมื่อเทียบกับระดับการศึกษาทั่วไป หลักสูตรนาฏศิลป์ขั้นต้นเทียบเท่ากับระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นกลางเทียบเท่ากับระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยในการเรียนในระดับหลักสูตรนาฏศิลป์ขั้นต้น นอกเหนือจากที่นักเรียนจะเลือกเรียนตามวิชาเอกของตนเองแล้ว หลักสูตรบังคับให้นักเรียนทุกคนต้องเรียนกลุ่มวิชาดนตรี วิชาทัศนศิลป์ และวิชานาฏศิลป์ โดยทั้ง 3 วิชา ถูกจัดอยู่ในกลุ่มพัฒนาบุคลิกภาพ หมวดศิลปศึกษา โดยจัดเป็นวิชาแกน โดยเรียนตลอด 3 ปี ละ 1 หน่วยกิต รวม 3 หน่วยกิต และเรียนแบบบูรณาการทั้ง 3 สาขารวมกันเป็น 1 วิชาเรียกว่า วิชาศิลปะกับชีวิต โดยมีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจพื้นฐานทางด้านศิลป์ เห็นคุณค่าของศิลปะ สามารถใช้ศิลปะในการพัฒนาจิตใจ บุคลิกภาพ และรสนิยม รวมทั้งให้ปฏิบัติงานศิลปะได้ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง (สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากาารวิชาการดนตรี มหาวิทยาลัยมหิดล 2539:45)

ส่วนในการจัดการศึกษาระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง นอกเหนือจากที่นักเรียนจะเรียนตามสาขาวิชาเอกของนักเรียนแล้ว หลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นกลาง ได้กำหนดให้นักเรียนทุกคนต้องเลือกเรียนวิชาเลือก โดยดนตรีจัดเป็นวิชาหนึ่งในกลุ่มวิชาบังคับเลือก และในระดับนี้ ไม่มุ่งเน้นการเรียนแบบบูรณาการ แต่เรียนแบบแยกออกเป็นรายวิชา ดังนั้นจึงแยกเนื้อหาของกลุ่มวิชาศิลปะออกจากกันเป็น ทัศนศิลป์ และดนตรี

วิชาดนตรีในกลุ่มวิชาเลือก มี 2 วิชาคือ สังคีตนิยมน 1 และสังคีตนิยมน 2 โดยวิชาสังคีตนิยมน 1 มีเนื้อหาเกี่ยวกับดนตรีไทย และสังคีตนิยมน 2 มีเนื้อหาเกี่ยวกับดนตรีตะวันตก โดยมีค่าหน่วยกิตวิชาละ 2 หน่วยกิต เรียนสัปดาห์ละ 100 นาที โดยเป็นวิชาทั้ง 2 เป็นวิชาบังคับเลือกในระดับชั้นกลาง 2

สำหรับในการจัดการศึกษาในต่างประเทศ พบว่าในประเทศสหรัฐอเมริกาในการจัดการศึกษาในระดับเทียบเท่ากับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีวิชาเลือกทางดนตรีเช่นกัน โดยวิชาเลือกทางดนตรีในประเทศสหรัฐอเมริกาแบ่งเป็น วิชาเลือกที่มุ่งเน้นการปฏิบัติและวิชาเลือกที่ไม่มุ่งเน้นการ

ปฏิบัติ โดยวิชาที่ไม่มุ่งเน้นการปฏิบัติได้แก่ วิชา Music Appreciation ซึ่งอาจจะมีชื่อเรียกอื่นๆ อีกว่า Music Literature, Music Understand, Introduction to Music วิชา Music theory รวมทั้งวิชาที่บูรณาการสอนกลุ่มวิชาศิลปะเข้าด้วยกันคือวิชา Fine Arts (Charles R.Hoffer. 1989 : 117) ซึ่งเมื่อเทียบกับประเทศไทยแล้ว วิชาสังคีตนิยมเทียบได้กับวิชา Music Appreciation

3.1 วัตถุประสงค์ของการเรียนวิชาสังคีตนิยม 2

วัตถุประสงค์ทั่วไป สำหรับวัตถุประสงค์ทั่วไปของวิชา สังคีตนิยม กำหนดไว้ดังนี้คือ
ให้นักเรียนชอบฟังดนตรีสากลหรือดนตรีตะวันตก

วัตถุประสงค์เฉพาะ และสำหรับวัตถุประสงค์เฉพาะของวิชาสังคีตนิยม 2 กำหนดไว้ดังนี้

1. ให้นักเรียนเข้าใจและสามารถอธิบายความสำคัญของดนตรี
2. ให้นักเรียนสามารถอธิบายและสามารถปฏิบัติได้ ในการฟังดนตรีและการดูนาฏศิลป์
3. ให้นักเรียนสามารถบ่งชี้เครื่องดนตรีสากล ประเภทและชนิดต่างๆ เสียงและวงประเภทต่างๆ ได้
4. ให้นักเรียนสามารถอธิบายองค์ประกอบต่างๆ ของดนตรีได้
5. ให้นักเรียนอธิบายพอสังเขปถึงความแตกต่างระหว่างดนตรียุคต่างๆ
6. ให้นักเรียนอธิบายได้โดยย่อเกี่ยวกับนาฏศิลป์สากลบางประเภทเช่น ระบำบัลเล่ต์ ระบำพื้นเมือง และระบำร่วมสมัย เป็นต้น

(กรมวิชาการ 2530 : ก)

ส่วนของประเทศสหรัฐอเมริกา ชาร์ล ฮอร์ฟเฟอร์ (1989 ; 120) ได้กล่าวสรุปว่า วิชา Music Appreciation มีจุดประสงค์หลักอยู่ 3 ด้านคือ 1. ให้ความรู้พื้นฐานทางด้านดนตรี 2. มีทักษะในการฟังงานทางดนตรีทั้งในแง่สติปัญญา และทางด้านอารมณ์และความรู้สึก 3. เห็นคุณค่าและเกิดความชื่นชมในความงามทางด้านดนตรี

3.2 เนื้อหารายวิชาสังคีตนิยม 2

จากคู่มือครู ศิลปกรรม ศ 022 สังคีตนิยม 2 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งจัดทำโดยกรมวิชาการ (2530 : สารบัญ) ได้กำหนดเนื้อหาในการเรียนดังนี้

- ตอนที่ 1 ดนตรีในชีวิต
- ตอนที่ 2 เครื่องดนตรี
- ตอนที่ 3 การเล่นและการแสดงดนตรี
- ตอนที่ 4 องค์ประกอบของดนตรี
- ตอนที่ 5 ดนตรีในยุคต่างๆ
- ตอนที่ 6 นาฏศิลป์สากล

สำหรับวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร ปทุมมาลย์ ทรงสกุล(2540 : สารบัญ)
ได้แบ่งเนื้อหาวิชาวิชาสังคีตนิยมน 2 ออกดังนี้

บทที่ 1. ดนตรี

บทที่ 2. ประวัติดนตรีตะวันตก ยุคกลาง (Middle Ages)

บทที่ 3 ประวัติดนตรีตะวันตก ยุคฟื้นฟูศิลปวิทยา (Renaissance)

บทที่ 4 ประวัติดนตรีตะวันตก ยุคบาโรก (Baroque)

บทที่ 5 ประวัติดนตรีตะวันตก ยุคคลาสสิก (Classic Era)

บทที่ 6 ประวัติดนตรีตะวันตก ยุคโรแมนติก (Romantic Era)

บทที่ 7 ประวัติดนตรีตะวันตก ยุคอิมเพรสชันนิสม์ (Impressionistic)

บทที่ 8 ประวัติดนตรีตะวันตก ยุคคริสต์ศตวรรษที่ 20 (The Twentieth Century)

บทที่ 9 เครื่องดนตรีสากล (Instruments)

บทที่ 10 ประเภทของดนตรีสากล

บทที่ 11 คีตลักษณ์ (Forms)

บทที่ 12 ประเภทการแสดง

อุปรากร (Opera)

ละครเพลง (Musical Play)

บัลเลต์ (Ballet)

บทที่ 13 มารยาทและประเพณีในการชมหรือฟังดนตรีและการแสดง

ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบการกำหนดเนื้อหาแล้ว จะพบว่าการกำหนดเนื้อหาของวิทยาลัยนาฏศิลป์จะขาดในเรื่ององค์ประกอบทางดนตรี โดยเนื้อหาที่มุ่งเน้นของวิทยาลัยนาฏศิลป์คือ ประวัติของดนตรีตะวันตก และที่เนื้อหาวิชาสังคีตนิยมน 2 ของวิทยาลัยนาฏศิลป์มีแต่จากคู่มือครู ศิลปกรรม ศ 022 สังคีตนิยมน 2 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่มีคือ มารยาทและประเพณีในการชมหรือฟังดนตรีและการแสดง

ในการกำหนดเนื้อหาของวิชาสังคีตนิยมนของตะวันตกนั้น Hugh M. Miller (1968 : XIII-XVIII) ได้กำหนดเนื้อหาวิชาสังคีตนิยมนดังนี้

1. The Basic Materials and Properties of Music
2. Musical Mediums
3. Principles of Musical Structure
4. Categories of Music Literature
5. Other Major Approaches to Appreciation

หนังสือ A Concise introduction to Music Listening ของ ชาร์ล ฮอร์ฟ เฟอร์ (1992 : VI-X) ได้กำหนดเนื้อหาโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 กลุ่มคือ

1. Ingredients of Music แบ่งเนื้อหาย่อยออกเป็น

1.1 สื่อทางดนตรี 1 ได้แก่ จังหวะ ระดับความดังเบาของเสียง และคุณลักษณะของเสียง (Timbre)

1.2 สื่อทางดนตรี 2 ได้แก่ ทำนอง การประสานเสียง และการผสมเสียงประสานเสียง (Texture)

1.3 โครงสร้างต้นทฤษฎีทางดนตรี

1.4 เครื่องดนตรี

2. Musical Form and Media แบ่งเนื้อหาย่อยออกเป็น รูปแบบของงานดนตรีประเภทต่างๆ เช่น เพลงร้อง เพลงประสานเสียง บทซิมโฟนี งานดนตรีแบบแชมเบอร์ งานดนตรีสำหรับคีย์บอร์ด อุปรากร งานดนตรีสำหรับการแสดง

3. Musical Types and Styles แบ่งเนื้อหาออกเป็นประวัติศาสตร์ดนตรี เช่นดนตรีในยุคประวัติศาสตร์ ดนตรีในยุคบาโรก ดนตรีในยุคคลาสสิก ดนตรีในยุคโรแมนติก ดนตรีในยุคศตวรรษที่ 20 นอกจากนี้ยังมีบทนำในเรื่อง ความสำคัญของดนตรี รูปแบบของการฟังดนตรี มารยาท และการเตรียมตัวไปฟังดนตรี

ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบจะเห็นได้ว่า วิชาสังคีตนิยมของไทย นิยมกำหนดเนื้อหาของรายวิชาโดยนำมาจากตะวันตก แต่อย่างไรก็ตามพบว่า ในการกำหนดเนื้อหาในการสอนสังคีตนิยมของไทย มักบกร่องเรื่องการสอนองค์ประกอบทางดนตรี ทำให้การฟังงานทางดนตรีของวิชาสังคีตนิยมของไทยเป็นการฟังโดยปราศจากความเข้าใจอย่างแท้จริง

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมพงษ์ วงษ์ดี การสอนวิชาสังคีตนิยมในมหาวิทยาลัยภาคเหนือ วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541

สมพงษ์ วงษ์ดี(2541) ได้ทำการศึกษา วิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเนื้อหาวิชา การจัดการเรียนการสอน ปัญหาและอุปสรรคของการเรียนการสอนของวิชาสังคีตนิยม ในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือ ที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โดยให้ศึกษาจากกลุ่มประชากร 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหารหลักสูตร ผู้สอนวิชาสังคีตนิยม นักศึกษาที่เรียนสังคีตนิยม จาก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยพายัพ และวิทยาลัยโยนก ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาวิชาสังคีตนิยมที่เปิดสอนในสถาบัน อุดมศึกษาในภาคเหนือ เกือบทุกแห่ง เน้นเนื้อหาทางค่าน ดนตรีสากลเป็นส่วนใหญ่ โดย

ศึกษาประเภท ของดนตรีประวัติทางดนตรี ผลงานของนักดนตรีที่สำคัญบทบาทของดนตรีในสังคม ลักษณะของดนตรีในยุคปัจจุบัน มหาวิทยาลัยนเรศวร สอนเนื้อหาเกี่ยวกับดนตรีตะวันตกออกไปพร้อมกับดนตรีสากล วิทยาลัยโยนก สอนเนื้อหาเกี่ยวกับ ดนตรีตะวันตก และดนตรีไทยในสมัยปัจจุบัน

- วิชาสังคีตนิยมมีความสำคัญ และจำเป็นในกระบวนการศึกษาจึงได้บรรจุรายวิชาดังกล่าวในหลักสูตรการเรียนการสอน โดยจัดอยู่ในหมวดวิชาบังคับพื้นฐาน วิชาศึกษาทั่วไป หรือวิชาเลือกเสรี ตามความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรของแต่ละสถาบัน

- อุปสรรค และปัญหาในการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยม คือ หนังสือ สำหรับนักศึกษา ค้นคว้า เพิ่มเติม ที่เป็นภาษาไทยมีไม่เพียงพอ ขาดอาจารย์ผู้สอนประจำ ห้องเรียนไม่เหมาะสม อุปกรณ์ไม่ครบครัน กิจกรรมประกอบการเรียนยังจัดไม่ได้เต็มที่

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ ศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อวิชาสังคีตนิยมน ในกระบวนการเรียน การสอนทางด้านหลักสูตร วิธีสอน สภาพแวดล้อม สื่อการสอน การวัดประเมินผลทางการเรียน โดยการเปรียบเทียบจำแนก ตาม เพศ ระดับผลการเรียน สาขาวิชาเอกของนักเรียน การศึกษาข้อมูลต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้ ประชากรตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพ ในภาคเรียนที่ 2/2544 จำนวน 302 คน

เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามเจตคติ ในการเรียนวิชา สังคีตนิยมน แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพทั่วไป ประกอบด้วยเพศ ระดับผลในการเรียน สาขาวิชา เอกของนักเรียนในปีการศึกษา 2544

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเจตคติ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ

ด้านหลักสูตร ประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน 20 ข้อ

วิธีสอน ประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน 15 ข้อ

ด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน ประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน 6 ข้อ

ด้านสื่อการสอน ประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน 10 ข้อ

ด้านวัดผลประเมินผล ประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน 9 ข้อ

แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ในแต่ละข้อมีตัวเลือก 4 ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ซึ่งกำหนดคะแนนประมาณค่าดังนี้

ระดับความคิดเห็นมากที่สุดให้ 4 คะแนน

ระดับความคิดเห็นมากให้ 3 คะแนน

ระดับความคิดเห็นน้อยให้ 2 คะแนน

ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุดให้ 1 คะแนน

วิธีสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ เพื่อศึกษา เจตคติ ของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพฯ ในปีการศึกษา 2543 ดำเนินตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ รวมทั้งเอกสารและข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมน
2. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามจาก ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538: 133 - 137) รวีวรรณ ชินะตระกูล (2538: 37 - 82)
3. นำข้อมูลที่ได้มาสร้างเป็นแบบสอบถาม แล้วจัดเป็นหมวดหมู่เกี่ยวกับ กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนทางด้าน หลักสูตร วิธีสอน สื่อและสภาพแวดล้อม การวัดประเมินผล โดยจำแนกเพศ และ ระดับผลการเรียน
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบแก้ไข
5. หาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเจตคติ ในการเรียนวิชาสังคีตนิยมน ของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพฯ ได้ผลจากการหาค่า ความเชื่อมั่นดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ ค่าความเชื่อมั่น

ตัวแปร	ค่าความเชื่อมั่น
หลักสูตร	0.76
วิธีสอน	0.70
สภาพแวดล้อมทางการเรียน	0.70
สื่อการสอน	0.72
การวัดประเมินผล	0.71
รวมทั้งฉบับ	0.718

จากตารางการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ มีความเชื่อมั่นสูง 0.718 เมื่อวิเคราะห์ความเชื่อมั่นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตรนักเรียน มีความเชื่อมั่นสูงสุด 0.76 รองลงมาเป็นด้านสื่อการสอน 0.72 การวัดประเมินผล 0.71 ด้านวิธีสอนและ ด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน 0.70

7. นำแบบสอบถามให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ แล้วนำไปใช้เป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลต่อไป

8. ขออนุญาตเก็บข้อมูลจาก ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ โดยได้รับความร่วมมือจากอาจารย์หัวหน้ากลุ่มวิชาสังคมศึกษาม

9. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ประจำชั้นแจกอาจารย์ผู้คุมสอบคาบสุดท้ายของวันสุดท้ายในการสอบโดยใช้เวลา ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1 วัน

วิธีจัดกระทำข้อมูล

1. นำผลของข้อมูล มาแปรผล วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)

2. กำหนดเกณฑ์ของความคิดเห็น มี 4 ระดับ

ค่าคะแนนระหว่าง 3.51 - 4.00 หมายถึง มีระดับเจตคติมากที่สุด

ค่าคะแนนระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายถึง มีระดับเจตคติมาก

ค่าคะแนนระหว่าง 1.51 - 2.50 หมายถึง มีระดับเจตคติใจน้อย

ค่าคะแนนระหว่าง 1.00 - 1.50 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบเจตคติ ของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร
โดยจำแนกตามตัวแปร

ตัวแปรเพศ ใช้การทดสอบค่า (t - test)

ตัวแปรระดับผลการเรียน และระดับชั้นใช้การวิเคราะห์การแปรปรวนทางเดียว
(One Way Analysis of Variance) ในกรณีพบว่ามีความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ ผู้วิจัยทำการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Sheffe' s Method)
สถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์และจัดลำดับความพึงพอใจโดยวิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean) ถ้วน สายยศ
และอังคณา สายยศ (2538: 73)

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

$$\begin{aligned}\bar{X} &= \text{ค่าเฉลี่ย} \\ \sum fX &= \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด} \\ N &= \text{จำนวนข้อมูล}\end{aligned}$$

2. ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของเจตคติในการเรียนวิชาสังคีต
นิยม 1 ทางด้านหลักสูตร ครูผู้สอนและวิธีสอน สภาพแวดล้อมทางการเรียนใช้สูตร ถ้วน สายยศ
และ อังศนา สายยศ (2538: 79)

$$S = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

$$\begin{aligned}S &= \text{ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน} \\ \sum x^2 &= \text{ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง} \\ N &= \text{จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม}\end{aligned}$$

โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficien) ของครอนบาช (Cronbach, 1990 : 161)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right\}$$

α	=	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
n	=	จำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งฉบับ
$S^2 I$	=	ผลรวมของความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
$S^2 t$	=	ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระจากกัน โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test) ใช้สูตร ล้วน และอังสนา สายยศ (2538: 102)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

Degree of freedom คำนวณได้จาก df

$$df = \frac{\left(\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2} \right)^2}{\frac{\left(\frac{s_1^2}{n_1} \right)^2}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{s_2^2}{n_2} \right)^2}{n_2 - 1}}$$

t	=	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t - distribution
$\bar{X}$	=	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
$S_1 S_2$	=	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2
$n_1 n_2$	=	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2
df	=	ชั้นแห่งความอิสระ

4. การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ของแต่ละกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบค่าเอฟ (F test) โดยใช้สูตร ล้วน สายยศ และ อังสนา สายยศ (2538:113)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F = ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F - distribution

MS_b = ค่าเฉลี่ยของผลบวกยกกำลังสองระหว่างกลุ่ม

MS_w = ค่าเฉลี่ยของผลบวกยกกำลังสองภายในกลุ่ม

ค่าความแปรปรวนแต่ละอย่าง $MS_b = \frac{SS_b}{df_b}$

MS_b คือความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

SS_b คือผลบวกกำลังสอง ระหว่างกลุ่มที่คำนวณได้จากสูตร

$$SS_b = \sum_{j=1}^p \left[\frac{T_j^2}{n_j} \right] - \frac{T^2}{N}$$

เมื่อ T_j คือ คะแนนรวม

n_j คือจำนวนของคนแต่ละกลุ่ม

T คือคะแนนรวมทั้งหมด

N คือจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เมื่อ df_b คือตัวแปรอิสระจากสูตร $df_b = p-1$

เมื่อ p คือจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$$MS_w = \frac{SS_w}{df_w}$$

เมื่อ MS_w คือความแปรปรวนภายในกลุ่ม

SS_w ผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม คำนวณได้จากสูตร

SS_T คือผลรวมกำลังสองของ ทั้งหมดคำนวณได้ดังนี้

$$SS_T = \sum_{j=1}^p \sum_{i=1}^n x_{ij}^2 - \frac{T}{N}$$

เมื่อ $\sum_{j=1}^p \sum_{i=1}^n x_{ij}^2 - \frac{T}{N}$ คือคะแนนรวมทั้งหมดของแต่ละคนยกกำลังสองของแต่ละกลุ่ม

T คือคะแนนรวมทั้งหมด

N คือจำนวนคนทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร จำนวน 302 คน มาวิเคราะห์โดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC สำหรับทำงานบนเครื่อง ไมโครคอมพิวเตอร์ แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง และคำบรรยาย ซึ่งจะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อวิชาสังคีตนิยม ในกระบวนการเรียนการสอนด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอน ด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านการวัดประเมินผล

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อวิชาสังคีตนิยม 2 ในกระบวนการเรียนการสอนด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอนด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนด้านสื่อการสอน และด้านการวัดประเมินผล จำแนกตามเพศ ระดับผลการเรียน และสาขาวิชาเอกของนักเรียน

ตอนที่ 1 สถานภาพของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	77	25.50
หญิง	225	74.50
เกรดเฉลี่ยในภาคการเรียนที่แล้ว		
0.00 - 1.99	27	8.94
2.00 - 2.99	187	61.92
3.00 - 4.00	88	29.14

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
สาขาวิชาที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่		
นาฏศิลป์ไทย - โขน ละคร	197	65.23
ดุริยางค์ไทย - ปี่พาทย์ เครื่องสาย คีตศิลป์	43	14.24
ดุริยางค์สากล - ดุริยางค์สากล คีตศิลป์สากล	54	17.88
นาฏศิลป์สากล	8	2.65

จากตาราง 1 พบว่า นักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นนักเรียนหญิง จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 74.50 ส่วนนักเรียนชายมีเพียง 77 คน คิดเป็นร้อยละ 25.50 ส่วนมากเป็นนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยในภาคการเรียนที่แล้วระหว่าง 2.00 - 2.99 จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 61.92 รองลงมาเป็นนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยในภาคการเรียนที่แล้ว ระหว่าง 3.00 - 4.00 จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 29.14 ส่วนนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยในภาคการเรียนที่แล้ว ต่ำกว่า 2.00 มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 8.94 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 65.23 รองลงมาเป็นนักเรียนสาขาวิชาดุริยางค์สากล จำนวน 54 คน สาขาวิชาดุริยางค์ไทย จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 17.88 และ 14.24 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์สากลมีเพียง 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.65

ตอนที่ 2 เจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อวิชาสังคีตนิยมน ในกระบวนการเรียนการสอนด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอน ด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านการวัดประเมินผล

ตาราง 2 เจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร

กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร	X	S.D.	ระดับเจตคติ
1. วิชาสังคีตนิยมน2 เป็นวิชาที่มีความสำคัญเทียบเท่าวิชาอื่นๆ	2.74	0.62	มาก
2. ในการเรียนคิตลักษณ์ (FORM) ทำให้นักเรียนมีความซาบซึ้งในการฟัง	2.58	0.63	มาก
3. เนื้อหาวิชาสังคีตนิยมน2 มีน้อยเกินไป	2.44	0.76	น้อย

กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนานาชาติ	X	S.D.	ระดับเจตคติ
4. ประวัติของคีตกวีในยุคต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเข้าใจในบทเพลงมากขึ้น	2.73	0.73	มาก
5. มารยาทในการฟังดนตรีช่วยให้นักเรียนสามารถปฏิบัติต่อการเข้าสังคมได้อย่างมีมารยาท	3.31	0.66	มาก
6. เนื้อหาของวิชาสังคีตนิยมนานาชาติ เป็นเรื่องน่าสนใจ	2.50	0.75	น้อย
7. นักเรียนคิดว่าวิชาสังคีตนิยมนานาชาติ นักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ไม่ต้องเรียนก็ได้เพราะเรียนดนตรีอยู่แล้ว	2.10	0.79	น้อย
8. เนื้อหาวิชาสังคีตนิยมนานาชาติ น่าเบื่อไม่น่าสนใจ	2.18	0.75	น้อย
9. เนื้อหาทางด้านเครื่องดนตรีสากลและประเภทวงดนตรีสากลใช้เวลาเรียนน้อยเกินไป	2.57	0.75	มาก
10. เนื้อหาวิชาสังคีตนิยมนานาชาติ จำแนกเป็นหมวดหมู่เข้าใจง่าย	2.70	0.70	มาก
11. นักเรียนคิดว่าเนื้อหาด้านประวัติดนตรีตะวันตกมีมากเกินไปควรลดลง	2.51	0.81	มาก
12. นักเรียนชอบฟังดนตรีในยุคต่างๆ มากขึ้น เมื่อได้เรียนวิชาสังคีตนิยมนานาชาติ	2.54	0.79	มาก
13. นักเรียนคิดว่าควรเพิ่มเวลาในการเรียนวิชาสังคีตนิยมนานาชาติ ให้มากขึ้น	2.30	0.86	น้อย
14. เนื้อหาวิชาสังคีตนิยมนานาชาติ มีเนื้อหาที่ล้าสมัย	2.28	0.74	น้อย
15. เนื้อหาวิชาสังคีตนิยมนานาชาติ มีการเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก	2.68	0.79	มาก
16. เนื้อหาที่เรียนสามารถนำไปใช้กับชีวิตประจำวันได้	2.64	0.87	มาก
17. คำอธิบายรายวิชามีส่วนทำให้นักเรียนมีส่วนกระตือรือร้นในการเรียน	2.62	0.80	มาก
18. ในการเรียนวิชาสังคีตนิยมนานาชาติ ช่วยให้นักเรียนเกิดการพัฒนารสนิยมได้ดี	2.75	0.77	มาก
19. คำอธิบายรายวิชาช่วยให้นักเรียนเข้าใจว่าจะเรียนอะไร	2.79	0.77	มาก
20. นักเรียนคิดว่าการเรียนเรื่องการฟังเครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ ช่วยทำให้เกิดความซาบซึ้งมากขึ้น	2.83	0.83	มาก
รวม	2.59	0.30	มาก

จากตาราง 2 พบว่า กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติสูงสุด ได้แก่ "มารยาทในการฟังดนตรีช่วยให้นักเรียนสามารถปฏิบัติต่อการเข้าสังคมได้อย่างมีมารยาท" ($X = 3.31$ S.D. = 0.66) เป็นเจตคติในระดับมาก รองลงไป ได้แก่ "การเรียนเรื่องการฟังเครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ ช่วยทำให้เกิดความซาบซึ้งมากขึ้น" ($X = 2.83$ S.D. = 0.83) เป็นเจตคติในระดับมาก ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติต่ำสุด ได้แก่ "วิชาสังคีตนิยมน2 นักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ไม่ต้องเรียนก็ได้เพราะเรียนดนตรีอยู่แล้ว" ($X = 2.10$ S.D. = 0.79) เป็นเจตคติในระดับน้อย แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร อยู่ในระดับน้อย ถึงระดับมาก

ตาราง 3 เจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านวิธีการสอน

กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านวิธีการสอน	X	S.D.	แปลความ
1. ครูควรพูดนำเข้าบทเรียนก่อนที่จะสอนเนื้อหา	2.99	0.75	มาก
2. นักเรียนคิดว่าการทำรายงานกลุ่มนี้ทำให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ได้น้อยกว่าทำคนเดียว	2.59	0.90	มาก
3. นักเรียนชอบที่ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	2.89	0.74	มาก
4. ในการสอนครูได้ฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้หลักการและมโนคติเพื่อให้นักเรียนสามารถนำเอาความรู้ไปใช้ต่อในชีวิตประจำวันได้	2.83	0.78	มาก
5. นักเรียนคิดว่าการเรียนวิชาสังคีตนิยมน2 ครูมุ่งสนองตอบต่อนโยบายเก่ง ดี เรียนอย่างมีความสุขให้เกิดกับนักเรียน	2.83	0.76	มาก
6. นักเรียนชอบที่ครูพาไปดูการแสดงดนตรีต่าง ๆ นอกสถานที่	3.14	0.85	มาก
7. ครูมีวิธีการสอนที่หลากหลายทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ	2.73	0.86	มาก
8. รู้สึกชอบที่ครูมอบหมายงานให้นักเรียนมีการทำงานเป็นกลุ่ม	2.73	0.83	มาก
9. นักเรียนชอบที่ครูปรับวิธีการสอนให้เข้ากับเนื้อหา	2.90	0.77	มาก
10. นักเรียนไม่ชอบที่ครูให้ไปค้นคว้าเพิ่มเติม	2.49	0.90	น้อย
11. นักเรียนคิดว่าการสอนครูได้ปรับการสอนให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของนักเรียน	2.71	0.77	มาก

กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านวิธีการสอน	X	S.D.	แปลความ
12. นักเรียนชอบที่ครูมีการทบทวนบทเรียนเก่าก่อนขึ้นบทเรียนใหม่	2.86	0.84	มาก
13. ครูผู้สอนเตรียมการสอนอย่างดีทุกครั้งการสอน	2.70	0.77	มาก
14. ครูสามารถสอนและสรุปในแต่ละหัวข้อให้เข้าใจได้ง่าย	2.77	0.82	มาก
15. ถ้านักเรียนมีความเข้าใจในแผนการสอนที่ครูให้นักเรียนคิดว่านักเรียนจะเรียนดีขึ้น	3.03	0.78	มาก
รวม	2.81	0.41	มาก

จากตาราง 3 พบว่า กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านครูผู้สอนและวิธีการสอน ที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติสูงสุด ได้แก่ "นักเรียนชอบที่ครูพาไปดูการแสดงดนตรีต่าง ๆ นอกสถานที่" ($X = 3.14$ $S.D. = 0.85$) เป็นเจตคติในระดับมาก รองลงไป ได้แก่ "ถ้านักเรียนมีความเข้าใจในแผนการสอนที่ครูให้นักเรียนคิดว่านักเรียนจะเรียนดีขึ้น" ($X = 3.03$ $S.D. = 0.78$) เป็นเจตคติในระดับมาก ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านครูผู้สอนและวิธีการสอนที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติด้านต่ำสุด ได้แก่ "นักเรียนไม่ชอบที่ครูให้ไปค้นคว้าเพิ่มเติม" ($X = 2.49$ $S.D. = 0.90$) เป็นเจตคติในระดับน้อย แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านครูผู้สอนและวิธีการสอน อยู่ในระดับน้อย ถึงระดับมาก

ตาราง 4 เจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอน วิชาสังคีตนิยมด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

กระบวนการเรียนการสอนด้านสภาพแวดล้อม	X	S.D.	ระดับเจตคติ
1. บรรยากาศของห้องเรียนมีความเหมาะสมแก่การเรียนการสอน	2.39	0.93	น้อย
2. นักเรียนคิดว่าห้องเรียนอยู่ติดถนนทำให้เรียนไม่รู้เรื่อง	2.73	0.99	มาก
3. การจัดบอร์ดมีเนื้อหาวิชาสังคีตนิยม2 ช่วยทำให้นักเรียนเรียนได้ดีขึ้น	2.59	0.78	มาก
4. ห้องเรียนวิชาสังคีตนิยม2 ควรจัดเป็นห้องเรียนเฉพาะ	3.04	0.83	มาก
5. ปริมาณนักเรียนในห้องมีจำนวนมากเกินไป	2.75	0.89	มาก
6. อาคารเรียนมีสภาพที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน	2.53	0.85	มาก
รวม	2.67	0.47	มาก

จากตาราง 4 พบว่า กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนั้นด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติสูงสุดได้แก่ "ห้องเรียนวิชาสังคีตนิยมนั้นควรจัดเป็นห้องเรียนเฉพาะ" ($X = 3.04$ S.D. = 0.83) เป็นเจตคติในระดับมาก รองลงไปได้แก่ "ปริมาณนักเรียนในห้องมีจำนวนมากเกินไป" ($X = 2.75$ S.D. = 0.89) เป็นเจตคติในระดับมาก ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนั้นด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติต่ำสุดได้แก่ "บรรยากาศของห้องเรียนมีความเหมาะสมแก่การเรียนการสอน" ($X = 2.39$ S.D. = 0.93) เป็นเจตคติในระดับน้อย แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนั้นด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย ถึงระดับมาก

ตาราง 5 เจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนั้นด้านการสอน

กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนั้นด้านการสอน	X	S.D.	ระดับเจตคติ
1. หนังสือประกอบการเรียนวิชาสังคีตนิยมนั้นช่วยให้นักเรียนเรียนรู้เนื้อหาได้ดีมากขึ้น	3.01	0.80	มาก
2. นักเรียนชอบที่ครูเปิดวิดีโอให้นักเรียนดูประกอบการเรียน	3.14	0.86	มาก
3. นักเรียนคิดว่าวิชาสังคีตนิยมนั้นควรมีตำราให้อ่านประกอบเพิ่มเติม	2.78	0.88	มาก
4. ครูเลือกบทเพลงที่ใช้ประกอบได้อย่างเหมาะสม	2.81	0.80	มาก
5. ถ้าครูมีตัวอย่างโน้ตเพลงมาให้ให้นักเรียนดูประกอบกับการฟังเพลงช่วย ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจบทเพลงมากขึ้น	2.91	0.76	มาก
6. สื่อการสอนที่ใช้เป็นแรงจูงใจให้นักเรียนต้องการที่จะศึกษาเพิ่มเติม	2.81	0.74	มาก
7. ห้องสมุดมีหนังสือเพียงพอกับความต้องการของนักเรียนในการค้นคว้า	2.62	0.82	มาก
8. ในการฟังบทเพลง ครูได้มีสื่อ แผนภูมิ โน้ตเพลง ที่ช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจได้ง่าย	2.80	0.83	มาก
9. นักเรียนคิดว่าในการสอนเรื่องอุปกรณ์ ละครเพลง บัลเลต์ ครูควรใช้สื่อการสอนประเภทวิดีโอหรือภาพมากขึ้น	3.08	0.82	มาก
10. วิชาสังคีตนิยมนั้นมีเอกสารตำราเรียนเหมาะสมครอบคลุมเนื้อหา	2.71	0.79	มาก
รวม	2.87	0.48	มาก

จากตาราง 5 พบว่า กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านสื่อการสอนที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติสูงสุด ได้แก่ "นักเรียนชอบที่ครูเปิดวิดีโอให้นักเรียนดูประกอบการเรียน" ($X = 3.14$ S.D. = 0.86) เป็นเจตคติในระดับมาก รองลงไป ได้แก่ "นักเรียนคิดว่าในการสอนเรื่องอุปกรณ์ ละครเพลง บัลเลต์ ครูควรใช้สื่อการสอนประเภทวิดีโอหรือภาพมากขึ้น" ($X = 3.08$ S.D. = 0.82) เป็นเจตคติในระดับมาก ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านสื่อการสอนที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติดำสุด ได้แก่ "ห้องสมุดมีหนังสือเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียนในการค้นคว้า" ($X = 2.62$ S.D. = 0.82) เป็นเจตคติในระดับมาก แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านสื่อการสอน อยู่ในระดับมาก

ตาราง 6 เจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านการวัดประเมินผล

กระบวนการเรียนการสอนด้านการวัดประเมินผล	X	S.D.	ระดับเจตคติ
1. ในการสอนนักเรียนชอบการสอนแบบบรรยายมากกว่าแบบอื่น	2.38	0.97	น้อย
2. นักเรียนชอบการเก็บคะแนนระหว่างภาคเรียนนอกเหนือจากสอบกลางภาคและปลายภาค ช่วยทำให้นักเรียนเรียน ได้ดีขึ้น	3.07	0.83	มาก
3. ครูมีแบบทดสอบที่เหมาะสมกับเนื้อหา	2.80	0.76	มาก
4. นักเรียนชอบที่ครูบอกให้ทราบถึงการให้คะแนน วิธีการเก็บคะแนน	3.13	0.78	มาก
5. แบบทดสอบวิชาสังคีตนิยม2 มีการวัดผลเพียงความจำเท่านั้น	2.79	0.77	มาก
6. นักเรียนคิดว่าครูควรทดสอบความรู้ก่อนเรียนเนื้อหาใหม่เพื่อให้ทราบระดับความรู้ความเข้าใจของนักเรียนก่อนการสอบเนื้อหานั้น	2.91	0.77	มาก
7. นักเรียนคิดว่าแบบทดสอบที่ใช้อยู่ไม่เหมาะสม แบบทดสอบควรเป็นการฟังดนตรีแล้วตอบคำถามจากบทเพลงที่ฟัง	2.62	0.84	มาก
8. นักเรียนคิดว่าการเรียนแบบท่องและจำไปสอบ ไม่เหมาะสมกับยุคปัจจุบันที่ฝึกให้นักเรียนได้วิเคราะห์ความรู้	2.81	0.84	มาก
9. เมื่อเปรียบเทียบข้อสอบวิชาสังคีตนิยม2 กับกลุ่มคณิตศาสตร์ภาษาอังกฤษ สังคม ข้อสอบวิชาสังคีตนิยม2 นั้นง่ายกว่า	2.77	0.90	มาก
รวม	2.81	0.46	มาก

จากตาราง 6 พบว่า กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านการวัดประเมินผลที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติสูงสุด ได้แก่ "นักเรียนชอบที่ครูบอกให้ทราบถึงการให้คะแนน วิธีการเก็บคะแนน" ($X = 3.13$ S.D. = 0.78) เป็นเจตคติในระดับมาก รองลงไป ได้แก่ "นักเรียนชอบการเก็บคะแนนระหว่างภาคเรียนนอกเหนือจากสอบกลางภาคและปลายภาค ช่วยทำให้นักเรียนเรียนได้ดีขึ้น" ($X = 3.07$ S.D. = 0.83) เป็นเจตคติในระดับมาก ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านการวัดประเมินผลที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติต่ำสุด ได้แก่ "ในการสอนนักเรียนชอบการสอนแบบบรรยายมากกว่าแบบอื่น" ($X = 2.38$ S.D. = 0.97) เป็นเจตคติในระดับมาก แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านการวัดประเมินผลอยู่ในระดับน้อย ถึง ระดับมาก

ตาราง 7 เจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยม

กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยม	X	S.D.	ระดับเจตคติ
ด้านหลักสูตร	2.59	0.30	มาก
ด้านครูผู้สอน วิธีการสอน	2.81	0.41	มาก
ด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน	2.67	0.47	มาก
ด้านสื่อการสอน	2.87	0.48	มาก
ด้านการวัดการประเมินผล	2.81	0.46	มาก
รวม	2.75	0.34	มาก

จากตาราง 7 พบว่ากระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติสูงสุด ได้แก่ "กระบวนการเรียนการสอนด้านสื่อการสอน" ($X = 2.87$ S.D. = 0.48) เป็นเจตคติในระดับมาก รองลงไป ได้แก่ "กระบวนการเรียนการสอนด้านครูผู้สอน วิธีการสอน" ($X = 2.81$ S.D. = 0.41) เป็นเจตคติในระดับมาก ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติต่ำสุด ได้แก่ "กระบวนการเรียนการสอนด้านหลักสูตร" ($X = 2.59$ S.D. = 0.30) เป็นเจตคติในระดับมากแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยม ด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอน ด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านการวัดประเมินผล จำแนกตามเพศ ระดับผลการเรียน และสาขาวิชาของนักเรียน

การเปรียบเทียบความแตกต่างกระทำดังนี้

1. การเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อ วิชาสังคีตนิยม ในกระบวนการเรียน การสอนทางด้านหลักสูตร วิธีสอน สภาพแวดล้อม สื่อการสอน การวัดประเมินผล จำแนกตามเพศ ใช้การทดสอบค่าที (t - test)

2. การเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อ วิชาสังคีตนิยม ในกระบวนการเรียนการสอนด้านหลักสูตร วิธีสอน สภาพแวดล้อม สื่อการสอน การวัดประเมินผล จำแนกตามเกรดเฉลี่ย และสาขาวิชา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน ทางเดียว (One Way Analysis of Variance) หรือการทดสอบค่าเอฟ (F - test)

3. เมื่อพบว่า เจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อวิชาสังคีตนิยม ในกระบวนการเรียนการสอนด้านหลักสูตร วิธีสอน สภาพแวดล้อม สื่อการสอน การวัดประเมินผล จำแนกตามเกรดเฉลี่ย และสาขาวิชา แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติจะใช้วิธีการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบแบบเชฟเฟ (Scheffe' Method)

ตาราง 8 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านหลักสูตร จำแนกตามเพศ

กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยม2 ด้านหลักสูตร	ชาย		หญิง		T	P
	X	S.D.	X	S.D.		
1. วิชาสังคีตนิยม2 เป็นวิชาที่มีความสำคัญเทียบเท่าวิชาอื่นๆ	2.79	0.68	2.72	0.60	0.88	0.38
2. ในการเรียนคีตลักษณ์ (FORM) ทำให้นักเรียนมีความซาบซึ้งในการฟัง	2.65	0.66	2.55	0.62	1.14	0.26

กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยม2 ด้านหลักสูตร	ชาย		หญิง		T	P
	X	S.D.	X	S.D.		
3. เนื้อหาวิชาสังคตินิยม2 มีน้อยเกินไป	2.35	0.82	2.47	0.73	-1.10	0.28
4. ประวัติของคิตกวีในยุคต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเข้าใจในบทเพลงมากขึ้น	2.69	0.80	2.74	0.70	-0.53	0.60
5. มารยาทในการฟังดนตรีช่วยให้นักเรียนสามารถปฏิบัติต่อการเข้าสังคมได้อย่างมีมารยาท	3.26	0.71	3.32	0.64	-0.70	0.48
6. เนื้อหาของวิชาสังคตินิยม2 เป็นเรื่อง ไกลตัว	2.57	0.83	2.47	0.73	0.94	0.35
7. นักเรียนคิดว่าวิชาสังคตินิยม2 นักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ไม่ต้องเรียนก็ได้เพราะเรียนดนตรีอยู่แล้ว	2.13	0.86	2.09	0.76	0.33	0.74
8. เนื้อหาวิชาสังคตินิยม2 น่าเบื่อไม่น่าสนใจ	2.35	0.84	2.12	0.70	2.40*	0.02
9. เนื้อหาทางด้านเครื่องดนตรีสากลและประเภทวงดนตรีสากลใช้เวลาเรียนน้อยเกินไป	2.60	0.80	2.56	0.73	0.32	0.75
10. เนื้อหาวิชาสังคตินิยม2 จำแนกเป็นหมวดหมู่เข้าใจง่าย	2.77	0.69	2.68	0.71	0.94	0.35
11. นักเรียนคิดว่าเนื้อหาด้านประวัติดนตรีตะวันตกมีมากเกินไป ควรลดลง	2.57	0.86	2.49	0.80	0.70	0.49
12. นักเรียนชอบฟังดนตรีในยุคต่างๆ มากขึ้น เมื่อได้เรียนวิชาสังคตินิยม2	2.56	0.83	2.53	0.78	0.27	0.79
13. นักเรียนคิดว่าควรเพิ่มเวลาในเรียนวิชาสังคตินิยม2 ให้มากขึ้น	2.38	0.93	2.27	0.83	0.88	0.38
14. เนื้อหาวิชาสังคตินิยม2 มีเนื้อหาที่ล้าสมัย	2.48	0.82	2.21	0.70	2.80*	0.01
15. เนื้อหาวิชาสังคตินิยม2 มีการเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก	2.81	0.78	2.64	0.80	1.60	0.11
16. เนื้อหาที่เรียนสามารถนำไปใช้กับชีวิตประจำวันได้	2.68	0.90	2.63	0.86	0.38	0.71
17. คำอธิบายรายวิชามีส่วนทำให้นักเรียนมีส่วนกระตือรือร้นใน การเรียน	2.66	0.80	2.61	0.80	0.50	0.62
18. ในการเรียนวิชาสังคตินิยม2 ช่วยให้นักเรียนเกิดการพัฒนารสนิยมได้ดี	2.82	0.77	2.73	0.77	0.83	0.41

กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมน2 ด้านหลักสูตร	ชาย		หญิง		T	P
	X	S.D.	X	S.D.		
19. คำอธิบายรายวิชาช่วยให้นักเรียนเข้าใจว่าจะเรียนอะไร	2.84	0.76	2.77	0.78	0.70	0.49
20. นักเรียนคิดว่าการเรียนเรื่องการฟังเครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ ช่วยทำให้เกิดความซาบซึ้งมากขึ้น	2.84	0.90	2.82	0.81	0.19	0.85
รวม	2.64	0.34	2.57	0.28	1.56	0.12

* $p < .05$

จากตาราง 8 พบว่า ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร จำนวน 20 ข้อ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียง 1 ข้อ คือ "เนื้อหาวิชาสังคีตนิยมน2 มีเนื้อหาที่ล้าสมัย" ($t = 2.80$, $p = .01$) โดยนักเรียนชายให้คะแนนสูงกว่านักเรียนหญิง ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตรอีก 19 ข้อ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 9 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านวิธีการสอน จำแนกตามเพศ

กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมน2 ด้านวิธีการสอน	ชาย		หญิง		T	P
	X	S.D.	X	S.D.		
1. ครูควรพูดนำเข้าบทเรียนก่อนที่จะสอนเนื้อหา	2.92	0.81	3.01	0.73	-0.88	0.38
2. นักเรียนคิดว่าการทำรายงานกลุ่มนี้ทำให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ได้น้อยกว่าทำคนเดียว	2.68	0.87	2.56	0.91	0.96	0.34
3. นักเรียนชอบที่ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	3.00	0.71	2.86	0.75	1.50	0.14
4. ในการสอนครูได้ฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้หลักการและมโนคติเพื่อให้นักเรียนสามารถนำเอาความรู้ไปใช้ต่อในชีวิตประจำวันได้	2.90	0.75	2.80	0.79	0.91	0.37

กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยม2 ด้านครูผู้สอนและวิธีการสอน	ชาย		หญิง		T	P
	X	S.D.	X	S.D.		
5. นักเรียนคิดว่าการเรียนวิชาสังคตินิยม2 ครูมุ่งสนอง ตอบค่อน โขบายเก่ง ดี เรียนอย่างมีความสุขให้เกิดกับนัก เรียน	2.96	0.75	2.79	0.76	1.76	0.08
6. นักเรียนชอบที่ครูพาไปดูการแสดงดนตรีต่างๆ นอก สถานที่	2.92	0.87	3.21	0.83	-2.63*	0.01
7. ครูมีวิธีการสอนที่หลากหลายทำให้นักเรียนเกิดความ สนใจ	2.71	0.93	2.73	0.84	-0.12	0.90
8. รู้สึกชอบที่ครูมอบหมายงานให้นักเรียนมีการทำงาน เป็นกลุ่ม	2.86	0.84	2.68	0.83	1.56	0.12
9. นักเรียนชอบที่ครูปรับวิธีการสอนให้เข้ากับเนื้อหา	2.84	0.93	2.92	0.70	-0.69	0.49
10. นักเรียนไม่ชอบที่ครูให้ไปค้นคว้าเพิ่มเติม	2.39	0.93	2.52	0.89	-1.11	0.27
11. นักเรียนคิดว่าในการสอนครูได้ปรับการสอนให้ เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของนักเรียน	2.75	0.80	2.70	0.76	0.53	0.60
12. นักเรียนชอบที่ครูมีการทบทวนบทเรียนเก่าก่อนขึ้น บทเรียนใหม่	2.75	0.88	2.90	0.83	-1.27	0.21
13. ครูผู้สอนเตรียมการสอนอย่างดีทุกครั้งทีสอน	2.61	0.76	2.72	0.78	-1.13	0.26
14. ครูสามารถสอนและสรุปในแต่ละหัวข้อให้เข้าใจได้ ง่าย	2.74	0.71	2.79	0.85	-0.47	0.64
15. ถ้านักเรียนมีความเข้าใจในแผนการสอนที่ครูให้นัก เรียนคิดว่านักเรียนจะเรียนดีขึ้น	2.87	0.85	3.08	0.75	-2.10*	0.04
รวม	2.79	0.44	2.82	0.39	-0.45	0.65

* $p < .05$

จากตาราง 9 พบว่า ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมด้านวิธีสอน จำนวน 15 ข้อ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เพียง 2 ข้อ คือ "นักเรียนชอบที่ครูพาไปดูการแสดงดนตรีต่างๆ นอกสถานที่" ($t = -2.63$, $p = .01$) โดยนักเรียนหญิงให้คะแนนสูงกว่านักเรียนชาย และ "ถ้านักเรียนมีความเข้าใจในแผนการสอนที่ครู

ให้นักเรียนคิดว่านักเรียนจะเรียนดีขึ้น" ($t = -2.10$, $p = .04$) โดยนักเรียนหญิงให้คะแนนสูงกว่านักเรียนชาย ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนับด้านครูผู้สอนและวิธีสอนอีก 13 ข้อ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนับด้านครูผู้สอนและวิธีสอนไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนับด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน จำนวนตามเพศ

กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนับด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน	ชาย		หญิง		T	P
	X	S.D.	X	S.D.		
1. บรรยากาศของห้องเรียนมีความเหมาะสมแก่การเรียนการสอน	2.55	0.90	2.34	0.93	1.70	0.09
2. นักเรียนคิดว่าห้องเรียนอยู่ติดถนนทำให้เรียนไม่รู้เรื่อง	2.65	0.98	2.75	0.99	-0.78	0.44
3. การจัดบอร์ดมีเนื้อหาวิชาสังคีตนิยมนับช่วยทำให้นักเรียน เรียน ได้ดีขึ้น	2.73	0.81	2.55	0.76	1.72	0.09
4. ห้องเรียนวิชาสังคีตนิยมนับ ควรจัดเป็นห้องเรียนเฉพาะ	2.94	0.89	3.08	0.80	-1.26	0.21
5. ปริมาณนักเรียนในห้องมีจำนวนมากเกินไป	2.56	0.87	2.81	0.89	-2.15*	0.03
6. อาคารเรียนมีสภาพที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน	2.62	0.81	2.49	0.86	1.19	0.23
รวม	2.67	0.50	2.67	0.46	0.04	0.97

* $p < .05$

จากตาราง 10 พบว่าในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนับด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน จำนวน 6 ข้อ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียง 1 ข้อ คือ "ปริมาณนักเรียนในห้องมีจำนวนมากเกินไป" ($t = -2.15$, $p = .03$) โดยนักเรียนหญิงให้คะแนนสูงกว่านักเรียนชาย ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนับด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนอีก 5 ข้อ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน ตาราง 11 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสื่อการสอน จำแนกตามเพศ

กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมน ด้านสื่อการสอน	ชาย		หญิง		T	P
	X	S.D.	X	S.D.		
1. หนังสือประกอบการเรียนวิชาสังคีตนิยมน2 ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้เนื้อหาได้ดีมากขึ้น	2.99	0.80	3.01	0.80	-0.25	0.80
2. นักเรียนชอบที่ครูเปิดวิดีโอให้นักเรียนดูประกอบการเรียน	2.96	0.90	3.20	0.83	-2.13*	0.03
3. นักเรียนคิดว่าวิชาสังคีตนิยมน2 ควรมีตำราให้อ่านประกอบเพิ่มเติม	2.92	0.84	2.74	0.89	1.64	0.10
4. ครูเลือกบทเพลงที่ใช้ประกอบได้อย่างเหมาะสม	2.82	0.82	2.81	0.79	0.09	0.93
5. ถ้าครูมีตัวอย่างโน้ตเพลงมาให้นักเรียนดูประกอบกับการฟังเพลงช่วยทำให้นักเรียนมีความเข้าใจบทเพลงมากขึ้น	2.83	0.80	2.94	0.74	-1.03	0.31
6. สื่อการสอนที่ใช้เป็นแรงจูงใจให้นักเรียนต้องการที่จะศึกษาเพิ่มเติม	2.81	0.80	2.82	0.72	-0.12	0.90
7. ห้องสมุดมีหนังสือเพียงพอกับความต้องการของนักเรียนในการค้นคว้า	2.66	0.77	2.61	0.84	0.51	0.61
8. ในการฟังบทเพลง ครูได้มีสื่อ แผนภูมิ โน้ตเพลง ที่ช่วยทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจได้ง่าย	2.92	0.82	2.76	0.84	1.44	0.15
9. นักเรียนคิดว่าในการสอนเรื่องอุปรากร ละครเพลง บัลเลต์ ครูควรใช้สื่อการสอนประเภทวิดีโอหรือภาพมากขึ้น	2.87	0.85	3.16	0.79	-2.67*	0.01
10. วิชาสังคีตนิยมน2 มีเอกสารตำราเรียนเหมาะสมครอบคลุมเนื้อหา	2.70	0.86	2.71	0.77	-0.09	0.93
รวม	2.85	0.54	2.88	0.46	-0.40	0.69

* $p < .05$

จากตาราง 11 พบว่า ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนั้นด้านการสอน จำนวน 10 ข้อ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียง 2 ข้อ คือ "นักเรียนชอบที่ครูเปิดวิดีโอให้นักเรียนดูประกอบการเรียน" ($t = -2.13$, $p = .03$) โดยนักเรียนหญิงให้คะแนนสูงกว่านักเรียนชาย และ "นักเรียนคิดว่าการสอนเรื่องอุปกรณ์ ละคร เพลง บัลเลต์ ครูควรใช้สื่อการสอนประเภทวิดีโอหรือภาพมากขึ้น" ($t = -2.67$, $p = .01$) โดยนักเรียนหญิงให้คะแนนสูงกว่านักเรียนชาย ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนั้นด้านการสอน อีก 8 ข้อ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนั้นด้านการสอนไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนั้นด้านการวัดประเมินผล จำแนกตามเพศ

กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนั้น ด้านการวัดประเมินผล	ชาย		หญิง		T	P
	X	S.D.	X	S.D.		
1. ในการสอนนักเรียนชอบการสอนแบบบรรยายมากกว่าแบบอื่น	2.62	0.93	2.29	0.97	2.65*	0.01
2. นักเรียนชอบการเก็บคะแนนระหว่างภาคเรียนนอกเหนือจากสอบกลางภาคและปลายภาค ช่วยทำให้นักเรียนเรียนได้ดีขึ้น	2.94	0.82	3.12	0.83	-1.67	0.10
3. ครูมีแบบทดสอบที่เหมาะสมกับเนื้อหา	2.88	0.73	2.78	0.78	1.08	0.28
4. นักเรียนชอบที่ครูบอกให้ทราบถึงการให้คะแนน วิธีการเก็บคะแนน	2.97	0.76	3.18	0.78	-2.04*	0.04
5. แบบทดสอบวิชาสังคีตนิยมนั้น มีการวัดผลเพียงความจำเท่านั้น	2.78	0.77	2.80	0.77	-0.20	0.84
6. นักเรียนคิดว่าครูควรทดสอบความรู้ก่อนเรียนเนื้อหาใหม่ เพื่อให้ครูทราบระดับความรู้ความเข้าใจของนักเรียนก่อนการสอนเนื้อหานั้น	2.88	0.76	2.92	0.78	-0.37	0.72
7. นักเรียนคิดว่าแบบทดสอบที่ให้อยู่ไม่เหมาะสม แบบทดสอบควรเป็นการฟังดนตรีแล้วตอบคำถามจากบทเพลงที่ฟัง	2.74	0.78	2.58	0.85	1.53	0.13

กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมน 2 ด้านครูผู้สอนและวิธีการสอน	ชาย		หญิง		T	P
	X	S.D.	X	S.D.		
8. นักเรียนคิดว่าการเรียนแบบท่องและจำไปสอบ ไม่เหมาะสมกับยุคปัจจุบันที่ฝึกให้นักเรียนได้วิเคราะห์ความรู้	2.97	0.76	2.75	0.86	2.02*	0.04
9. เมื่อเปรียบเทียบข้อสอบวิชาสังคีตนิยมน 2 กับกลุ่มคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สังคม ข้อสอบวิชาสังคีตนิยมน 2 นั้นง่ายกว่า	2.78	0.85	2.77	0.92	0.05	0.96
รวม	2.84	0.45	2.80	0.46	0.70	0.48

* $p < .05$

จากตาราง 12 พบว่า ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านการวัดประเมินผล จำนวน 9 ข้อ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียง 3 ข้อ คือ "ในการสอบนักเรียนชอบการสอนแบบบรรยายมากกว่าแบบอื่น"

($t = 2.65$, $p = .01$) โดยนักเรียนชายให้คะแนนสูงกว่านักเรียนหญิง "นักเรียนชอบที่ครูบอกให้ทราบถึงการให้คะแนน วิธีการเก็บคะแนน" ($t = -2.04$, $p = .04$) โดยนักเรียนหญิงให้คะแนนสูงกว่านักเรียนชายและ "นักเรียนคิดว่าการเรียนแบบท่องและจำไปสอบ ไม่เหมาะสมกับยุคปัจจุบันที่ฝึกให้นักเรียนได้วิเคราะห์ความรู้" ($t = 2.02$, $p = .04$) โดยนักเรียนชายให้คะแนนสูงกว่านักเรียนหญิง ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านการวัดประเมินผลอีก 6 ข้อ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านการวัดประเมินผลไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามเพศ

กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมน	ชาย		หญิง		T	P
	X	S.D.	X	S.D.		
ด้านหลักสูตร	2.64	0.34	2.57	0.28	1.56	0.12
ด้านวิธีการสอน	2.79	0.44	2.82	0.39	-0.45	0.65
ด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน	2.67	0.50	2.67	0.46	0.04	0.97
ด้านสื่อการสอน	2.85	0.54	2.88	0.46	-0.40	0.69
ด้านการวัดการประเมินผล	2.84	0.45	2.80	0.46	0.70	0.48
รวม	2.76	0.38	2.75	0.32	0.25	0.80

จากตาราง 13 พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร จำแนกตามผลการเรียน

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
1. วิชาสังคีตนิยมน2 เป็นวิชาที่มีความสำคัญเทียบเท่าวิชาอื่น ๆ					
ระหว่างกลุ่ม	2	1.2996	0.6498	1.7117	0.1823
ภายในกลุ่ม	299	113.5083	0.3796		
รวม	301	114.8079			
2. ในการเรียนคีตลักษณ์ ทำให้นักเรียนมีความซาบซึ้งในการฟัง					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.1365	0.0683	0.1707	0.8432
ภายในกลุ่ม	299	119.6118	0.4000		
รวม	301	119.7483			
3. เนื้อหาวิชาสังคีตนิยมน2 มีน้อยเกินไป					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.9602	0.4801	0.8378	0.4337
ภายในกลุ่ม	299	171.3444	0.5731		
รวม	301	172.3046			
4. ประวัติของคีตกวีในยุคต่างๆ ทำให้นักเรียนเข้าใจในบทเพลงมากขึ้น					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.8893	0.4446	0.8370	0.4340
ภายในกลุ่ม	299	158.8458	0.5313		
รวม	301	159.7351			

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
5. มารยาทในการฟังดนตรีช่วยให้นักเรียนสามารถปฏิบัติต่อการเข้าสังคมได้อย่างมีมารยาท					
ระหว่างกลุ่ม	2	5.9033	2.9517	7.0911*	0.0010
ภายในกลุ่ม	299	124.4576	0.4162		
รวม	301	130.3609			
6. เนื้อหาของวิชาสังคมศึกษา 2 เป็นเรื่องใกล้ตัว					
ระหว่างกลุ่ม	2	2.7150	1.3575	2.4049	0.0920
ภายในกลุ่ม	299	168.7816	0.5645		
รวม	301	171.4967			
7. นักเรียนคิดว่าวิชาสังคมศึกษา 2 นักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ไม่ต้องเรียนเพราะเรียนดนตรีอยู่แล้ว					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.4407	0.2203	0.3554	0.7012
ภายในกลุ่ม	299	185.3772	0.6200		
รวม	301	185.8179			
8. เนื้อหาวิชาสังคมศึกษา 2 น่าเบื่อไม่น่าสนใจ					
ระหว่างกลุ่ม	2	1.4063	0.7032	1.2643	0.2839
ภายในกลุ่ม	299	166.2923	0.5562		
รวม	301	167.6987			
9. เนื้อหาทางด้านเครื่องดนตรีสากลและประเภททางดนตรีสากลใช้เวลาเรียนน้อยเกินไป					
ระหว่างกลุ่ม	2	3.4193	1.7097	3.1079*	0.0461
ภายในกลุ่ม	299	164.4780	0.5501		
รวม	301	167.8974			
10. เนื้อหาวิชาสังคมศึกษา 2 จำแนกเป็นหมวดหมู่เข้าใจง่าย					
ระหว่างกลุ่ม	2	1.9081	0.9540	1.9369	0.1459
ภายในกลุ่ม	299	147.2707	0.4925		
รวม	301	149.1788			

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
11. นักเรียนคิดว่าเนื้อหาด้านประวัติศาสตร์ตะวันตก มีมากเกินไป ควรลดลง					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.4408	0.2204	0.3311	0.7184
ภายในกลุ่ม	299	199.0062	0.6656		
รวม	301	199.4470			
12. นักเรียนชอบฟังดนตรีในยุคต่างๆ มากขึ้น เมื่อได้เรียนสังคมศึกษา 2					
ระหว่างกลุ่ม	2	1.4850	0.7425	1.1833	0.3077
ภายในกลุ่ม	299	187.6143	0.6275		
รวม	301	189.0993			
13. นักเรียนคิดว่าควรเพิ่มเวลาในการเรียนวิชาสังคมศึกษา 2 ให้มากขึ้น					
ระหว่างกลุ่ม	2	2.2753	1.1376	1.5539	0.2131
ภายในกลุ่ม	299	218.9035	0.7321		
รวม	301	221.1788			
14. เนื้อหาวิชาสังคมศึกษา 2 มีเนื้อหาที่ล้าสมัย					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.2539	0.1270	0.2281	0.7961
ภายในกลุ่ม	299	166.3819	0.5565		
รวม	301	166.6358			
15. เนื้อหาสังคมศึกษา 2 มีการเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก					
ระหว่างกลุ่ม	2	1.5598	0.7799	1.2409	0.2906
ภายในกลุ่ม	299	187.9237	0.6285		
รวม	301	189.4834			

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
16. เนื้อหาที่เรียนสามารถนำไปใช้กับชีวิตประจำวันได้					
ระหว่างกลุ่ม	2	1.4651	0.7325	0.9782	0.3772
ภายในกลุ่ม	299	223.9124	0.7489		
รวม	301	225.3775			
17. คำอธิบายรายวิชามีส่วนทำให้นักเรียนมีส่วนกระตือรือร้นในการเรียน					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.5483	0.2741	0.4304	0.6506
ภายในกลุ่ม	299	190.4186	0.6369		
รวม	301	190.9669			
18. ในการเรียนวิชาสังคมศึกษา 2 ช่วยให้นักเรียนเกิดการพัฒนารสนิยมได้ดี					
ระหว่างกลุ่ม	2	1.1909	0.5954	0.9964	0.3704
ภายในกลุ่ม	299	178.6767	0.5976		
รวม	301	179.8675			
19. คำอธิบายรายวิชาช่วยให้นักเรียนเข้าใจว่าจะเรียนอะไร					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.5108	0.2554	0.4258	0.6536
ภายในกลุ่ม	299	179.3468	0.5998		
รวม	301	179.8576			
20. นักเรียนคิดว่าการเรียนเรื่องการฟังเสียงเครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ ช่วยทำให้เกิดความซาบซึ้งมากขึ้น					
ระหว่างกลุ่ม	2	2.8953	1.4477	2.0997	0.1243
ภายในกลุ่ม	299	206.1510	0.6895		
รวม	301	209.0464			

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
ภาพรวมเฉลี่ยทั้ง 20 ข้อ					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.1058	0.0529	0.5879	0.5561
ภายในกลุ่ม	299	26.9081	0.0900		
รวม	301	27.0139			

* $p < .05$

จากตาราง 14 พบว่า ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร จำนวน 20 ข้อ นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียง 2 ข้อ คือ "มารยาทในการฟังดนตรีช่วยให้นักเรียนสามารถปฏิบัติต่อการเข้าสังคมได้อย่างมีมารยาท" ($f = 7.09$, $p = .00$) และ "เนื้อหาทางด้านเครื่องดนตรีสากลและประเภททางดนตรีสากลใช้เวลาเรียนน้อยเกินไป" ($f = 3.11$, $p = .04$) ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตรอีก 18 ข้อ นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ไม่แตกต่างกัน

สำหรับกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร 2 ข้อที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นำไปทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติระหว่างกลุ่มด้วยวิธีการทดสอบแบบเชฟเฟ ได้ผลดังตารางที่ 15 และ 16 ต่อไปนี้

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ "มารยาทในการฟังดนตรีช่วยให้นักเรียนสามารถปฏิบัติต่อการเข้าสังคมได้อย่างมีมารยาท"

กลุ่ม	X	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย		
		0.00 - 1.99	2.00 - 2.99	3.00 - 4.00
		2.9630	3.2781	3.4773
0.00 - 1.99	2.9630	-	0.3151*	0.5143*
2.00 - 2.99	3.2781		-	0.1992*
3.00 - 4.00	3.4773			-

* $p < .05$

จากตาราง 15 พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาด้านหลักสูตร ในข้อ "มารยาทในการฟังดนตรีช่วยให้นักเรียนสามารถปฏิบัติต่อการเข้าสังคมได้อย่างมีมารยาท" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อมู คือ ระหว่างนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 0.00-1.99 กับนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00-2.99 ระหว่างนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 0.00-1.99 กับนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00-4.00 และระหว่างนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00-2.99 กับนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00-4.00

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาด้านหลักสูตร ในข้อ "เนื้อหาทาง ด้านเครื่องดนตรีสากลและประเภททางดนตรีสากลใช้เวลาเรียนน้อยเกินไป"

กลุ่ม	X	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย		
		0.00 - 1.99	2.00 - 2.99	3.00 - 4.00
		2.5185	2.5027	2.7386
0.00 - 1.99	2.5185	-	0.0158	0.2201
2.00 - 2.99	2.5027		-	0.2359*
3.00 - 4.00	2.7386			-

* $p < .05$

จากตาราง 16 พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาด้านหลักสูตร ในข้อ "เนื้อหาทาง ด้านเครื่องดนตรีสากลและประเภททางดนตรีสากลใช้เวลาเรียนน้อยเกินไป" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00-2.99 กับนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00-4.00 ส่วนระหว่างนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 0.00-1.99 กับนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00-2.99 และระหว่างนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 0.00-1.99 กับนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00-4.00 มีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาด้านหลักสูตร ในข้อ "เนื้อหาทาง ด้านเครื่องดนตรีสากลและประเภททางดนตรีสากลใช้เวลาเรียนน้อยเกินไป" ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านวิธีสอน จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
1. ครูควรพูดนำเข้าบทเรียนก่อนที่จะสอนเนื้อหา					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.3222	0.1611	0.2856	0.7517
ภายในกลุ่ม	299	168.6480	0.5640		
รวม	301	168.9702			
2. นักเรียนคิดว่าการทำรายงานกลุ่มนี้ทำให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ได้น้อยกว่าทำคนเดียว					
ระหว่างกลุ่ม	2	1.2132	0.6066	0.7505	0.4730
ภายในกลุ่ม	299	241.6907	0.8083		
รวม	301	242.9040			
3. นักเรียนชอบที่ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.0877	0.0438	0.0787	0.9243
ภายในกลุ่ม	299	166.5216	0.5569		
รวม	301	166.6093			
4. ในการสอนครูได้ฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้หลักการและมโนคติเพื่อให้นักเรียนสามารถนำเอาความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.4358	0.2179	0.3529	0.7029
ภายในกลุ่ม	299	184.6105	0.6174		
รวม	301	185.0464			
5. นักเรียนคิดว่า การเรียนวิชาสังคีตนิยม2 ครุมนุ่สนองตอน โขบายเก่ง ดี เรียนอย่างมีความสุขให้เกิดกับนักเรียน					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.0353	0.0176	0.0306	0.9699
ภายในกลุ่ม	299	172.3521	0.5764		
รวม	301	172.3874			

ตาราง 17 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
6. นักเรียนชอบที่ครูพาไปดูการแสดงดนตรีต่างๆ นอกสถานที่					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.0618	0.0309	0.0427	0.9582
ภายในกลุ่ม	299	216.0971	0.7227		
รวม	301	216.1589			
7. ครูมีวิธีการสอนที่หลากหลายทำให้นักเรียนเกิด ความสนใจ					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.8376	0.4188	0.5606	0.5714
ภายในกลุ่ม	299	223.3512	0.7470		
รวม	301	224.1887			
8. ผู้ฝึกชอบที่ครูมอบหมายงานให้นักเรียนมีการ ทำงานเป็นกลุ่ม					
ระหว่างกลุ่ม	2	3.4684	1.7342	2.5139	0.0827
ภายในกลุ่ม	299	206.2667	0.6899		
รวม	301	209.7351			
9. นักเรียนชอบที่ครูปรับวิธีการสอนให้เข้ากับเนื้อ หา					
ระหว่างกลุ่ม	2	2.1482	1.0741	1.8450	0.1598
ภายในกลุ่ม	299	174.0671	0.5822		
รวม	301	176.2152			
10. นักเรียนไม่ชอบที่ครูให้ไปค้นคว้าเพิ่มเติม					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.3249	0.1625	0.1998	0.8190
ภายในกลุ่ม	299	243.1453	0.8132		
รวม	301	243.4702			
11. นักเรียนคิดว่าการสอนครูได้ปรับการสอน ให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของนักเรียน					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.4679	0.2339	0.3941	0.6746
ภายในกลุ่ม	299	177.4692	0.5935		
รวม	301	177.9371			

ตาราง 17 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
12. นักเรียนชอบที่ครูมีการทบทวนบทเรียนเก่าก่อนขึ้นบทเรียนใหม่					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.1196	0.0598	0.0843	0.9191
ภายในกลุ่ม	299	212.0393	0.7092		
รวม	301	212.1589			
13. ครูผู้สอนเตรียมการสอนอย่างดีทุกครั้งที่สอน					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.7265	0.3633	0.6060	0.5462
ภายในกลุ่ม	299	179.2470	0.5995		
รวม	301	179.9735			
14. ครูสามารถสอนและสรุปในแต่ละหัวข้อให้เข้าใจได้ง่าย					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.5113	0.2556	0.3818	0.6829
ภายในกลุ่ม	299	200.1775	0.6695		
รวม	301	200.6887			
15. ถ้านักเรียนมีความเข้าใจในแผนการสอนที่ครูให้นักเรียน คิดว่านักเรียนจะเรียนดีขึ้น					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.1099	0.0549	0.0900	0.9140
ภายในกลุ่ม	299	182.6219	0.6108		
รวม	301	182.7318			
ภาพรวมเฉลี่ยทั้ง 15 ข้อ					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.2183	0.1091	0.6618	0.5167

จากตาราง 17 พบว่า ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสถิตินิยมนด้านวิธีการสอน จำนวน 15 ข้อ นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกันทุกข้อ

เมื่อพิจารณา โดยภาพรวม พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสถิตินิยมนด้านหลักสูตร ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
1. บรรยากาศของห้องเรียนมีความเหมาะสมแก่การเรียนการสอน					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.8604	0.4302	0.5000	0.6070
ภายในกลุ่ม	299	257.2489	0.8604		
รวม	301	258.1093			
2. นักเรียนคิดว่าห้องเรียนอยู่ติดถนนทำให้เรียนไม่รู้เรื่อง					
ระหว่างกลุ่ม	2	2.2057	1.1028	1.1293	0.3246
ภายในกลุ่ม	299	291.9831	0.9765		
รวม	301	294.1887			
3. การจัดบอร์ดมีเนื้อหาวิชาสังคีตนิยมน2 ช่วยทำให้นักเรียนเรียนได้ดีขึ้น					
ระหว่างกลุ่ม	2	1.1020	0.5510	0.9163	0.4011
ภายในกลุ่ม	299	179.8019	0.6013		
รวม	301	180.9040			
4. ห้องเรียนวิชาสังคีตนิยมน2 ควรจัดเป็นห้องเรียนเฉพาะ					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.1614	0.0807	0.1170	0.8896
ภายในกลุ่ม	299	206.2790	0.6899		
รวม	301	206.4404			
5. ปริมาณนักเรียนในห้องเรียนมีจำนวนมากเกินไป					
ระหว่างกลุ่ม	2	2.3586	1.1793	1.5004	0.2247
ภายในกลุ่ม	299	235.0089	0.7860		
รวม	301	237.3675			

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
6. อาคารเรียนมีสภาพที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน					
ระหว่างกลุ่ม	2	5.3086	2.6543	3.7439*	0.0248
ภายในกลุ่ม	299	211.9795	0.7090		
รวม	301	217.2881			
ภาพรวม เฉลี่ยทั้ง 6 ข้อ					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.0387	0.0193	0.0878	0.9159
ภายในกลุ่ม	299	65.7888	0.2200		
รวม	301	65.8274			

* $p < .05$

จากตาราง 18 พบว่า ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการเรียนการสอน จำนวน 6 ข้อ นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติแตกต่างกัน 1 ข้อ คือ "อาคารเรียนมีสภาพที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน" ($f = 5.31$ $p = 0.02$) ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการเรียนการสอน จำนวน 5 ข้อ นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

สำหรับกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน 1 ข้อ ที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นำไปทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตติระหว่างกลุ่มด้วยวิธีการทดสอบแบบเชฟเฟ ได้ผลดังตารางที่ 19 ต่อไปนี้

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ในข้อ "อาคารเรียนมีสภาพที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน"

กลุ่ม	X	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย		
		0.00 - 1.99	2.00 - 2.99	3.00 - 4.00
		2.8889	2.5401	2.3864
0.00 - 1.99	2.8889	-	0.3488*	0.5025*
2.00 - 2.99	2.5401		-	0.1537
3.00 - 4.00	2.3864			-

* $p < .05$

จากตาราง 19 พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชา สังคีตนิยมด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ในข้อ "อาคารเรียนมีสภาพที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 0.00-1.99 กับนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00-4.00 และระหว่างนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 0.00-1.99 กับนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00-2.99 ส่วนระหว่างนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00-2.99 กับนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00-4.00 มีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ในข้อ "อาคารเรียนมีสภาพที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน" ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 20 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านสื่อการสอน จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
1. หนังสือประกอบการเรียนวิชาสังคีตนิยมช่วยให้นักเรียนเรียนรู้เนื้อหาได้ดีมากขึ้น					
ระหว่างกลุ่ม	2	2.6827	1.3414	2.0965	0.1247
ภายในกลุ่ม	299	191.3040	0.6398		
รวม	301	193.9868			
2. นักเรียนชอบที่ครูเปิดวิดีโอให้นักเรียนดูประกอบการเรียน					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.6830	0.3415	0.4652	0.6284
ภายในกลุ่ม	299	219.4759	0.7340		
รวม	301	220.1589			

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
3. นักเรียนคิดว่าวิชาสังคีตนิยมน2 ควรมีตำราให้อ่านประกอบเพิ่มเติม					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.2787	0.1393	0.1790	0.8362
ภายในกลุ่ม	299	232.7312	0.7784		
รวม	301	233.0099			
4. ครูเลือกบทเพลงที่ใช้ประกอบได้อย่างเหมาะสม					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.3109	0.1555	0.2422	0.7851
ภายในกลุ่ม	299	191.9308	0.6419		
รวม	301	192.2417			
5. ถ้าครู มีตัวอย่างโน้ตเพลงมาให้นักเรียนดู ประกอบกับการฟังเพลงช่วยทำให้นักเรียนมีความเข้าใจบทเพลงมากขึ้น					
ระหว่างกลุ่ม	2	1.5799	0.7899	1.3812	0.2529
ภายในกลุ่ม	299	171.0062	0.5719		
รวม	301	172.5861			
6. สื่อการสอนที่ใช้เป็นแรงจูงใจให้นักเรียนต้องการที่จะศึกษาเพิ่มเติม					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.9733	0.4866	0.8838	0.4143
ภายในกลุ่ม	299	164.6426	0.5506		
รวม	301	165.6159			
7. ห้องสมุดมีหนังสือเพียงพอกับความต้องการของนักเรียนในการค้นคว้า					
ระหว่างกลุ่ม	2	1.9436	0.9718	1.4455	0.2373
ภายในกลุ่ม	299	201.0233	0.6723		
รวม	301	202.9669			

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
8. ในการฟังเพลงครูได้มีสื่อ แผนภูมิ โน้ตเพลง ที่ช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจได้ง่าย					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.3754	0.1877	0.2684	0.7648
ภายในกลุ่ม	299	209.0981	0.6993		
รวม	301	209.4735			
9. นักเรียนคิดว่าการสอนเรื่องอุปรากร ละคร เพลงบัลเล่ย์ ครูควรใช้สื่อการสอนประเภทวิดีโอหรือภาพมากขึ้น					
ระหว่างกลุ่ม	2	2.5231	1.2616	1.9012	0.1512
ภายในกลุ่ม	299	198.4073	0.6636		
รวม	301	200.9305			
10. วิชาสังคมศึกษา2 มีเอกสารตำราเรียนเหมาะสมครอบคลุมเนื้อหา					
ระหว่างกลุ่ม	2	1.8427	0.9214	1.4770	0.2300
ภายในกลุ่ม	299	186.5149	0.6238		
รวม	301	188.3576			
ภาพรวม เฉลี่ยทั้ง 10 ข้อ					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.3550	0.1775	0.7751	0.4616
ภายในกลุ่ม	299	68.4761	0.2290		
รวม	301	68.8312			

จากตาราง 20 พบว่า ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาด้านสื่อการสอน จำนวน 10 ข้อ นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกันทุกข้อ

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาด้านสื่อการสอนไม่แตกต่างกัน

ตาราง 21 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านการวัดประเมินผล จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
1. ในการสอนนักเรียนชอบการสอบแบบบรรยายมากกว่าแบบอื่น					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.3216	0.1608	0.1689	0.8447
ภายในกลุ่ม	299	284.6453	0.9520		
รวม	301	284.9669			
2. นักเรียนชอบการเก็บคะแนนระหว่างภาคเรียนนอกเหนือจากสอบกลางภาคและปลายภาค ช่วยให้นักเรียนเรียนได้ดีขึ้น					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.2479	0.1239	0.1788	0.8364
ภายในกลุ่ม	299	207.2918	0.6933		
รวม	301	207.5397			
3. ครูมีแบบทดสอบที่เหมาะสมกับเนื้อหา					
ระหว่างกลุ่ม	2	1.6538	0.8269	1.4224	0.2428
ภายในกลุ่ม	299	173.8197	0.5813		
รวม	301	175.4735			
4. นักเรียนชอบครูที่บอกให้ทราบถึงการให้คะแนน วิธีการเก็บคะแนน					
ระหว่างกลุ่ม	2	3.0066	1.5033	2.5117	0.0828
ภายในกลุ่ม	299	178.9569	0.5985		
รวม	301	181.9636			
5. แบบทดสอบวิชาสังคีตนิยม2 มีการวัดผลเพียงความจำเท่านั้น					
ระหว่างกลุ่ม	2	1.6264	0.8132	1.3843	0.2521
ภายในกลุ่ม	299	175.6451	0.5874		
รวม	301	177.2715			

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
6. นักเรียนคิดว่าควรทดสอบความรู้ก่อนเรียนเนื้อหาใหม่เพื่อให้ครูทราบระดับความรู้ความเข้าใจ ของนักเรียนก่อนการสอนเนื้อหานั้น					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.7686	0.3843	0.6462	0.5248
ภายในกลุ่ม	299	177.8175	0.5947		
รวม	301	178.5861			
7. นักเรียนคิดว่าแบบทดสอบที่ใช้ยังไม่เหมาะสมแบบทดสอบควรเป็นการฟังดนตรีแล้วตอบคำถามจากบทเพลงที่ฟัง					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.5475	0.2737	0.3885	0.6784
ภายในกลุ่ม	299	210.6611	0.7046		
รวม	301	211.2086			
8. นักเรียนคิดว่าการเรียนแบบท่องและจำไปสอบไม่เหมาะกับยุคปัจจุบันที่ฝึกให้นักเรียนได้วิเคราะห์ความรู้					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.4726	0.2363	0.3327	0.7173
ภายในกลุ่ม	299	212.3883	0.7103		
รวม	301	212.8609			
9. เมื่อเปรียบเทียบข้อสอบวิชาสังคมศึกษากับกลุ่มคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สังคม ข้อสอบวิชาสังคมศึกษานั้นง่ายกว่า					
ระหว่างกลุ่ม	2	1.7686	0.8843	1.0884	0.3381
ภายในกลุ่ม	299	242.9202	0.8124		
รวม	301	244.6887			
ภาพรวม เฉลี่ยทั้ง 9 ข้อ					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.3421	0.1711	0.8038	0.4486
ภายในกลุ่ม	299	63.6324	0.2128		
รวม	301	63.9745			

จากตาราง 21 พบว่า ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านการวัดประเมินผล จำนวน 9 ข้อ นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกันทุกข้อ

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านการวัดประเมินผลไม่แตกต่างกัน

ตาราง 22 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
1. ด้านหลักสูตร					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.1058	0.0529	0.5879	0.5561
ภายในกลุ่ม	299	26.9081	0.0900		
รวม	301	27.0139			
2. ด้านครูผู้สอนและวิธีการสอน					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.2183	0.1091	0.6618	0.5167
ภายในกลุ่ม	299	49.3083	0.1649		
รวม	301	49.5265			
3. ด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.0387	0.0193	0.0878	0.9159
ภายในกลุ่ม	299	65.7888	0.2200		
รวม	301	65.8274			
4. ด้านสื่อการสอน					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.3550	0.1775	0.7751	0.4616
ภายในกลุ่ม	299	68.4761	0.2290		
รวม	301	68.8312			
5. ด้านการวัดประเมินผล					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.3421	0.1711	0.8038	0.4486
ภายในกลุ่ม	299	63.6324	0.2128		
รวม	301	63.9745			

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
ภาพรวม เฉลี่ยทั้ง 5 ด้าน					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.1516	0.0758	0.6605	0.5174
ภายในกลุ่ม	299	34.3215	0.1148		
รวม	301	34.4731			

จากตาราง 22 พบว่า ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยม 5 ด้าน นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกันทุกด้านเมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 23 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านหลักสูตร จำแนกตามสาขาวิชา

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
1. วิชาสังคีตนิยม2 เป็นวิชาที่มีความสำคัญเทียบเท่าวิชาอื่นๆ					
ระหว่างกลุ่ม	3	2.7217	0.9072	2.4121	0.0669
ภายในกลุ่ม	298	112.0862	0.3761		
รวม	301	114.8079			
2. ในการเรียนคีตลักษณ์ ให้นักเรียนมีความซาบซึ้งในการฟัง					
ระหว่างกลุ่ม	3	2.4509	0.8170	2.0756	0.1035
ภายในกลุ่ม	298	117.2974	0.3936		
รวม	301	119.7483			
3. เนื้อหาวิชาสังคีตนิยม2 มีน้อยเกินไป					
ระหว่างกลุ่ม	3	2.0997	0.6999	1.2254	0.3006
ภายในกลุ่ม	298	170.2049	0.5712		
รวม	301	172.3046			

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
4. ประวัติของคิตกวีในยุคต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเข้าใจในบทเพลงมากขึ้น					
ระหว่างกลุ่ม	3	4.3893	1.4631	2.8066*	0.0399
ภายในกลุ่ม	298	155.3458	0.5213		
รวม	301	159.7351			
5. มารยาทในการฟังดนตรีช่วยให้นักเรียนสามารถปฏิบัติต่อการเข้าสังคมได้อย่างมีมารยาท					
ระหว่างกลุ่ม	3	1.4550	0.4850	1.1212	0.3407
ภายในกลุ่ม	298	128.9059	0.4326		
รวม	301	130.3609			
6. เนื้อหาของวิชาสังคีตนิยม2 เป็นเรื่องใกล้ตัว					
ระหว่างกลุ่ม	3	10.5640	3.5213	6.5205*	0.0003
ภายในกลุ่ม	298	160.9327	0.5400		
รวม	301	171.4967			
7. นักเรียนคิดว่าวิชาสังคีตนิยม2 นักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ไม่ต้องเรียนก็ได้เพราะเรียนดนตรีอยู่แล้ว					
ระหว่างกลุ่ม	3	14.1505	4.7168	8.1880*	0.0000
ภายในกลุ่ม	298	171.6674	0.5761		
รวม	301	185.8179			
8. เนื้อหาวิชาสังคีตนิยม2 น่าเบื่อไม่น่าสนใจ					
ระหว่างกลุ่ม	3	8.7280	2.9093	5.4537*	0.0012
ภายในกลุ่ม	298	158.9707	0.5335		
รวม	301	167.6987			
9. เนื้อหาทางด้านเครื่องดนตรีสากลและประเภทวงดนตรีสากลใช้เวลาเรียนน้อยเกินไป					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.4195	0.1398	0.2488	0.8621
ภายในกลุ่ม	298	167.4778	0.5620		
รวม	301	167.8974			

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
10. เนื้อหาวิชาสังคมศึกษาม.2 จำแนกเป็นหมวดหมู่ เข้าใจง่าย					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.1407	0.0469	0.0938	0.9634
ภายในกลุ่ม	298	149.0381	0.5001		
รวม	301	149.1788			
11. นักเรียนคิดว่าเนื้อหาด้านประวัติศาสตร์ที่ ตนมีมากเกินไป ควรลดลง					
ระหว่างกลุ่ม	3	8.6591	2.8864	4.5084*	0.0041
ภายในกลุ่ม	298	190.7879	0.6402		
รวม	301	199.4470			
12. นักเรียนชอบฟังดนตรีในยุคต่างๆ มากขึ้น เมื่อ ได้เรียนวิชาสังคมศึกษาม.2					
ระหว่างกลุ่ม	3	4.3611	1.4537	2.3449	0.0730
ภายในกลุ่ม	298	184.7383	0.6199		
รวม	301	189.0993			
13. นักเรียนคิดควรเพิ่มเวลาในการเรียนวิชา สังคมศึกษาม.2					
ระหว่างกลุ่ม	3	2.3259	0.7753	1.0557	0.3682
ภายในกลุ่ม	298	218.8529	0.7344		
รวม	301	221.1788			
14. เนื้อหาวิชาสังคมศึกษาม.2 มีเนื้อหาที่ล้าสมัย					
ระหว่างกลุ่ม	3	3.8753	1.2918	2.3651	0.0711
ภายในกลุ่ม	298	162.7604	0.5462		
รวม	301	166.6358			
15. เนื้อหาวิชาสังคมศึกษาม.2 มีการเรียงลำดับจากง่าย ไปหายาก					
ระหว่างกลุ่ม	3	1.7111	0.5704	0.9052	0.4389
ภายในกลุ่ม	298	187.7724	0.6301		
รวม	301	189.4834			

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
16. เนื้อหาที่เรียนสามารถนำไปใช้กับชีวิตประจำวันได้					
ระหว่างกลุ่ม	3	3.8347	1.2782	1.7194	0.1630
ภายในกลุ่ม	298	221.5428	0.7434		
รวม	301	225.3775			
17. คำอธิบายรายวิชามีส่วนทำให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียน					
ระหว่างกลุ่ม	3	1.5610	0.5203	0.8186	0.4844
ภายในกลุ่ม	298	189.4059	0.6356		
รวม	301	190.9669			
18. ในการเรียนวิชาสังคมศึกษา2 ช่วยให้นักเรียนเกิดการพัฒนารสนิยมได้ดี					
ระหว่างกลุ่ม	3	2.0729	0.6910	1.1581	0.3260
ภายในกลุ่ม	298	177.7947	0.5966		
รวม	301	179.8675			
19. คำอธิบายรายวิชาช่วยให้นักเรียนเข้าใจว่าจะเรียนอะไร					
ระหว่างกลุ่ม	3	2.0348	0.6783	1.1367	0.3345
ภายในกลุ่ม	298	177.8228	0.5967		
รวม	301	179.8576			
20. นักเรียนคิดว่าการเรียนเรื่องการฟังเสียงเครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ ช่วยทำให้เกิดความซาบซึ้งมากขึ้น					
ระหว่างกลุ่ม	3	6.2857	2.0952	3.0794*	0.0278
ภายในกลุ่ม	298	202.7607	0.6804		
รวม	301	209.0464			
ภาพรวมเฉลี่ยทั้ง 20 ข้อ					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.4097	0.1366	1.5299	0.2068
ภายในกลุ่ม	298	26.6042	0.0893		
รวม	301	27.0139			

* $p < .05$

จากตาราง 23 พบว่า ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร จำนวน 20 ข้อ นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันให้คะแนนเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 ข้อ คือ "ประวัติของคีตกวีในยุคต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเข้าใจในบทเพลงมากขึ้น" ($f = 2.81$ $p = 0.04$) "เนื้อหาของวิชาสังคีตนิยมน2 เป็นเรื่องไกลตัว" ($f = 6.52$ $p = 0.00$) "นักเรียนคิดว่าวิชาสังคีตนิยมน2 นักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ไม่ต้องเรียนก็ได้เพราะเรียนดนตรีอยู่แล้ว" ($f = 8.19$ $p = 0.00$) "เนื้อหาวิชาสังคีตนิยมน2 น่าเบื่อไม่น่าสนใจ" ($f = 5.45$ $p = 0.00$) "นักเรียนคิดว่าเนื้อหาด้านประวัติดนตรีตะวันตกมีมากเกินไป ควรลดลง" ($f = 4.51$ $p = 0.00$) และ "นักเรียนคิดว่าการเรียนเรื่องการฟังเสียงเครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ ช่วยทำให้เกิดความซาบซึ้งมากขึ้น" ($f = 3.08$ $p = 0.03$) ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตรอีก 14 ข้อ นักเรียนที่มีเรียนต่างสาขาวิชากันให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตรไม่แตกต่างกัน

สำหรับกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร 2 ข้อ ที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นำไปทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติระหว่างกลุ่มด้วยวิธีการทดสอบแบบเซฟเฟ ได้ผลดังตารางที่ 23 24 25 26 27 และ 28 ต่อไปนี้

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์(กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ "ประวัติของคีตกวีในยุคต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเข้าใจในบทเพลงมากขึ้น"

กลุ่ม	X	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย			
		นาฏศิลป์ไทย	ดุริยางค์ไทย	ดุริยางค์สากล	นาฏศิลป์สากล
		2.6599	2.7209	2.9815	2.7500
นาฏศิลป์ไทย	2.6599	-	0.0610	0.3216*	0.0901
ดุริยางค์ไทย	2.7209		-	0.2606	0.0291
ดุริยางค์สากล	2.9815			-	0.2315
นาฏศิลป์สากล	2.7500				-

* $p < .05$

จากตาราง 24 พบว่า นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ "ประวัติของคีตกวีในยุคต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเข้าใจในบทเพลงมากขึ้น" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนสาขาศิลปะกับนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์

ไทยกับสาขาวิชา ดุริยางค์สากล ส่วนระหว่างนักเรียนสาขาวิชา กับนักเรียนสาขานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์ไทย ระหว่างนาฏศิลป์ไทยกับสาขานาฏศิลป์สากล ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขานาฏศิลป์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์สากลกับสาขานาฏศิลป์สากลมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ "ประวัติของคีตกวีในยุคต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเข้าใจในบทเพลงมากขึ้น" ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์(กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ "เนื้อหาของวิชาสังคีตนิยมน2 เป็นเรื่องไกลตัว"

กลุ่ม	X	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย			
		นาฏศิลป์ไทย	ดุริยางค์ไทย	ดุริยางค์สากล	นาฏศิลป์สากล
		2.5431	2.7674	2.1667	2.1250
นาฏศิลป์ไทย	2.5431	-	0.2243	0.3764*	0.4181
ดุริยางค์ไทย	2.7674		-	0.6007*	0.6424*
ดุริยางค์สากล	2.1667			-	0.0417
นาฏศิลป์สากล	2.1250				-

* $p < .05$

จากตาราง 25 พบว่า นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชา กันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ "เนื้อหาของวิชาสังคีตนิยมน2 เป็นเรื่องไกลตัว" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนสาขาวิชา กับนักเรียนสาขานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทย กับสาขาวิชาดุริยางค์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขานาฏศิลป์สากล ส่วนระหว่างนักเรียนสาขาวิชา กับนักเรียนสาขานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์ไทย ระหว่างสาขานาฏศิลป์ไทยกับสาขานาฏศิลป์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์สากลกับสาขานาฏศิลป์สากล มีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ "เนื้อหาของวิชาสังคีตนิยมน2 เป็นเรื่องไกลตัว" ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ "นักเรียนคิดว่าวิชาสังคีตนิยมน2 นักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ไม่ต้องเรียนก็ได้เพราะเรียนคนตร้อยอยู่แล้ว"

กลุ่ม	X	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย			
		นาฏศิลป์ไทย	ดุริยางค์ไทย	ดุริยางค์สากล	นาฏศิลป์สากล
		2.1066	2.5349	1.7778	1.8750
นาฏศิลป์ไทย	2.1066	-	0.4283*	0.3288*	0.2316
ดุริยางค์ไทย	2.5349		-	0.7571*	0.6599*
ดุริยางค์สากล	1.7778			-	0.0972
นาฏศิลป์สากล	1.8750				-

* $p < .05$

จากตาราง 26 พบว่า นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ "นักเรียนคิดว่าวิชาสังคีตนิยมน2 นักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ไม่ต้องเรียนก็ได้เพราะเรียนคนตร้อยอยู่แล้ว" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนสาขาวิชา กับนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์ไทย ระหว่างสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ส่วนระหว่างนักเรียนสาขาวิชา กับนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล และสาขาวิชาดุริยางค์สากลกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล มีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ "นักเรียนคิดว่าวิชาสังคีตนิยมน2 นักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ไม่ต้องเรียนก็ได้เพราะเรียนคนตร้อยอยู่แล้ว" ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 27 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ "เนื้อหาวิชาสังคีตนิยมน2 น่าเบื่อ ไม่น่าสนใจ"

กลุ่ม	X	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย			
		นาฏศิลป์ไทย	ดุริยางค์ไทย	ดุริยางค์สากล	นาฏศิลป์สากล
		2.1675	2.5349	1.9630	1.8750
นาฏศิลป์ไทย	2.1675	-	0.3674*	0.2045	0.2925
ดุริยางค์ไทย	2.5349		-	0.5719*	0.6599*
ดุริยางค์สากล	1.9630			-	0.0880
นาฏศิลป์สากล	1.8750				-

* $p < .05$

จากตาราง 27 พบว่า นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชา สังคีตนิยมด้านหลักสูตร ในข้อ "เนื้อหาวิชาสังคีตนิยม2 น่าเบื่อ ไม่น่าสนใจ" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนสาขาวิชา กับนักเรียนสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล และระหว่างสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์ไทย ส่วนระหว่างนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ระหว่างสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์สากลกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล มีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านหลักสูตร ในข้อ "เนื้อหาวิชาสังคีตนิยม2 น่าเบื่อ ไม่น่าสนใจ" ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 28 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์(กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านหลักสูตร ในข้อ "นักเรียนคิดว่าเนื้อหาด้านประวัติดนตรีตะวันตกมีมากเกินไป ควรลดลง"

กลุ่ม	X	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย			
		นาฏศิลป์ไทย	ดุริยางค์ไทย	ดุริยางค์สากล	นาฏศิลป์สากล
		2.5584	2.7442	2.1852	2.3750
นาฏศิลป์ไทย	2.5584	-	0.1858	0.3732*	0.1834
ดุริยางค์ไทย	2.7442		-	0.5590*	0.3692
ดุริยางค์สากล	2.1852			-	0.1898
นาฏศิลป์สากล	2.3750				-

* $p < .05$

จากตาราง 28 พบว่า นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชา สังคีตนิยมด้านหลักสูตร ในข้อ "นักเรียนคิดว่าเนื้อหาด้านประวัติดนตรีตะวันตกมีมากเกินไป ควรลดลง" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนสาขาวิชา กับนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ส่วนระหว่างนักเรียนสาขาวิชา กับนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์ไทย ระหว่างสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์สากลกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล มีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านหลักสูตร ในข้อ "นักเรียนคิดว่าเนื้อหาด้านประวัติดนตรีตะวันตกมีมากเกินไป ควรลดลง" ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 29 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ "นักเรียนคิดว่าการเรียนเรื่องการฟังเสียงเครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ ช่วยทำให้เกิดความซาบซึ้งมากขึ้น"

กลุ่ม	X	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย			
		นาฏศิลป์ไทย	ดุริยางค์ไทย	ดุริยางค์สากล	นาฏศิลป์สากล
		2.7411	2.8605	3.0370	3.3750
นาฏศิลป์ไทย	2.7411	-	0.1194	0.2959*	0.6339
ดุริยางค์ไทย	2.8605		-	0.1765	0.5145
ดุริยางค์สากล	3.0370			-	0.3380
นาฏศิลป์สากล	3.3750				-

* $p < .05$

จากตาราง 29 พบว่า นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ "นักเรียนคิดว่าการเรียนเรื่องการฟังเสียงเครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ ช่วยทำให้เกิดความซาบซึ้งมากขึ้น" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนสาขาวิชากับนักเรียนสาขานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ส่วนระหว่างนักเรียนสาขาวิชากับนักเรียนสาขานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์ไทย ระหว่างสาขานาฏศิลป์ไทยกับสาขานาฏศิลป์สากล ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขานาฏศิลป์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์สากลกับสาขานาฏศิลป์สากล มีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ "นักเรียนคิดว่าการเรียนเรื่องการฟังเสียงเครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ ช่วยทำให้เกิดความซาบซึ้งมากขึ้น" ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 30 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านวิธีการสอน จำแนกตามสาขาวิชา

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
1. ครูควบคุมนำเข้าบทเรียนก่อนที่จะสอนเนื้อหา					
ระหว่างกลุ่ม	3	2.2234	0.7411	1.3245	0.2665
ภายในกลุ่ม	298	166.7468	0.5596		
รวม	301	168.9702			
2. นักเรียนคิดว่าการทำรายงานกลุ่มนี้ทำให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ได้น้อยกว่าทำคนเดียว					
ระหว่างกลุ่ม	3	3.8370	1.2790	1.5943	0.1908
ภายในกลุ่ม	298	239.0670	0.8022		
รวม	301	242.9040			
3. นักเรียนชอบที่ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเปลี่ยนความคิดเห็น					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.2837	0.0946	0.1694	0.9170
ภายในกลุ่ม	298	166.3256	0.5581		
รวม	301	166.6093			
4. ในการสอนครูได้ฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้หลักการและมโนคติเพื่อให้นักเรียนสามารถนำเอาความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.9873	0.3291	0.5328	0.6601
ภายในกลุ่ม	298	184.0590	0.6176		
รวม	301	185.0464			
5. นักเรียนคิดว่าการเรียนวิชาสังคีตนิยมน2 ครู่ สนองตอบต่อนโยบายเก่ง ดี เรียนอย่างมีความสุขให้กับนักเรียน					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.5845	0.1948	0.3380	0.7979
ภายในกลุ่ม	298	171.8029	0.5765		
รวม	301	172.3874			

ตาราง 30 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
6. นักเรียนชอบที่ครูพาไปดูการแสดงดนตรีต่างๆ นอกสถานที่					
ระหว่างกลุ่ม	3	7.0117	2.3372	3.3302*	0.0199
ภายในกลุ่ม	298	209.1473	0.7018		
รวม	301	216.1589			
7. ครูมีวิธีการสอนที่หลากหลายทำให้นักเรียนเกิด ความสนใจ					
ระหว่างกลุ่ม	3	4.0161	1.3387	1.8119	0.1450
ภายในกลุ่ม	298	220.1726	0.7388		
รวม	301	224.1887			
8. ผู้ฝึกสอนที่ครูมอบหมายงานให้นักเรียนมีกร ทำงานเป็นกลุ่ม					
ระหว่างกลุ่ม	3	2.0758	0.6919	0.9929	0.3964
ภายในกลุ่ม	298	207.6593	0.6968		
รวม	301	209.7351			
9. นักเรียนชอบที่ครูปรับวิธีการสอนให้เข้ากับเนื้อ หา					
ระหว่างกลุ่ม	3	1.0857	0.3619	0.6158	0.6052
ภายในกลุ่ม	298	175.1295	0.5877		
รวม	301	176.2152			
10. นักเรียนไม่ชอบที่ครูให้ไปค้นคว้าเพิ่มเติม					
ระหว่างกลุ่ม	3	4.9745	1.6582	2.0719	0.1040
ภายในกลุ่ม	298	238.4957	0.8003		
รวม	301	243.4702			

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
11. นักเรียนคิดว่าในการสอนครูได้ปรับการสอนให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของนักเรียน					
ระหว่างกลุ่ม	3	1.5010	0.5003	0.8451	0.4701
ภายในกลุ่ม	298	176.4361	0.5921		
รวม	301	177.9371			
12. นักเรียนชอบที่ครูมีการทบทวนบทเรียนเก่าก่อนขึ้นบทเรียนใหม่					
ระหว่างกลุ่ม	3	3.0239	1.0080	1.4363	0.2323
ภายในกลุ่ม	298	209.1350	0.7018		
รวม	301	212.1589			
13. ครูผู้สอนเตรียมการสอนอย่างดีทุกครั้งที่สอน					
ระหว่างกลุ่ม	3	2.5978	0.8659	1.4548	0.2270
ภายในกลุ่ม	298	177.3757	0.5952		
รวม	301	179.9735			
14. ครูสามารถสอนและสรุปในแต่ละหัวข้อให้เข้าใจได้ง่าย					
ระหว่างกลุ่ม	3	1.5480	0.5160	0.7721	0.5104
ภายในกลุ่ม	298	199.1408	0.6683		
รวม	301	200.6887			
15. ถ้านักเรียนมีความเข้าใจในแผนการสอนที่ครูให้นักเรียนคิดว่านักเรียนจะเรียนดีขึ้น					
ระหว่างกลุ่ม	3	7.7666	2.5889	4.4093*	0.0047
ภายในกลุ่ม	298	174.9652	0.5871		
รวม	301	182.7318			
ภาพรวม เฉลี่ยทั้ง 15 ข้อ					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.6384	0.2128	1.2971	0.2755
ภายในกลุ่ม	298	48.8881	0.1641		
รวม	301	49.5265			

* $p < .05$

จากตาราง 30 พบว่า ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านวิธีการสอน จำนวน 15 ชื่อนักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันให้คะแนนเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ชื่อนักเรียนชอบที่ครูพาไปดูการแสดงดนตรีต่างๆ นอกสถานที่ ($f = 3.33$ $p = 0.02$) และ "ถ้านักเรียนมีความเข้าใจในแผนการสอนที่ครูให้นักเรียนคิดว่านักเรียนจะเรียนดีขึ้น ($f = 4.41$ $p = 0.00$) ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนอีก 13 ชื่อนักเรียนที่มีเรียนต่างสาขาวิชากันให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านวิธีการสอนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

สำหรับกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านวิธีการสอน 2 ชื่อนักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นำไปทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติระหว่างกลุ่มด้วยวิธีการทดสอบแบบเชฟเฟ ได้ผลดังตารางที่ 31 และ 32 ต่อไปนี้

ตาราง 31 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านวิธีการสอน ในข้อ "นักเรียนชอบที่ครูพาไปดูการแสดงดนตรีต่างๆ นอกสถานที่"

กลุ่ม	X	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย			
		นาฏศิลป์ไทย	ดุริยางค์ไทย	ดุริยางค์สากล	นาฏศิลป์สากล
		3.2386	2.8372	3.0000	3.2500
นาฏศิลป์ไทย	3.2386	-	0.4014*	0.2386	0.0114
ดุริยางค์ไทย	2.8372		-	0.1628	0.4128
ดุริยางค์สากล	3.0000			-	0.2500
นาฏศิลป์สากล	3.2500				-

* $p < .05$

จากตาราง 31 พบว่า นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านวิธีสอนในข้อ "นักเรียนชอบที่ครูพาไปดูการแสดงดนตรีต่างๆนอกสถานที่" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนสาขาวิชา กับนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ดุริยางค์ไทย ส่วนระหว่างนักเรียนสาขาวิชา กับนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ระหว่างสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากลระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์สากลกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ในข้อ "นักเรียนชอบที่ครูพาไปดูการแสดงดนตรีต่างๆ นอกสถานที่" ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 32 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านวิธีการสอน ในข้อ "ถ้านักเรียนมีความเข้าใจในแผนการสอนที่ครูให้นักเรียนคิดว่านักเรียนจะเรียนดีขึ้น"

B15 กลุ่ม	X	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย			
		นาฏศิลป์ไทย	ดุริยางค์ไทย	ดุริยางค์สากล	นาฏศิลป์สากล
		3.1015	2.6977	2.9630	3.5000
นาฏศิลป์ไทย	3.1015	-	0.4038*	0.1385	0.3985
ดุริยางค์ไทย	2.6977		-	0.2653	0.8023*
ดุริยางค์สากล	2.9630			-	0.5370
นาฏศิลป์สากล	3.5000				-

* $p < .05$

จากตาราง 32 พบว่า นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านวิธีการสอน ในข้อ "ถ้านักเรียนมีความเข้าใจในแผนการสอนที่ครูให้นักเรียนคิดว่านักเรียนจะเรียนดีขึ้น" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนสาขาวิชา กับนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์ไทย และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ส่วนระหว่างนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ระหว่างสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากลและระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์สากลกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากลในข้อ "ถ้านักเรียนมีความเข้าใจในแผนการสอนที่ครูให้นักเรียนคิดว่านักเรียนจะเรียนดีขึ้น" ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 33 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน จำแนกตามสาขาวิชา

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
1. บรรยากาศของห้องเรียนมีความเหมาะสมแก่การเรียนการสอน					
ระหว่างกลุ่ม	3	2.8826	0.9609	1.1219	0.3404
ภายในกลุ่ม	298	255.2266	0.8565		
รวม	301	258.1093			
2. นักเรียนคิดว่าห้องเรียนอยู่ติดถนนทำให้เรียนไม่รู้เรื่อง					
ระหว่างกลุ่ม	3	3.0945	1.0315	1.0560	0.3681
ภายในกลุ่ม	298	291.0943	0.9768		
รวม	301	294.1887			
3. การจัดบอร์ดมีเนื้อหาวิชาสังคีตนิยมน2 ช่วยทำให้นักเรียนเรียนได้ดีขึ้น					
ระหว่างกลุ่ม	3	1.5449	0.5150	0.8556	0.4645
ภายในกลุ่ม	298	179.3590	0.6019		
รวม	301	180.9040			
4. ห้องเรียนวิชาสังคีตนิยมน2 ควรจัดเป็นห้องเรียนเฉพาะ					
ระหว่างกลุ่ม	3	16.7066	5.5689	8.7466*	-
ภายในกลุ่ม	298	189.7338	0.6367		
รวม	301	206.4404			

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
5. ปริมาณนักเรียนในห้องมีจำนวนมากเกินไป					
ระหว่างกลุ่ม	3	1.2669	0.4223	0.5330	0.6600
ภายในกลุ่ม	298	236.1007	0.7923		
รวม	301	237.3675			
6. อาคารเรียนมีสภาพที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน					
ระหว่างกลุ่ม	3	1.4575	0.4858	0.6708	0.5705
ภายในกลุ่ม	298	215.8306	0.7243		
รวม	301	217.2881			
ภาพรวม เฉลี่ยทั้ง 6 ข้อ					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.1826	0.0609	0.2763	0.8425
ภายในกลุ่ม	298	65.6448	0.2203		
รวม	301	65.8274			

* $p < .05$

จากตาราง 33 พบว่า ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน จำนวน 6 ข้อ นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันให้คะแนนเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ข้อ คือ "ห้องเรียนวิชาสังคีตนิยมน2 ควรจัดเป็นห้องเรียนเฉพาะ" ($f = 8.75$ $p = 0.00$) ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนอีก 5 ข้อ นักเรียนที่มีเรียนต่างสาขาวิชากันให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

สำหรับกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน 1 ข้อ ที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นำไปทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติระหว่างกลุ่มด้วยวิธีการทดสอบแบบเซฟเฟ ได้ผลดังตารางที่ 34 ต่อไปนี้

ตาราง 34 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนับด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ในข้อ "ห้องเรียนวิชาสังคีตนิยมน2 ควรจัดเป็นห้องเรียนเฉพาะ"

กลุ่ม	X	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย			
		นาฏศิลป์ไทย	ดุริยางค์ไทย	ดุริยางค์สากล	นาฏศิลป์สากล
กลุ่ม	X	3.0914	2.5116	3.2037	3.6250
นาฏศิลป์ไทย	3.0914	-	0.5798*	0.1123	0.5336
ดุริยางค์ไทย	2.5116		-	0.6921*	1.1134*
ดุริยางค์สากล	3.2037			-	0.4213
นาฏศิลป์สากล	3.6250				-

* $p < .05$

จากตาราง 34 พบว่า นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนับด้าน ในข้อ "ห้องเรียนวิชาสังคีตนิยมน2 ควรจัดเป็นห้องเรียนเฉพาะ" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนสาขาวิชา กับนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย กับสาขาวิชาดุริยางค์ไทย ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ส่วนระหว่างนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ระหว่างสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์สากลกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ในข้อ "ห้องเรียนวิชาสังคีตนิยมน2 ควรจัดเป็นห้องเรียนเฉพาะ" ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 35 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนับด้านสื่อการสอน จำแนกตามสาขาวิชา

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
1. หนังสือประกอบการเรียนวิชาสังคีตนิยมนช่วยให้นักเรียนเรียนรู้เนื้อหาได้ดีมากขึ้น					
ระหว่างกลุ่ม	3	1.9383	0.6461	1.0025	0.3920
ภายในกลุ่ม	298	192.0485	0.6445		
รวม	301	193.9868			

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
2. นักเรียนชอบที่ครูเปิดวิดีโอให้นักเรียนดูประกอบการเรียน					
ระหว่างกลุ่ม	3	10.8902	3.6301	5.1692*	0.0017
ภายในกลุ่ม	298	209.2688	0.7022		
รวม	301	220.1589			
3. นักเรียนคิดว่าวิชาสังคมศึกษามีความน่าสนใจ					
ระหว่างกลุ่ม	3	6.5418	2.1806	2.8694*	0.0367
ภายในกลุ่ม	298	226.4681	0.7600		
รวม	301	233.0099			
4. ครูเลือกบทเพลงที่ใช้ประกอบได้อย่างเหมาะสม					
ระหว่างกลุ่ม	3	1.2704	0.4235	0.6608	0.5767
ภายในกลุ่ม	298	190.9713	0.6408		
รวม	301	192.2417			
5. ถ้าครูมีตัวอย่างโน้ตเพลงมาให้นักเรียนดูประกอบการฟังเพลงช่วยทำให้นักเรียนมีความเข้าใจบทเพลงมากขึ้น					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.7558	0.2519	0.4369	0.7267
ภายในกลุ่ม	298	171.8303	0.5766		
รวม	301	172.5861			
6. สื่อการสอนที่ใช้เป็นแรงจูงใจให้นักเรียนต้องการที่จะศึกษาเพิ่มเติม					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.0739	0.0246	0.0443	0.9876
ภายในกลุ่ม	298	165.5420	0.5555		
รวม	301	165.6159			

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
7. ห้องสมุดมีหนังสือเพียงพอกับความต้องการของนักเรียนในการค้นคว้า					
ระหว่างกลุ่ม	3	4.2174	1.4058	2.1078	0.0993
ภายในกลุ่ม	298	198.7494	0.6669		
รวม	301	202.9669			
8. ในการฟังบทเพลงครูได้มีสื่อ แผนภูมิ โน้ตเพลงที่ช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจได้ง่าย					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.1982	0.0661	0.0941	0.9633
ภายในกลุ่ม	298	209.2753	0.7023		
รวม	301	209.4735			
9. นักเรียนคิดว่าการสอนเรื่องอุปากร ละคร เพลงบัลเล่ย์ ครูควรใช้สื่อการสอนประเภทวิดีโอหรือภาพมากขึ้น					
ระหว่างกลุ่ม	3	1.9953	0.6651	0.9963	0.3949
ภายในกลุ่ม	298	198.9352	0.6676		
รวม	301	200.9305			
10. วิชาสังคมศึกษา2 มีเอกสารตำราเรียนเหมาะสมครอบคลุมเนื้อหา					
ระหว่างกลุ่ม	3	3.1305	1.0435	1.6788	0.1716
ภายในกลุ่ม	298	185.2271	0.6216		
รวม	301	188.3576			
ภาพรวม เฉลี่ยทั้ง 10 ข้อ					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.0769	0.0256	0.1112	0.9535
ภายในกลุ่ม	298	68.7542	0.2307		
รวม	301	68.8312			

* $p < .05$

จากตาราง 35 พบว่า ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสื่อการสอน จำนวน 10 ข้อ นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันให้คะแนนเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ คือ "นักเรียนชอบที่ครูเปิดวิดีโอให้นักเรียนดูประกอบการเรียน" ($f = 5.17$ $p = 0.00$) และ "นักเรียนคิดว่าวิชาสังคีตนิยมน2 ควรมีตำราให้อ่านประกอบเพิ่มเติม" ($f = 2.87$ $p = 0.04$) ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสื่อการสอนอีก 8 ข้อ นักเรียนที่มีเรียนต่างสาขาวิชากันให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสื่อการสอนไม่แตกต่างกัน

สำหรับกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสื่อการสอน 2 ข้อ ที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นำไปทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติระหว่างกลุ่มด้วยวิธีการทดสอบแบบเชฟเฟ ได้ผลดังตารางที่ 36 และ 37 ต่อไปนี้

ตาราง 36 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสื่อการสอน ในข้อ "นักเรียนชอบที่ครูเปิดวิดีโอให้นักเรียนดูประกอบการเรียน"

กลุ่ม	X	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย			
		นาฏศิลป์ไทย	ดุริยางค์ไทย	ดุริยางค์สากล	นาฏศิลป์สากล
นาฏศิลป์ไทย	3.2132	-	0.4690*	0.1206	0.5368
ดุริยางค์ไทย	2.7442		-	0.3484*	1.0058*
ดุริยางค์สากล	3.0926			-	0.6574
นาฏศิลป์สากล	3.7500				-

* $p < .05$

จากตาราง 36 พบว่า นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้าน สื่อการสอนในข้อ "นักเรียนชอบที่ครูเปิดวิดีโอให้นักเรียนดูประกอบการเรียน" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์ไทย ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ส่วนระหว่างนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขา

ตาราง 38 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านการวัดประเมินผล จำแนกตามสาขาวิชา

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
1. ในการสอบนักเรียนชอบการสอบแบบบรรยายมากกว่าแบบอื่น					
ระหว่างกลุ่ม	3	4.5762	1.5254	1.6212	0.1845
ภายในกลุ่ม	298	280.3907	0.9409		
รวม	301	284.9669			
2. นักเรียนชอบการเก็บคะแนนระหว่างภาคเรียนนอกเหนือจากสอบกลางภาคและปลายภาค ช่วยทำให้นักเรียนเรียนได้ดีขึ้น					
ระหว่างกลุ่ม	3	9.7838	3.2613	4.9144*	0.0024
ภายในกลุ่ม	298	197.7559	0.6636		
รวม	301	207.5397			
3. ครูมีแบบทดสอบที่เหมาะสมกับเนื้อหา					
ระหว่างกลุ่ม	3	1.6059	0.5353	0.9175	0.4327
ภายในกลุ่ม	298	173.8676	0.5834		
รวม	301	175.4735			
4. นักเรียนชอบที่ครูบอกให้ทราบถึงการให้คะแนนวิธีการเก็บคะแนน					
ระหว่างกลุ่ม	3	4.8133	1.6044	2.6989*	0.0460
ภายในกลุ่ม	298	177.1503	0.5945		
รวม	301	181.9636			
5. แบบทดสอบวิชาสังคีตนิยมน2 มีการวัดผลเพียงความจำเท่านั้น					
ระหว่างกลุ่ม	3	1.8392	0.6131	1.0414	0.3745
ภายในกลุ่ม	298	175.4323	0.5887		
รวม	301	177.2715			

ตาราง 38 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
6. นักเรียนคิดว่าควรทดสอบความรู้ก่อนเรียนเนื้อหาใหม่เพื่อให้ครูทราบระดับความรู้ความเข้าใจของนักเรียนก่อนการสอนเนื้อหานั้น					
ระหว่างกลุ่ม	3	1.6149	0.5383	0.9064	0.4383
ภายในกลุ่ม	298	176.9712	0.5939		
รวม	301	178.5861			
7. นักเรียนคิดว่าแบบทดสอบที่ใช้ยังไม่เหมาะสมแบบทดสอบควรเป็นการฟังดนตรีแล้วตอบคำถามจากบทเพลงที่ฟัง					
ระหว่างกลุ่ม	3	8.1849	2.7283	4.0046*	0.0081
ภายในกลุ่ม	298	203.0237	0.6813		
รวม	301	211.2086			
8. นักเรียนคิดว่าการเรียนรู้แบบท่องและจำไปสอบไม่เหมาะกับยุคปัจจุบันที่ฝึกให้นักเรียนได้วิเคราะห์ความรู้					
ระหว่างกลุ่ม	3	2.2201	0.7400	1.0470	0.3721
ภายในกลุ่ม	298	210.6408	0.7068		
รวม	301	212.8609			
9. เมื่อเปรียบเทียบข้อสอบวิชาสังคมศึกษา 2 กับกลุ่มคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สังคม ข้อสอบวิชาสังคมศึกษา 2 นั้นง่ายกว่า					
ระหว่างกลุ่ม	3	2.5161	0.8387	1.0320	0.3787
ภายในกลุ่ม	298	242.1726	0.8127		
รวม	301	244.6887			

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
ภาพรวม เฉลี่ยทั้ง 9 ข้อ					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.0923	0.0308	0.1436	0.9337
ภายในกลุ่ม	298	63.8822	0.2144		
รวม	301	63.9745			

* $p < .05$

จากตาราง 38 พบว่า ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านการวัดการประเมินผล จำนวน 9 ข้อ นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันให้คะแนนเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ "นักเรียนชอบการเก็บคะแนนระหว่างภาคเรียนนอกเหนือจากสอบกลางภาคและปลายภาค ช่วยทำให้นักเรียนเรียนได้ดีขึ้น" ($f = 4.91$ $p = 0.00$) "นักเรียนชอบที่ครูบอกให้ทราบถึงการให้คะแนนวิธีการเก็บคะแนน" ($f = 2.70$ $p = 0.04$) และ "นักเรียนคิดว่าแบบทดสอบที่ใช้อยู่ไม่เหมาะสมแบบทดสอบควรเป็นการฟังดนตรีแล้วตอบคำถามจากบทเพลงที่ฟัง" ($f = 4.00$ $p = 0.00$) ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านการวัดประเมินผลอีก 6 ข้อ นักเรียนที่มีเรียนต่างสาขาวิชากันให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านการวัดประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

สำหรับกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านการวัดประเมินผล 3 ข้อ ที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นำไปทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติระหว่างกลุ่มด้วยวิธีการทดสอบแบบเชฟเฟ ได้ผลดังตารางที่ 39 40 และ 41 ต่อไปนี้

ตาราง 39 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านการวัดประเมินผล ในข้อ "นักเรียนชอบการเก็บคะแนนระหว่างภาคเรียนนอกเหนือจากสอบกลางภาคและปลายภาค ช่วยทำให้นักเรียนเรียนได้ดีขึ้น"

กลุ่ม	X	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย			
		นาฏศิลป์ไทย	ดุริยางค์ไทย	ดุริยางค์สากล	นาฏศิลป์สากล
		3.1726	2.6512	3.0185	3.1250
นาฏศิลป์ไทย	3.1726	-	0.5214*	0.1541	0.0476
ดุริยางค์ไทย	2.6512		-	0.3673*	0.4738
ดุริยางค์สากล	3.0185			-	0.1065
นาฏศิลป์สากล	3.1250				-

* $p < .05$

จากตาราง 39 พบว่า นักเรียนที่เรียนต่างสาขากันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านการวัดประเมินผลในข้อ "นักเรียนชอบการเก็บคะแนนระหว่างภาคเรียนนอกเหนือจากสอบกลางภาคและปลายภาค ช่วยทำให้นักเรียนเรียนได้ดีขึ้น" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาดุริยางค์ไทย และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ส่วนระหว่างนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ระหว่างสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์สากลกับกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ในข้อ "นักเรียนชอบการเก็บคะแนนระหว่างภาคเรียนนอกเหนือจากสอบกลางภาคและปลายภาค ช่วยทำให้นักเรียนเรียนได้ดีขึ้น" ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 40 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านการวัดประเมินผล ในข้อ "นักเรียนชอบที่ครูบอกให้ทราบถึงการให้คะแนนวิธีการเก็บคะแนน"

กลุ่ม	X	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย			
		นาฏศิลป์ไทย	ดุริยางค์ไทย	ดุริยางค์สากล	นาฏศิลป์สากล
		3.1980	2.8605	3.0556	3.3750
นาฏศิลป์ไทย	3.1980	-	0.3375*	0.1424	0.1770
ดุริยางค์ไทย	2.8605		-	0.1951	0.5145
ดุริยางค์สากล	3.0556			-	0.3194
นาฏศิลป์สากล	3.1250				-

* $p < .05$

จากตาราง 40 พบว่า นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอน วิชาสังคีตนิยมด้านการวัดประเมินผลในข้อ "นักเรียนชอบที่ครูบอกให้ทราบถึงการให้คะแนนวิธีการเก็บคะแนน" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์ไทย ส่วนระหว่างนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ระหว่างสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์สากลกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ในข้อ "นักเรียนชอบที่ครูบอกให้ทราบถึงการให้คะแนนวิธีการเก็บคะแนน" ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 41 ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านการวัดประเมินผล ในข้อ "นักเรียนคิดว่าแบบทดสอบที่ให้อยู่ไม่เหมาะสมแบบทดสอบควรเป็นการฟังดนตรีแล้วตอบคำถามจากบทเพลงที่ฟัง"

กลุ่ม	X	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย			
		นาฏศิลป์ไทย	ดุริยางค์ไทย	ดุริยางค์สากล	นาฏศิลป์สากล
		2.5533	3.0000	2.6111	2.2500
นาฏศิลป์ไทย	2.5533	-	0.4467*	0.0578	0.3033
ดุริยางค์ไทย	3.0000		-	0.3889*	0.7500*
ดุริยางค์สากล	2.6111			-	0.3611
นาฏศิลป์สากล	2.2500				-

* $p < .05$

จากตาราง 41 พบว่า นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอน วิชาสังคีตนิยมด้านการวัดประเมินผลในข้อ "นักเรียนคิดว่าแบบทดสอบที่ให้อยู่ไม่เหมาะสมแบบทดสอบควรเป็นการฟังดนตรีแล้วตอบคำถามจากบทเพลงที่ฟัง" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์ไทย ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ส่วนระหว่างนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ระหว่างสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์สากลกับสาขา

วิชานาฏศิลป์สากล ในข้อ "นักเรียนคิดว่าแบบทดสอบที่ใช้ยังไม่เหมาะสมแบบทดสอบควรเป็น การฟังดนตรีแล้วตอบคำถามจากบทเพลงที่ฟัง" ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 42 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยม 5 ด้าน จำแนกตามสาขาวิชา

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
ด้านหลักสูตร					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.4097	0.1366	1.5299	0.2068
ภายในกลุ่ม	298	26.6042	0.0893		
รวม	301	27.0139			
ด้านครูผู้สอนและวิธีการสอน					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.6384	0.2128	1.2971	0.2755
ภายในกลุ่ม	298	48.8881	0.1641		
รวม	301	49.5265			
ด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.1826	0.0609	0.2763	0.8425
ภายในกลุ่ม	298	65.6448	0.2203		
รวม	301	65.8274			
ด้านสื่อการสอน					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.0769	0.0256	0.1112	0.9535
ภายในกลุ่ม	298	68.7542	0.2307		
รวม	301	68.8312			
ด้านการวัดประเมินผล					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.0923	0.0308	0.1436	0.9337
ภายในกลุ่ม	298	63.8822	0.2144		
รวม	301	63.9745			
ภาพรวมเฉลี่ยทั้ง 5 ด้าน					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.0205	0.0068	0.0590	0.9812
ภายในกลุ่ม	298	34.4527	0.1156		
รวม	301	34.4731			

จากตาราง 42 พบว่า นักศึกษาที่เรียนต่างสาขาวิชา มีเจตคติเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยม2 ในภาพรวม 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการสรุปเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพ ที่มีต่อวิชาสังคีตนิยมน 2 หลักสูตร วิธีการสอน สภาพแวดล้อม สื่อการสอน และการวัดประเมินผล ที่เกี่ยวข้องกับการกระบวนการเรียนการสอน
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพ ที่มีต่อวิชาสังคีตนิยมน 2 ระหว่างเพศชาย เพศหญิง ระดับผลการเรียน สาขาวิชาเอกของนักเรียน 4 สาขา คือ นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สากล ดุริยางค์ไทย ดุริยางค์สากล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 302 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเจตคติในการเรียนวิชาสังคีตนิยมน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยการศึกษา ค้นคว้า จากตำรา เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนอาศัยประสบการณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอนด้านหลักสูตร ครูผู้สอน วิธีการสอน สภาพแวดล้อม สื่อการสอน และการวัดประเมินผล และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

แบบสอบถามแบ่ง เป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ รวม 60 ข้อ เพื่อวัดเจตคติที่มีต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอน 5 ด้าน ได้แก่ หลักสูตร วิธีการสอน สภาพแวดล้อม สื่อการสอน และการวัดประเมินผล และจากผลการทดลองใช้แบบสอบถามกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน พบว่า แบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น 0.718

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ประจำชั้นเป็นผู้แจกแบบสอบถามจำนวน 302 ฉบับ เก็บรวบรวมใน 1 วัน และได้รับคืน 302 ฉบับ ตรวจสอบแล้วเป็นแบบสอบถามที่ใช้ได้จริงทั้ง 302 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.0

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเกี่ยวกับ

4.1 ร้อยละ

4.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3 วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way analysis of variance) วิธี

การทดสอบแบบเชฟเฟ (Scheffe' test) และการทดสอบค่าที (t - test)

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่ตอบแบบสอบถาม

นักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นนักเรียนหญิง จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 74.50 ส่วนนักเรียนชายมีเพียง 77 คน คิดเป็นร้อยละ 25.50 ส่วนมากเป็นนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยในภาคการเรียนที่แล้ว ระหว่าง 2.00 - 2.99 จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 61.92 รองลงไปเป็นนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยในภาคการเรียนที่แล้ว ระหว่าง 3.00 - 4.00 จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 29.14 ส่วนนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยในภาคการเรียนที่แล้ว ต่ำกว่า 2.00 มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 8.94 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 65.23 รองลงไปเป็นนักเรียนสาขาวิชาดุริยางค์สากล จำนวน 54 คน สาขาวิชาดุริยางค์ไทย จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 17.88 และ 14.24 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์สากลมีเพียง 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.65

2. เจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อวิชาสังคีตนิยม ในกระบวนการเรียนการสอนด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอน ด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านการวัดประเมินผล

2.1 กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านหลักสูตร ที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติสูงสุด ได้แก่ "มารยาทในการฟังดนตรีช่วยให้นักเรียนสามารถปฏิบัติต่อการเข้าสังคมได้อย่างมีมารยาท" ($X = 3.31$ S.D. = 0.66) เป็นเจตคติในระดับมาก รองลงไป ได้แก่ "การเรียนเรื่องการฟังเครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ ช่วยทำให้เกิดความซาบซึ้งมากขึ้น" ($X = 2.83$ S.D. = 0.83) เป็นเจตคติในระดับมาก ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านหลักสูตร ที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติต่ำสุด ได้แก่ "วิชาสังคีตนิยม2 นักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ไม่ต้องเรียนก็ได้เพราะเรียน

คนตรืออยู่แล้ว" ($X = 2.10$ S.D. = 0.79) เป็นเจตคติในระดับน้อย แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร อยู่ในระดับน้อย ถึงระดับมาก

2.2 กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านวิธีการสอน ที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติสูงสุด ได้แก่ "นักเรียนชอบที่ครูพาไปดูการแสดงดนตรีต่าง ๆ นอกสถานที่" ($X = 3.14$ S.D. = 0.85) เป็นเจตคติในระดับมาก รองลงไป ได้แก่ "ถ้านักเรียนมีความเข้าใจในแผนการสอนที่ครูให้นักเรียนคิดว่านักเรียนจะเรียนดีขึ้น" ($X = 3.03$ S.D. = 0.78) เป็นเจตคติ ในระดับมาก ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านครูผู้สอนและวิธีการสอนที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติต่ำสุด ได้แก่ "นักเรียนไม่ชอบที่ครูให้ไปค้นคว้าเพิ่มเติม" ($X = 2.49$ S.D. = 0.90) เป็นเจตคติในระดับน้อย แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านครูผู้สอนและวิธีการสอน อยู่ในระดับน้อย ถึงระดับมาก

2.3 กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติสูงสุด ได้แก่ "ห้องเรียนวิชาสังคีตนิยมน2 ควรจัดเป็นห้องเรียนเฉพาะ" ($X = 3.04$ S.D. = 0.83) เป็นเจตคติในระดับมาก รองลงไป ได้แก่ "ปริมาณนักเรียนในห้องมีจำนวนมากเกินไป" ($X = 2.75$ S.D. = 0.89) เป็นเจตคติในระดับมาก ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติต่ำสุด ได้แก่ "บรรยากาศของห้องเรียนมีความเหมาะสมแก่การเรียนการสอน" ($X = 2.39$ S.D. = 0.93) เป็นเจตคติในระดับน้อย แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย ถึงระดับมาก

2.4 กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสื่อการสอนที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติสูงสุด ได้แก่ "นักเรียนชอบที่ครูเปิดวิดีโอให้นักเรียนดูประกอบการเรียน" ($X = 3.14$ S.D. = 0.86) เป็นเจตคติในระดับมาก รองลงไป ได้แก่ "นักเรียนคิดว่าในการสอนเรื่องอุปรากร ละครเพลง บัลเลต์ ครูควรใช้สื่อการสอนประเภทวิดีโอหรือภาพมากขึ้น" ($X = 3.08$ S.D. = 0.82) เป็นเจตคติในระดับมาก ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสื่อการสอนที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติต่ำสุด ได้แก่ "ห้องสมุดมีหนังสือเพียงพอกับความต้องการของนักเรียนในการค้นคว้า" ($X = 2.62$ S.D. = 0.82) เป็นเจตคติในระดับมาก แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสื่อการสอน อยู่ในระดับมาก

2.5 กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านการวัดประเมินผลที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติสูงสุด ได้แก่ "นักเรียนชอบที่ครูบอกให้ทราบถึงการให้คะแนน วิธีการเก็บคะแนน" ($X = 3.13$ S.D. = 0.78) เป็นเจตคติในระดับมาก รองลงไป ได้แก่ "นักเรียนชอบการเก็บ

คะแนนระหว่างภาคเรียนนอกเหนือจากสอบกลางภาคและปลายภาค ช่วยทำให้นักเรียนเรียนได้ดีขึ้น" ($X = 3.07$ S.D. = 0.83) เป็นเจตคติในระดับมาก ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมด้านการวัดประเมินผลที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติต่ำสุด ได้แก่ "ในการสอนนักเรียนชอบการสอบแบบบรรยายมากกว่าแบบอื่น" ($X = 2.38$ S.D. = 0.97) เป็นเจตคติในระดับมาก แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมด้านการวัดประเมินผล อยู่ในระดับน้อย ถึง ระดับมาก

2.6 กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติสูงสุด ได้แก่ "กระบวนการเรียนการสอนด้านสื่อการสอน" ($X = 2.87$ S.D. = 0.48) เป็นเจตคติในระดับมาก รองลงไป ได้แก่ "กระบวนการเรียนการสอนด้านวิธีการสอน" ($X = 2.81$ S.D. = 0.41) เป็นเจตคติในระดับมาก ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมที่นักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติต่ำสุด ได้แก่ "กระบวนการเรียนการสอนด้านหลักสูตร" ($X = 2.59$ S.D. = 0.30) เป็นเจตคติในระดับมาก แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก

3. เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอนและวิธีสอน ด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านการวัดประเมินผล จำแนกตามเพศ ระดับผลการเรียน และสาขาวิชาของนักเรียน

3.1 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยม จำแนกตามเพศ

3.1.1 เปรียบเทียบเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมด้านหลักสูตร

ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมด้านหลักสูตร จำนวน 20 ข้อ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียง 2 ข้อ คือ "เนื้อหาวิชาสังคตินิยม2 มีเนื้อหาที่ล้าสมัย" ($t = 2.80$, $p = .01$) และ "เนื้อหาวิชาสังคตินิยม 2 น่าเบื่อ ไม่น่าสนใจ" โดยนักเรียนชายให้คะแนนสูงกว่านักเรียนหญิง ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมด้านหลักสูตรอีก 19 ข้อ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมด้านหลักสูตรไม่แตกต่างกัน

3.1.2 เปรียบเทียบเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมด้านวิธีการสอน

ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านวิธีสอน จำนวน 15 ข้อ นักเรียนชายและนักเรียนหญิง ให้คะแนนเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียง 2 ข้อ คือ "นักเรียนชอบที่ครูพาไปดูการแสดงดนตรีต่างๆ นอกสถานที่" ($t = -2.63$, $p = .01$) โดยนักเรียนหญิงให้คะแนนสูงกว่านักเรียนชายและ "ถ้านักเรียนมีความเข้าใจในแผนการสอนที่ครูให้นักเรียนคิดว่านักเรียนจะเรียนดีขึ้น" ($t = -2.10$, $p = .04$) โดยนักเรียนหญิงให้คะแนนสูงกว่านักเรียนชาย ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านวิธีสอนอีก 13 ข้อ นักเรียนชายและนักเรียนหญิง ให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง ให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านวิธีสอน ไม่แตกต่างกัน

3.1.3 เปรียบเทียบเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน จำนวน 6 ข้อ นักเรียนชายและนักเรียนหญิง ให้คะแนนเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียง 1 ข้อ คือ "ปริมาณนักเรียนในห้องมีจำนวนมากเกินไป" ($t = -2.15$, $p = .03$) โดยนักเรียนหญิงให้คะแนนสูงกว่านักเรียนชาย ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนอีก 5 ข้อ นักเรียนชายและนักเรียนหญิง ให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง ให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน

3.1.4 เปรียบเทียบเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสื่อการสอน

ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสื่อการสอน จำนวน 10 ข้อ นักเรียนชายและนักเรียนหญิง ให้คะแนนเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียง 2 ข้อ คือ "นักเรียนชอบที่ครูเปิดวิดีโอให้นักเรียนดูประกอบการเรียน" ($t = -2.13$, $p = .03$) โดยนักเรียนหญิงให้คะแนนสูงกว่านักเรียนชาย และ "นักเรียนคิดว่าในการสอนเรื่องอุปกรณ์ละครเพลง บัลเลต์ ครูควรใช้สื่อการสอนประเภทวิดีโอหรือภาพมากขึ้น" ($t = -2.67$, $p = .01$) โดยนักเรียนหญิงให้คะแนนสูงกว่านักเรียนชาย ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสื่อการสอนอีก 8 ข้อ นักเรียนชายและนักเรียนหญิง ให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง ให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสื่อการสอน ไม่แตกต่างกัน

3.1.5 เปรียบเทียบเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมด้านการวัดประเมินผล

ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมด้านการวัดประเมินผล จำนวน 9 ข้อ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียง 3 ข้อ คือ "ในการสอบนักเรียนชอบการสอบแบบบรรยายมากกว่าแบบอื่น" ($t = 2.65, p = .01$) โดยนักเรียนชายให้คะแนนสูงกว่านักเรียนหญิง "นักเรียนชอบที่ครูบอกให้ทราบถึงการให้คะแนนวิธีการเก็บคะแนน" ($t = -2.04, p = .04$) โดยนักเรียนหญิงให้คะแนนสูงกว่านักเรียนชาย และ "นักเรียนคิดว่าการเรียนแบบท่องและจำไปสอบ ไม่เหมาะสมกับยุคปัจจุบันที่ฝึกให้นักเรียนได้วิเคราะห์ความรู้" ($t = 2.02, p = .04$) โดยนักเรียนชายให้คะแนนสูงกว่านักเรียนหญิง ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมด้านการวัดประเมินผลอีก 6 ข้อ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมด้านการวัดประเมินผลไม่แตกต่างกัน

3.1.6 เปรียบเทียบเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมในภาพรวม 5 ด้าน

พบว่า นักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ทั้งชายและหญิงให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาภาพรวมพบว่า นักเรียนชายนักเรียนและหญิงให้เจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยม 2 ทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

3.2 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยม จำแนกตามผลการเรียน

3.2.1 เปรียบเทียบเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมด้านหลักสูตร

ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมด้านหลักสูตร จำนวน 20 ข้อ นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียง 2 ข้อ คือ "มารยาทในการฟังดนตรีช่วยให้นักเรียนสามารถปฏิบัติต่อการเข้าสังคมได้อย่างมีมารยาท" ($f = 7.09, p = .00$) และ "เนื้อหาทางด้านเครื่องดนตรีสากลและประเภททางดนตรีสากลใช้เวลาเรียนน้อยเกินไป" ($f = 3.11, p = .04$) ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมด้านหลักสูตรอีก 18 ข้อ นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมด้านหลักสูตร ไม่แตกต่างกัน

3.2.1.1 นักรเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสัังคตินิยมด้านหลักสูตร ในข้อ "มารยาทในการฟังคนตรัสช่วยให้นักเรียนสามารถปฏิบัติต่อการเข้าสังคมได้อย่างมีมารยาท" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกรายข้อ คือ ระหว่างนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 0.00-1.99 กับนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00-2.99 ระหว่างนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 0.00-1.99 กับนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00-4.00 และระหว่างนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00-2.99 กับนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00-4.00

3.2.1.2 นักรเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสัังคตินิยมด้านหลักสูตร ในข้อ "เนื้อหาทางด้านเครื่องคนตรัสสากลและประเภทวงคนตรัสสากลใช้เวลาเรียนน้อยเกินไป" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00-2.99 กับนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00-4.00 ส่วนระหว่างนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 0.00-1.99 กับนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00-2.99 และระหว่างนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 0.00-1.99 กับนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00-4.00 มีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสัังคตินิยมด้านหลักสูตร ในข้อ "เนื้อหาทางด้านเครื่องคนตรัสสากลและประเภทวงคนตรัสสากลใช้เวลาเรียนน้อยเกินไป" ไม่แตกต่างกัน

3.2.2 เปรียบเทียบเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสัังคตินิยมด้านวิธีการสอน

ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสัังคตินิยมด้านวิธีการสอน จำนวน 15 ข้อ นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกันทุกข้อ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสัังคตินิยมด้านหลักสูตรไม่แตกต่างกัน

3.2.3 เปรียบเทียบเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสัังคตินิยมด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสัังคตินิยมด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน จำนวน 6 ข้อ นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติแตกต่างกัน 1 ข้อ คือ "อาคารเรียนมีสภาพที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน" ($f = 5.31$ $p = 0.02$) ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสัังคตินิยมด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน จำนวน 5 ข้อ นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสัังคตินิยมด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

3.2.3.1 นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ในข้อ "อาคารเรียนมีสภาพที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 0.00-1.99 กับนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00-4.00 และระหว่างนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 0.00-1.99 กับนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00-2.99 ส่วนระหว่างนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00-2.99 กับนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00-4.00 มีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในข้อ "อาคารเรียนมีสภาพที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน" ไม่แตกต่างกัน

3.2.4 เปรียบเทียบเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสื่อการสอน

ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสื่อการสอน จำนวน 10 ข้อ นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกันทุกข้อ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสื่อการสอนไม่แตกต่างกัน

3.2.5 เปรียบเทียบเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านการวัดประเมินผล

ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านการวัดประเมินผล จำนวน 9 ข้อ นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกันทุกข้อ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านการวัดประเมินผลไม่แตกต่างกัน

3.2.6 เปรียบเทียบเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนโดยภาพรวม 5 ด้าน

ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมน 5 ด้าน นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกันทุกด้าน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนทั้ง 5 ด้านไม่แตกต่างกัน

3.3 เปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมน จำแนกตามสาขาวิชา

3.3.1 เปรียบเทียบเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร

ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร จำนวน 20 ข้อ นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันให้คะแนนเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 6 ข้อ คือ "ประวัติของคีตกวีในยุคต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเข้าใจในบทเพลงมากขึ้น" ($f = 2.81$ $p = 0.04$) "เนื้อหาของวิชาสังคีตนิยมน2 เป็นเรื่องไกลตัว" ($f = 6.52$ $p = 0.00$) "นักเรียนคิดว่าวิชาสังคีตนิยมน2 นักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ไม่ต้องเรียนก็ได้เพราะเรียนดนตรีอยู่แล้ว" ($f = 8.19$ $p = 0.00$) "เนื้อหาวิชาสังคีตนิยมน2 น่าเบื่อไม่น่าสนใจ" ($f = 5.45$ $p = 0.00$) "นักเรียนคิดว่าเนื้อหาส่วนประวัติดนตรีตะวันตกมีมากเกินไป ควรลดลง" ($f = 4.51$ $p = 0.00$) และ "นักเรียนคิดว่า การเรียนเรื่องการฟังเสียงเครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ ช่วยทำให้เกิดความซาบซึ้งมากขึ้น" ($f = 3.08$ $p = 0.03$) ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตรอีก 14 ข้อ นักเรียนที่มีเรียนต่างสาขาวิชากันให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตรไม่แตกต่างกัน

3.3.1.1 นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ "ประวัติของคีตกวีในยุคต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเข้าใจในบทเพลงมากขึ้น" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนสาขาวิชากับนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชา ดุริยางค์สากล ส่วนระหว่างนักเรียนสาขาวิชากับนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์ไทย ระหว่างนาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์สากลกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากลมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ "ประวัติของคีตกวีในยุคต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเข้าใจในบทเพลงมากขึ้น" ไม่แตกต่างกัน

3.3.1.2 นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ "เนื้อหาของวิชาสังคีตนิยมน2 เป็นเรื่องไกลตัว" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนสาขาวิชากับนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทย กับสาขาวิชาดุริยางค์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ส่วนระหว่างนักเรียนสาขาวิชากับนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์ไทย ระหว่างสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์สากลกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล มีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ "เนื้อหาของวิชาสังคีตนิยมน2 เป็นเรื่องไกลตัว" ไม่แตกต่างกัน

3.3.1.3 นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ "นักเรียนคิดว่าวิชาสังคีตนิยมน2 นักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ไม่ต้องเรียนก็ได้เพราะเรียนคนตรีอยู่แล้ว" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนสาขาวิชา กับนักเรียนสาขานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์ไทย ระหว่างสาขานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขานาฏศิลป์สากล ส่วนระหว่างนักเรียนสาขาวิชา กับนักเรียนสาขานาฏศิลป์ไทยกับสาขานาฏศิลป์สากล และสาขาวิชาดุริยางค์สากลกับสาขานาฏศิลป์สากล มีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ "นักเรียนคิดว่าวิชาสังคีตนิยมน2 นักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ไม่ต้องเรียนก็ได้เพราะเรียนคนตรีอยู่แล้ว" ไม่แตกต่างกัน

3.3.1.4 นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ "เนื้อหาวิชาสังคีตนิยมน 2 น่าเบื่อ ไม่น่าสนใจ" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนสาขาวิชา กับนักเรียนสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขานาฏศิลป์สากล และระหว่างสาขานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์ไทย ส่วนระหว่างนักเรียนสาขานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ระหว่างสาขานาฏศิลป์ไทยกับสาขานาฏศิลป์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์สากลกับสาขานาฏศิลป์สากล มีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ "เนื้อหาวิชาสังคีตนิยมน2 น่าเบื่อ ไม่น่าสนใจ" ไม่แตกต่างกัน

3.3.1.5 นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ "นักเรียนคิดว่าเนื้อหาด้านประวัติดนตรีตะวันตกมีมากเกินไป ควรลดลง" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนสาขาวิชา กับนักเรียนสาขานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ส่วนระหว่างนักเรียนสาขาวิชา กับนักเรียนสาขานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์ไทย ระหว่างสาขานาฏศิลป์ไทยกับสาขานาฏศิลป์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขานาฏศิลป์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์สากลกับสาขานาฏศิลป์สากล มีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ "นักเรียนคิดว่าเนื้อหาด้านประวัติดนตรีตะวันตกมีมากเกินไป ควรลดลง" ไม่แตกต่างกัน

3.3.1.6 นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านหลักสูตร ในข้อ "นักเรียนคิดว่าการเรียนเรื่องการฟังเสียงเครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ ช่วยทำให้เกิดความซาบซึ้งมากขึ้น" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนสาขาวิชาคํากับนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์
สากล ส่วนระหว่างนักเรียนสาขาวิชาคํากับนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์ไทย
ระหว่างสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขา
วิชาดุริยางค์สากล ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล และระหว่างสาขาวิชา
ดุริยางค์สากลกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล มีเจตคติต่อการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้าน
หลักสูตร ในข้อ "นักเรียนคิดว่าการเรียนเรื่องการฟังเสียงเครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ ช่วยทำให้เกิด
ความซาบซึ้งมากขึ้น" ไม่แตกต่างกัน

3.3.2 เปรียบเทียบเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมด้านวิธีการสอน จำนวน 15
 ชื่อนักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันให้คะแนนเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 จำนวน 2 ข้อ คือนักเรียนชอบที่ครูพาไปดูการแสดงดนตรีต่างๆ นอกสถานที่ ($f = 3.33$ $p =$
 0.02) และ "ถ้านักเรียนมีความเข้าใจในแผนการสอนที่ครูให้นักเรียนคิดว่านักเรียนจะเรียนดีขึ้น ($f =$
 4.41 $p = 0.00$) ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการ
 เรียนการสอนอีก 13 ข้อ นักเรียนที่มีเรียนต่างสาขาวิชากันให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกัน เมื่อ
 พิจารณาโดยภาพรวมพบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียน
 การสอนวิชาสังคตินิยมด้านวิธีการสอนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

3.3.2.1 นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาด้านวิธีสอน ในข้อ "นักเรียนชอบที่ครูพาไปดูการแสดงดนตรีต่างๆ นอกสถานที่" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนสาขากับนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ครูวิชาค้ไทย ส่วนระหว่างนักเรียนสาขากับนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาครูวิชาค้สากล ระหว่างสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ระหว่างสาขาวิชาครูวิชาค้ไทยกับสาขาวิชาครูวิชาค้สากล ระหว่างสาขาวิชาครูวิชาค้ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล และระหว่างสาขาวิชาครูวิชาค้สากลกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ในข้อ "นักเรียนชอบที่ครูพาไปดูการแสดงดนตรีต่างๆ นอกสถานที่" ไม่แตกต่างกัน

3.3.2.2 นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาด้านวิธีการสอน ในข้อ "ถ้านักเรียนมีความเข้าใจในแผนการสอนที่ครูให้นักเรียนคิดว่านักเรียนจะเรียนดีขึ้น" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนสาขาศิลปะกับนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์ไทย และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ส่วนระหว่างนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับ

สาขาวิชาดุริยางค์สากล ระหว่างสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์สากลกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ในข้อ "ถ้านักเรียนมีความเข้าใจในแผนการสอนที่ครูให้นักเรียนคิดว่านักเรียนจะเรียนดีขึ้น" ไม่แตกต่างกัน

3.3.3 เปรียบเทียบเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน จำนวน 6 ข้อ นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันให้คะแนนเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ข้อ คือ "ห้องเรียนวิชาสังคีตนิยมน2 ควรจัดเป็นห้องเรียนเฉพาะ" ($f = 8.75$ $p = 0.00$) ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนอีก 5 ข้อ นักเรียนที่มีเรียนต่างสาขาวิชากันให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนที่มีเรียนต่างสาขาวิชากัน ให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

3.3.3.1 นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้าน ในข้อ "ห้องเรียนวิชาสังคีตนิยมน2 ควรจัดเป็นห้องเรียนเฉพาะ" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนสาขาวิชา กับนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์ไทย ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ส่วนระหว่างนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ระหว่างสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์สากลกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ในข้อ "ห้องเรียนวิชาสังคีตนิยมน2 ควรจัดเป็นห้องเรียนเฉพาะ" ไม่แตกต่างกัน

3.3.4 เปรียบเทียบเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสื่อการสอน

ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสื่อการสอน จำนวน 10 ข้อ นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันให้คะแนนเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ คือ "นักเรียนชอบที่ครูเปิดวิดีโอให้นักเรียนดูประกอบการเรียน" ($f = 5.17$ $p = 0.00$) และ "นักเรียนคิดว่าวิชาสังคีตนิยมน2 ควรมีตำราให้อ่านประกอบเพิ่มเติม" ($f = 2.87$ $p = 0.04$) ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมนด้านสื่อการสอนอีก 8 ข้อ นักเรียนที่มีเรียนต่างสาขาวิชากันให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนที่

มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมด้านสื่อการสอนไม่แตกต่างกัน

3.3.4.1 นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมด้าน สื่อการสอนในข้อ "นักเรียนชอบที่ครูเปิดวิดีโอให้นักเรียนดูประกอบการเรียน" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์ไทย ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ส่วนระหว่างนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ระหว่างสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์สากลกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ในข้อ "นักเรียนชอบที่ครูเปิดวิดีโอให้นักเรียนดูประกอบการเรียน" ไม่แตกต่างกัน

3.3.4.2 นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมด้านสื่อการสอน ในข้อ "นักเรียนคิดว่าวิชาสังคตินิยม2 ควรมีตำราให้อ่านประกอบเพิ่มเติม" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย กับสาขาวิชาดุริยางค์ไทย ส่วนระหว่างนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ดุริยางค์สากล ระหว่างสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์สากลกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ในข้อ "นักเรียนคิดว่าวิชาสังคตินิยม2 ควรมีตำราให้อ่านประกอบเพิ่มเติม" ไม่แตกต่างกัน

3.3.5 เปรียบเทียบเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมด้านการวัดประเมินผล

ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมด้านการวัดการประเมินผล จำนวน 9 ข้อ นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันให้คะแนนเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ "นักเรียนชอบการเก็บคะแนนระหว่างภาคเรียนนอกเหนือจากสอบกลางภาคและปลายภาค ช่วยทำให้นักเรียนเรียนได้ดีขึ้น" ($f = 4.91$ $p = 0.00$) "นักเรียนชอบที่ครูบอกให้ทราบถึงการให้คะแนนวิธีการเก็บคะแนน" ($f = 2.70$ $p = 0.04$) และ "นักเรียนคิดว่าแบบทดสอบที่ใช้ยังไม่เหมาะสมแบบทดสอบควรเป็นการฟังดนตรีแล้วตอบคำถามจากบทเพลงที่ฟัง" ($f = 4.00$ $p = 0.00$) ส่วนกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมด้านการวัดประเมินผลอีก 6 ข้อ นักเรียนที่มีเรียนต่างสาขาวิชากันให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคตินิยมด้านการวัดประเมินผลไม่แตกต่างกัน

3.3.5.1 นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านการวัดประเมินผลในข้อ "นักเรียนชอบการเก็บคะแนนระหว่างภาคเรียนนอกเหนือจากสอบกลางภาคและปลายภาค ช่วยทำให้นักเรียนเรียนได้ดีขึ้น" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาดุริยางค์ไทย และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ส่วนระหว่างนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ระหว่างสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์สากลกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ในข้อ "นักเรียนชอบการเก็บคะแนนระหว่างภาคเรียนนอกเหนือจากสอบกลางภาคและปลายภาค ช่วยทำให้นักเรียนเรียนได้ดีขึ้น" ไม่แตกต่างกัน

3.3.5.2 นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านการวัดประเมินผลในข้อ "นักเรียนชอบที่ครูบอกให้ทราบถึงการให้คะแนนวิธีการเก็บคะแนน" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์ไทย ส่วนระหว่างนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ระหว่างสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์สากลกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ในข้อ "นักเรียนชอบที่ครูบอกให้ทราบถึงการให้คะแนนวิธีการเก็บคะแนน" ไม่แตกต่างกัน

3.3.5.3 นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากันมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมด้านการวัดประเมินผลในข้อ "นักเรียนคิดว่าแบบทดสอบที่ใช้ยังไม่เหมาะสมแบบทดสอบควรเป็นการฟังดนตรีแล้วตอบคำถามจากบทเพลงที่ฟัง" แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะระหว่างนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์ไทย ระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ส่วนระหว่างนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชาดุริยางค์สากล ระหว่างสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล และระหว่างสาขาวิชาดุริยางค์สากลกับสาขาวิชานาฏศิลป์สากล ในข้อ "นักเรียนคิดว่าแบบทดสอบที่ใช้ยังไม่เหมาะสมแบบทดสอบควรเป็นการฟังดนตรีแล้วตอบคำถามจากบทเพลงที่ฟัง" ไม่แตกต่างกัน

3.3.6 เปรียบเทียบเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมในภาพรวม 5 ด้าน

ในกระบวนการเรียนการสอนทั้ง 5 ด้าน นักเรียนที่เรียนต่างสาขาวิชากัน ให้คะแนนเจตคติไม่แตกต่างกันทุกด้าน เมื่อพิจารณาโดยพบว่า นักเรียนต่างสาขาวิชากันให้คะแนนเจตคติต่อกระบวนการเรียนการสอนทั้ง 5 ด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพ ที่มีต่อวิชาสังคีตนิยม2 หลักสูตร ครูผู้สอนและวิธีการสอน สภาพแวดล้อม สื่อการสอน และการวัดประเมินผล ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอน พบว่า มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร คือนักเรียนมีเจตคติในระดับมากแสดงว่านักเรียนมีความสนใจและตั้งใจเรียนพอใจกับหลักสูตรที่เรียนอยู่ ซึ่งนักเรียนมีความเข้าใจและเห็นความสำคัญของวิชาสังคีตนิยมเป็นเรื่องที่นักเรียนสามารถนำไปปรับใช้ให้เข้าสังคมปัจจุบันหรือประกอบอาชีพได้ ซึ่งเป็นเนื้อเรื่องที่ไม่ไกลตัวจนเกินไป ซึ่ง สุชนและสุรางค์ (2528: 100-101) กล่าวถึงความสำคัญของเจตคติที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยสรุป เจตคติมีบทบาทในการเรียนการสอน เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดเมื่อบุคคลคิดอย่างไรก็มักจะทำอย่างนั้นเช่น เมื่อคิดดีก็จะทำดี เด็กๆถ้ารู้สึกรักการเรียนก็ตั้งใจเรียนก็จะขยันและเก่ง

สุณีย์ ชีรดากร (2525: 154-155) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบด้านความคิด หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น รู้ว่าการศึกษาเล่าเรียนทำให้มีความรู้ และเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพภายหลัง

วิชาสังคีตนิยม2 ยังเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ดนตรีขั้นสูงต่อไป หลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นกลาง พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2534) ได้ให้หลักการ วิชาสามัญและวิชาศิลปะเป็นพื้นฐานสำหรับประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อตามความถนัดความสนใจ และความสามารถเพื่อผู้เรียนจะยึดเป็นอาชีพต่อไป

แต่ในเรื่องของเนื้อหา เรื่องคิดลักษณะกับเรื่องของการฟังดนตรีในยุคต่างๆ ควรมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เด็กเกิดความสนุกสนานเช่น การนำบทเพลงที่เป็นที่นิยม สนุกสนานมาเปิดเป็นตัวอย่างให้นักเรียนฟัง นักเรียนก็จะเกิดความเข้าใจและจำได้ง่าย พร้อมกับเกิดความชอบ และความสนุกสนานควบคู่กันไปซึ่งนักเรียนจะเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน ซึ่ง อัจฉรา สุขารมณ์ (2527 : 183-184) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดประสบการณ์ นำความพอใจ นำความสนุกสนาน มาให้แก่ผู้เรียน เป็นการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน

2. ด้านวิธีการสอน คือนักเรียนมีเจตคติในระดับมากแสดงว่านักเรียนพอใจกับการสอนของครูผู้สอน ในลักษณะกิจกรรมต่างๆที่ครูพานักเรียนออกไปดูการแสดงดนตรีนอกสถานที่ การพุดนำเข้าบทเรียน การปรับวิธีการสอนให้เข้ากับเนื้อหา การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ทำให้นักเรียนมีโอกาสดูตัวอย่างของคนเก่งและมืออาชีพ ซึ่ง ซูชิฟ อ่อน โลกสูง (2518: 7) ได้อธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงเจตคติว่า สามารถเปลี่ยนแปลงเจตคติตามสภาพแวดล้อมของสังคมโดยการเลียนแบบพฤติกรรม

ถ้าครูมีแผนการสอนและแสดงจุดประสงค์ในการสอนก็จะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจเป้าหมายในแผนการสอนและจะทำให้นักเรียนเรียนดีขึ้น ซึ่ง สแตนลีย์ บลูโบ (2543: 17) อธิบายว่ากระบวนการสอนเป็นการกำหนดจุดประสงค์ และกำหนดโครงสร้าง เนื้อหาสาระ จัดลำดับประสบการณ์ เตรียมความพร้อม แรงความสนใจ จัดกิจกรรม และประเมินผล

3. ด้านสภาพแวดล้อม คือนักเรียนมีเจตคติในระดับมาก จากการวิเคราะห์พบว่านักเรียนมีความต้องการให้วิชาสังคมจัดเป็นห้องเรียนเฉพาะคือเป็นห้องที่สามารถเก็บเสียงและทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับวิชาสังคมได้หลายอย่าง ปริมาณนักเรียนในแต่ละห้องก็มีมากเกินไปควรมีการปรับให้เหมาะสมเพื่อครูจะได้มีการดูแลอย่างทั่ว อาคาเรียนควรมีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนเพราะปัจจุบันค่อนข้างทรุดโทรมและคับแคบ ซึ่ง ประดิพันธ์ อุปรมย์ และอรุณศรี อนันตศิริชัย (2525: 110-112) ได้กล่าวไว้ว่า สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่เป็นอิทธิพลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ทางกายภาพของนักเรียนโดยตรงหรือมีผลต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนได้แก่สภาพแวดล้อมต่างๆดังต่อไปนี้คือ แสง เสียง การถ่ายเทอากาศ สภาพห้องเรียน อุปกรณ์ประจำห้องเรียน จำนวนนักเรียนในห้องเรียน

4. ด้านสื่อการสอน คือนักเรียนมีเจตคติในระดับมากจากการวิเคราะห์นักเรียนชอบครูมีวิธีโอมาเปิดให้นักเรียนดูประกอบการเรียนแต่ถ้ามีรูปภาพหรือวิดีโอประกอบการเรียนการสอนเรื่องอุปกรณ์ ละครเพลง บัลเลต์ มากขึ้นก็จะทำให้นักเรียนเรียนได้ดีขึ้น แต่ในด้านห้องสมุดของวิทยานาฏศิลป์ควรมีหนังสือเพิ่มเติมให้กับนักเรียนในการค้นคว้า ซึ่ง ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2523: 112) ได้ให้ความหมายของสื่อการสอนว่าหมายถึงวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ใช้เป็นสื่อกลางให้ผู้สอนสามารถถ่ายทอดความรู้ เจตคติและทักษะไปสู่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ด้านการวัดประเมินผล คือนักเรียนมีเจตคติในระดับมาก จากการวิเคราะห์พบว่านักเรียนชอบการเก็บคะแนนระหว่างภาค นอกเหนือจากการสอบกลางภาคและปลายภาค ช่วยทำให้นักเรียนเรียนดีขึ้น หรือครูบอกให้ทราบถึงการให้คะแนน วิธีการเก็บคะแนน แต่ถ้าครูมีการทดสอบความรู้ก่อนเรียนเนื้อหาใหม่จะทำให้ครูทราบระดับความรู้ความเข้าใจของนักเรียนและจะทำให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น ซึ่ง Thorndike, Robert M. and Others (1991: 2) ได้อธิบายถึงการวัดและประเมิน

ว่า การวัด หมายถึงกระบวนการหรือวิธีการเพื่อให้ได้จำนวนตัวเลข ซึ่งมีความหมายแทนประมาณ หรือขนาด หรือคุณสมบัติของสิ่งที่ต้องการ การประเมิน เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำมา สังเคราะห์ และตีความหมายข้อมูลเพื่อช่วยวินิจฉัยปัญหาการเรียนการสอน หรืออาจประเมินเพื่อจุด ประสงค์เฉพาะบางประการก็ได้

ในการสอนนักเรียนไม่ชอบการสอนแบบบรรยายมากนักดังนั้นจึงควรมีการปรับเพื่อให้ เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนเช่น การสอนแบบการฟัง การทำรายงาน การวิเคราะห์เพลง ฯลฯ

จากผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบเจตคตินักเรียนชั้นกลางปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร ที่มีต่อวิชาสังคีตนิยมน ในกระบวนการเรียนการสอนด้านหลักสูตรด้านวิธี สอน ด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านการวัดประเมิน ผล จำแนกตามเพศ ระดับผลการเรียน และสาขาวิชาของนักเรียน ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานอาจเป็น เพราะนักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์มีการเรียนการสอนที่ไม่เหมือนกับสถาบันอื่น คือนักเรียนด้าน ศิลปวัฒนธรรมความปรารถนาจะเลือกก่อนทางด้านนาฏศิลป์และดนตรี โดยมีการฝึกฝนมาตั้งแต่ใน วัยเด็กจึงทำให้นักเรียนมีจิตใจที่ละเอียดอ่อนไม่แตกต่างกันทั้งในเพศ ระดับผลการเรียน สาขาวิชา ของนักเรียนดังนั้น ผลจากการวิเคราะห์จึงไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคีตนิยมน2 ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ (กรุงเทพ) กรมศิลปากร

1.1. ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน มากขึ้น โดยมีการเน้นทางด้านการฟังให้มากเพื่อความเข้าใจ โครงสร้างและความซาบซึ้งในดนตรี ซึ่ง อรวรรณ บรรจงศิลป์ (2529: 193-197) ได้กล่าวไว้ว่า ครูเป็นบุคคลสำคัญอย่างยิ่งที่ช่วยให้นักเรียน เกิดความเจริญงอกงามทางด้านดนตรี มีการพัฒนาการและประสบการณ์ด้านดนตรี รวมไปถึงการมี พฤติกรรมใหม่เกิดขึ้นอันเป็นผลสืบเนื่องจากการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน ให้นักเรียนได้รับความรู้ครบทั้ง 3 ด้าน สามารถส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ดนตรีคือ เกิดความเข้าใจองค์ประกอบ ของดนตรี ได้แก่ จังหวะ ทำนอง เสียงประสาน จังหวะลักษณะ โดยการเรียนรู้จากการจำ การฟัง รู้จัก แยกแยะความเหมือนและความแตกต่าง

1.2. ครูควรมีแผนการสอนอธิบายให้นักเรียนเข้าใจก่อนการเรียนการสอน

1.3. ผู้บริหารของโรงเรียนควรมีการปรับปรุงสถานที่ให้มีความเหมาะสมกับจำนวนนักเรียนหรือปรับปรุงให้มีความทันสมัยสะดวกสบายในการเรียนการสอน โดยเฉพาะมีห้องเรียนเฉพาะให้กับการเรียนการสอนของวิชาสังคีตนิยม2 ที่มีประสิทธิภาพในการกันเสียงรบกวนจากภายนอก

1.4 ทางด้านสื่อควรมีอุปกรณ์ที่ทันสมัยสำหรับดูหรือฟังเพลงนอกเหนือจากชั้นเรียน โดยมีวีดีโอ เทป ซีดี ให้นักเรียนสามารถเข้าไปฟังและค้นคว้าเพิ่มเติมได้ หรือมีตำราเสริมที่นอกเหนือจากบทเรียนให้นักเรียนได้ค้นคว้าในห้องสมุด

1.5 ในการวัดผลประเมินผลควรมีการวัดผลครูควรมีการบอกวิธีการเก็บคะแนนให้นักเรียนทราบก่อนและในการสอบควรมีการสอบแบบหลากหลายวิธี เช่นการทำรายงาน การสอบโดยการฟังหรือการวิเคราะห์เพลงเพื่อการนำไปสู่ความเข้าใจและนำไปใช้

2. ในการวิจัยนี้สามารถนำไปศึกษาวิจัยต่อที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ต่างจังหวัดได้

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ. (2535). หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533)

กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ

กองการมัธยม. (2541). ทิศทางการจัดการศึกษาแผนใหม่. อัดสำเนา.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2522). การวิจัยการศึกษาชั้นมัธยม กรุงเทพมหานคร:

สำนักนายกรัฐมนตรี.

_____. (2534). การวิจัยทางการศึกษาและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา.

กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.

_____. (2520). แผนการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.

คณะรัฐมนตรี. (2542). ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร:

สำนักนายกรัฐมนตรี.

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. (2528). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร. ห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีราชา

ไขแสง สุขะวัฒนา. (2535). สังคตินิยมว่าด้วย: คนตรีตะวันตก สำนักพิมพ์ งานพัฒนาหลักสูตร

และการสอน สำนักอธิการบดี

โณมนภา กิตติศัพท์. (2537). ผลของคนตรีต่อการลดความเจ็บปวด และความวิตกกังวล

ในผู้ป่วยผ่าตัดหัวใจแบบเปิด. ปรินญาณิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต,

พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

ชูชีพ อ่อนโลกสูง. 2518. เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร:

วรวิฑูการพิมพ์.

ชัยงค์ พรหมวงศ์. (2525). วิทยาการสอน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์รุ่งศิลปการพิมพ์.

ชวาล แพร่รัตนกุล. (2520). เทคนิคและวิธีสอน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร.

เจดศักดิ์ โฉวสินธุ. (2523). การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์โอเคอินเตอร์.

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2526). การบริหารสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.

ณรุทธิ์ สุทธจิตต์. (2532). จิตวิทยาการสอนคนตรี. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2538) สังคตินิยม: ความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร.

ศุภกวี พนมยงค์. (2539). ลมหายใจ คนตรี ชีวิต: การฝึกดนตรีเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บ้านเพื่อง.

ถวัล มาศกรัต. (2529). บุคลิกภาพของครูมีต่ออิทธิพลการเรียนการสอน. วารสารประชากรศึกษา.
3, 3-6.

ธวัชชัย ยิ่งเจริญสุข. (2537). ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบกระบวนการให้บริการ
ของกรุงเทพมหานคร กรมศึกษาสำนักงานเขตลาดกระบัง. วิทยานิพนธ์
ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพัฒนาสังคม,
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

นิภา มนูญปัจ และคณะ. (2524). การศึกษาเฉพาะรายกรณีเรื่องอุบัติเหตุในโรงเรียน. ผลงานวิจัย
ทางการศึกษา (เล่ม 1) มสว ประสานมิตร.

บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ. (2524). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดการพิมพ์พระนคร, 2524.

ปิ่น มุทุกันต์, พันเอก. (2524). มงคลชีวิตภาคที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์คลังวิทยา.

ประนอ วรภูมิ. (2539). ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมของสถาบันเทคโนโลยีพระ
จอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยานิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตร์ มหาบัณฑิต
สาขาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ประคินันท์ อุปรมัย และอรุณศรี อนันตศิริชัย. (2525). การวิเคราะห์ด้านผู้เรียน สภาพแวดล้อมและ
ด้านเนื้อหาสาระ ในเอกสารการสอนชุดวิชา ประสบการณ์วิชาชีพครู ชุดที่ 1-6 พิมพ์
ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สหมิตร.

ปทุมมालย์ ทรงสกุล. (2542). แบบเรียนวิชาสังคมศึกษา 2. สาขาคณตรีสากล, วิทยาลัยนาฏศิลป์
กรมศิลปากร กรุงเทพ. (อัคราณา)

ประพัฒน์ จำปาไทย. (2525). ความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับ
บัณฑิตศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, คณะครุศาสตร์,

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). ทัศนคติ การวัด การเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมอนามัย.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเคอินเตอร์.

ประสาธ อิศรปริดา. (2523). จิตวิทยาการเรียนรู้กับการสอน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
กราฟฟิคอาร์ต.

ปรีชา คัมภีร์ปรกรณ์. (2526). การพัฒนาพฤติกรรมการเรียนการสอน. เอกสารการสอนชุดวิชาวิทยา
การสอนหน่วยที่ 8-15 กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดการพิมพ์.

- พรรณี ช. เจตจิต. (2521). เอกสารประกอบการสอนวิชาให้คำปรึกษา. ภาควิชาการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัคราเนนา)
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. (2538). คู่มือทำการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- ล้วน สายยศ และ อังสนา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สุริยาศาสตร์.
- ส. วาสนา ประवालพฤษย์. (2524). ทัศนคติในแง่ของจิตวิทยาต่อผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- สงวน รอดบุญ. (2535). ศิลปะกับมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. (2531). การประเมินโครงการทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมพงษ์ วงษ์ดี. (2541). การสอนวิชาสังคมศึกษาในมหาวิทยาลัยภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมพงษ์ อุคมโชคทรัพย์. (2539). ความพึงพอใจในการเรียนวิชาธุรกิจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, ภาควิชาธุรกิจศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมพิศ ณ นคร. (2532). ปรัชญาอเมริกัน. กรุงเทพมหานคร: นาดังการพิมพ์.
- สวัสดิ์ ปิยะกาญจน์. (2535). หลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นกลาง พุทธศักราช 2524. (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2534) พิมพ์ครั้งที่ 1
- สายันต์ บุญใบ. (2543). การศึกษากระบวนการสอนวิชาปฏิบัติเครื่องดนตรีในสถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาดนตรี, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุกรี เจริญสุข. (2539). ดนตรีกับแนวคิดการศึกษาไทย. เอกสารประกอบการสัมมนาหลักสูตรวิชาดนตรี ระดับประถมศึกษา และ ระดับมัธยมศึกษา วันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2539, นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุชา จันทน์เอม, สุรางค์ จันทน์เอม (2518). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: แพรวพิทยา
- สุณีย์ ชีระการ. (2525). จิตวิทยาการศึกษา. นนทบุรี: โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด.
- สุรพันธ์ ดันศรีวงษ์. (2538). วิธีสอน. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.
- สุโท เจริญสุข. (2519). จิตวิทยาการศึกษาระดับมูลฐานสำหรับครู. กรุงเทพมหานคร: แพรวพิทยา.
- ศักดิ์ สุนทรเสณิ. (2528). เจตคติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา

- อัจฉรา สุขารมณ์. (2527). เอกสารประกอบการสอนวิชาพื้นฐานทางด้านจิตวิทยาการศึกษา.
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสามมิตร. (อค์สำเนา)
- อนรรฆ จรรย์านนท์. (2537). สัมมนาเรื่องการพัฒนาวิชาดนตรี. วารสารเพลงดนตรี, 10, 31-33.
- อรพินท์ ประสิทธิ์รัตน์. (2533). การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. รายงานการวิจัย, ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน
- อรรพรรณ บรรจงศิลป์. (2529). ดนตรีสำหรับเด็ก. ไนขรณี ทรดาล(บรรณาธิการ), พฤติกรรมวัยเด็ก
หน่วยที่ 9-15 (หน้า 173-222). กรุงเทพมหานคร : บริษัท ประชาชน จำกัด.
- อารี พันธุ์มณี. (2534). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: เลิฟแอนด์ลิลิเพรส.
- เอนกกุล ศรีแสง. (2514). จิตวิทยาการศึกษา. พิษณุโลก : โรงพิมพ์ตระกูลไทย.
- Anastasi, Anne. (1967). Psychological Testang. New York: The Macmillan Company.
- Allport, G.W. (1960). A Scale for Measuring the Dominant Interests in Personality. Boston:
Houghton Mifflin
- Best, J. W. (1977). Research in Education. New Jersey: Prentice Hall Press.
- Bloom, S. B. (1976). Human Characteristic and School Learning. New York: Mc Gow
Hill Book Company.
- Connor, M. J. (1968). Personal Enrichment through the Art: Description of four Curriculumms
Models in Aesthetic Appreciation. Dissertation Abstracts International, 42,3844 - A.
- Cronbach, L. J. (1970). Essentials of Psychology Testing. New York.
- Eisner, E. W. (1972). Education Artistic Vision. New York: Macmillan Press.
- Feldman, M.P. (1971). Psychology in the Industrial Environment. London: Butterworht and Co,
Publishers Ltd.
- Gerber, T. (1989, March). Reaching all Students: the Ultimate Challenge, Music Education
Journal, 7, 36 -39.
- Katz, D. & Scotland, E. (1959). A Preliminary Statement a Theory of Attitude Structure and
Change. New York: McGraw-Hill Book.
- Kiester, G. j. (1985). Music Education Journal, Total Education, 3, 24 - 27.
- Kolasa, B.J. (1969). Introduction to Behavior Science for Business. New York: John Willy and
Sons.

- Kolesnik, L. (1970). Education Psychology. (2nd ed). New York: Magraw-Hill Company.
- Miller, M. Huge. (1968). Introduction to Music. Bames&Novle, Inc. New York.
- Ostmoe, Patricia M. (1984). "Learning Style Preference and Selection of learning Strategies: Consideration and Implications for Nurse Educators" Journal of Nursing Education. (January) : 27-30
- Scott, W.A. (1968). Attitude can be Measured Matin Fishbein. New York: John and Sons.
- Shaw, Marvin E. & Wright, Jack M. (1967). Scale for the Measurement of Attitudes. New York: McGraw-Hill.
- Shelly, M. W. (1975). Responding to 9, 5353 - A Social Change. Pennsylvania: Dowden, Hutchiaon Press.
- Siegel, R. R. (1983). Learning to Look Looking To Learn. Dissertation Abstracts International, 44, 361 - A.
- Skinner, B. F. (1971). Beyond Freedom and Dignity. Toronto: A Bantam Vintage Book.
- Smith, W. P. (1972). A Study and Analysis of Selected Junior High school Program in General Music. Doctor. University of Oregon Dissertation Abstracts International, 33, 353 -354 A.
- Thorndike, Robert M and others. (1991). Measurement and Evaluation in Psychology and education. Singapore: Macmillan, Inc.
- Thurstone, L.L. (1982). Attitude can be Measured Matin Fishbein. New York: John Wiley and Sons.
- Triandis, Harry C. (1971). Attitude and Attitude Change. New York: John Wiley and Sons, Inc.,
- Vernon, S. Gerlach. (1971). Teaching and Media. A System approach. New York: Prentice Hall.
- Wallestein, H. (1971). A Dictionary of Psychology. Maryland: Penquin Book.
- Whited Head, A. N. (1967). The Aim of Education and the Essay. New York: The free Press.
- Wolff, K. (1978). The Non Musical Outcome of Music Education. Research in Music Educator, University of United State.

ประวัติความเป็นมาวิทยาลัยนาฏศิลป์

วิทยาลัยนาฏศิลป์ เดิมมีชื่อว่า “โรงเรียนนาฏดุริยางคศาสตร์” เปิดสอนเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2477 นับเป็นสถาบันของชาติแห่งแรกที่ทำให้การศึกษา ทั้งวิชาสามัญและวิชาศิลปะ ขึ้นอยู่กับกรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ ผู้ก่อตั้งโรงเรียนนี้คือ พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ อธิบดีคนแรกของกรมศิลปากร ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2478 ทางราชการมีความประสงค์ที่จะให้วิชาศิลปทางโขน-ละคร และดนตรีมารวมอยู่ในสังกัดเดียวกัน จึงได้โอนครูอาจารย์ ทางสายศิลปและดุริยางคศิลป์กับศิลปินประจำราชสำนักของพระมหากษัตริย์ รวมทั้งเครื่องดนตรี เครื่องโขน เครื่องละครของหลวงบาง ส่วนจากกระทรวงวังให้มาอยู่ในสังกัด กรมศิลปากร กรมศิลปากร จึงแก้ไขปรับปรุงการศึกษาของโรงเรียนนาฏดุริยางคศาสตร์ ให้กว้างขวางขึ้น กล่าวคือ ในวันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2478 พระสารสาสน์ ประพันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ ได้มีคำสั่งตั้งโรงเรียนศิลปากร สอนวิชาช่างปั้น ช่างเขียน และช่างรักขึ้นอยู่กับกรมศิลปากร และให้โรงเรียนนาฏดุริยางคศาสตร์ ไปรวมเป็นแผนกหนึ่งของโรงเรียนศิลปากรเรียกชื่อเฉพาะแผนกนี้ว่า “โรงเรียนศิลปากรแผนกนาฏดุริยางค์” ให้การศึกษาวิชาศิลปทางดนตรีปี่พาทย์ และละคร ระบำ แต่ยังไม่มียุทธโขน ต่อมา วันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2485 มีประกาศพระราชกฤษฎีกา จัดแบ่งส่วนราชการในกรมศิลปากรใหม่ให้ยุบกองโรงเรียนและให้ “แผนกช่าง” ของโรงเรียนศิลปากร ไปขึ้นอยู่กับมหาวิทยาลัยศิลปากรที่ตั้งขึ้นใหม่ และโอนกรมศิลปากรไปสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2485 กรมศิลปากร จึงปรับปรุงกิจการกองดุริยางคศิลป์ เปลี่ยนชื่อใหม่เป็นกองการสังคีตและโอนแผนกนาฏดุริยางค์ จากโรงเรียนศิลปากร มาขึ้นอยู่กับกองการสังคีต เปลี่ยนชื่อเป็น “โรงเรียนสังคีตศิลป์” ขึ้นอยู่กับแผนกนาฏศิลป์

แต่เนื่องจากอุปสรรคบางประการและภัยจากมหาสงครามโลกครั้งที่ 2 รวมทั้งราชการได้ยืมสถานที่ไปใช้ราชการอย่างอื่น ระหว่าง พ.ศ. 2485- พ.ศ. 2487 การศึกษาของโรงเรียนสังคีตศิลป์จึงหยุดชะงักไปชั่วระยะหนึ่ง

พ.ศ. 2488 ภายหลังสิ้นสุดมหาสงครามโลกครั้งที่ 2 แล้ว นายกรัฐมนตรี (จอมพล ป. พิบูลสงคราม) ได้มีบัญชาให้แก้ไขปรับปรุงการศึกษาของโรงเรียนสังคีตศิลป์ขึ้นใหม่และเปลี่ยนชื่อเป็น “โรงเรียนนาฏศิลป์” มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ

1. เพื่อเป็นสถานศึกษานาฏศิลป์และดุริยางคศิลป์ของทางราชการ
2. เพื่อบำรุงรักษาและเผยแพร่นาฏศิลป์และดุริยางคศิลป์ประจำชาติไทย

3. เพื่อให้ศิลปทางดนตรีและโขน-ละครภายในประเทศมีฐานะเป็นที่ยกย่องดังในนานาประเทศ

เมื่อเปิดโรงเรียนนาฏศิลป์ ในปี พ.ศ. 2488 มีนักเรียนเก่าเหลืออยู่ในโรงเรียนสังคีตศิลป์ 33 คน เป็นนักเรียนหญิงทั้งสิ้น จึงได้เปิดรับสมัครเด็กชายเข้าฝึกหัดโขน เป็นจำนวนประมาณ 60 คน และนับแต่นั้นมาจำนวนนักเรียนก็เพิ่มขึ้นทุกปี และโรงเรียนนาฏศิลป์ก็ขยายการศึกษาทั้งนาฏดุริยางคศิลป์ไทยและสากล

ต่อมาวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2504 มีพระราชกฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการในกรมศิลปากร ออกเป็นกองต่างๆ และมีกองศิลปศึกษาเพิ่มขึ้น โรงเรียนนาฏศิลป์ จึงโอนจากกองการสังคีตมาขึ้นกับกองศิลปศึกษา และได้รับการยกฐานะให้เป็น “วิทยาลัยนาฏศิลป์” เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2515 ปีการศึกษา 2519 ได้ขยายการศึกษาถึงระดับปริญญา (ศษ.บ) โดยสมทบกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา มีนักศึกษาที่จบการศึกษาชั้นปริญญา ตั้งแต่การศึกษา 2520 เป็นต้นมา

ณ ดึกหลังแรกของวิทยาลัยนาฏศิลป์ มีประวัติของโรงเรียนนาฏศิลป์ที่ผนังข้างบันไดด้านหน้าตึก ดังนี้

โรงเรียนศิลปากร – แผนกนาฏดุริยางค์

ณ วันเสาร์ที่ 28 เมษายน พุทธศักราช 2477 พระสารสาสน์ประพันธ์รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ ได้มีคำสั่งให้ตั้งโรงเรียนนาฏดุริยางคศาสตร์ และได้ทำพิธีเปิดโรงเรียนนี้ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 17 พฤษภาคม พุทธศักราช 2477 เป็นปฐมฤกษ์

วันพฤหัสบดีที่ 2 พฤษภาคม พุทธศักราช 2478 พระสารสาสน์ประพันธ์รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ ได้มีคำสั่งตั้งโรงเรียนศิลปากร และให้ยกโรงเรียนนาฏดุริยางคศาสตร์ ไปรวมเป็นแผนกหนึ่งของโรงเรียนศิลปากร เรียกชื่อว่า “โรงเรียนศิลปากรแผนกนาฏดุริยางค์”

ครั้นถึงวันเสาร์ที่ 25 กันยายน พุทธศักราช 2480 นายนาหวาเอกหลวงสินธุสงครามชัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ ได้มีคำสั่งให้สร้างโรงเรียน ศิลปากร-แผนกนาฏดุริยางค์ ภายในวงเงิน 45,000 บาท

กรมศิลปากร ได้สร้างโรงเรียนนี้เสร็จ และทำพิธีเปิดเป็นอุดมฤกษ์ในวันที่ 1 มิถุนายน พุทธศักราช 2481 ตรงกับวันพุธ น 3 ค่ำ เดือน 7 ปีชวด

วิทยาลัยนาฏศิลป์ เป็นสถานศึกษาในสังกัดกองศิลปศึกษา กรมศิลปากรกระทรวงศึกษาธิการ ให้ศึกษาทั้งวิชาสามัญ และวิชาศิลปะ ปัจจุบัน ได้มีการศึกษาถึงระดับปริญญาตรี ขึ้นอยู่กับสถาบัน

บัณฑิตพัฒนศิลป์ ซึ่งได้ดำเนินการตั้งแต่ปี 2542 ตั้งอยู่ที่ถนนราชินี ตำบลท่าช้างวังหน้า อำเภอพระนคร กรุงเทพมหานคร

หลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นกลาง พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2534)

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรต่อจากหลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นต้น ที่ให้การศึกษาทั้งวิชาสามัญและวิชาศิลปะอันเป็นพื้นฐานสำหรับการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อมาแล้ว สำหรับหลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นกลางนี้จะเน้นการเลือกเรียนวิชาศิลปะที่ลึกซึ้งขึ้นตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถ เพื่อผู้เรียนจะยึดเป็นอาชีพต่อไป
2. เป็นหลักสูตรที่ให้การศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะเฉพาะด้านที่สามารถนำไปประกอบอาชีพ ให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม
3. เป็นหลักสูตรที่ให้การศึกษา ที่สนองต่อการพัฒนาอาชีพทั้งนาฏศิลป์ ดนตรี ทั้งแบบมาตรฐานและแบบพื้นบ้าน หรือการศึกษาค่อ
4. เป็นหลักสูตรที่มุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดสุนทรียภาพและจินตนาการ ตลอดจนรู้คุณค่าของนาฏศิลป์ ดุริยางค์ศิลป์ ทั้งไทยและสากล รู้จักศิลปะวัฒนธรรมอันเป็นมรดกของชาติ
5. เป็นหลักสูตรที่ให้การศึกษา เพื่อส่งเสริมการนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ท้องถิ่นและประเทศชาติ

จุดหมาย

การศึกษาระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตและให้สามารถทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดี ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ทักษะเฉพาะด้านตามศักยภาพ เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ ร่วมพัฒนาสังคมด้วยแนวทางและวิธีการและวิธีการใหม่ๆ และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ จะต้องมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความรู้และทักษะในวิชาสามัญและวิชาศิลปะด้านนาฏศิลป์ดนตรี
2. มีความรู้ ความเข้าใจและเห็นคุณค่าในวิทยาการด้านศิลปะและวัฒนธรรม รู้จักอนุรักษ์ไว้เพื่อเป็นมรดกของชาติสืบไป
3. มีความรู้เกี่ยวกับวิทยาการและเทคโนโลยีต่างๆ
4. สามารถเป็นผู้นำและเป็นผู้ให้บริการชุมชนเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม
5. สามารถวางแผนแก้ปัญหาในชุมชนของตน
6. มีความภูมิใจในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวม ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นอย่างเท่าเทียมกัน
7. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสามารถนำแนวทางหรือวิธีการใหม่ๆ ไปใช้ในการพัฒนาชุมชนของตน
8. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพและเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ
9. มีนิสัยรักการทำงาน เต็มใจในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและมีทักษะในการจัดการ
10. เข้าใจในสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในประเทศและในโลก มุ่งมั่นในการพัฒนาประเทศตามบทบาทและหน้าที่ของตน ตลอดจนอนุรักษ์และเสริมสร้างทรัพยากรศิลปวัฒนธรรมของประเทศ

วิชาสังคมศึกษา 2 ค. 0222

เป็นวิชาบังคับเลือกที่มี 1 ภาคการเรียน โดยเรียนภาคที่ 2 มีจำนวน 1 หน่วยกิต มีการเรียนวิชาสังคมศึกษา 2 สองคาบต่อสัปดาห์ โดยแบ่งนักเรียนเป็น 7 ห้อง ห้องละ 45 คน โดยมีอาจารย์ผู้สอน สามท่าน

แผนการเรียนระดับบัณฑิตปีชั้นกลาง หลักสูตรพุทธศักราช 2524(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2534)

ชั้นกลางปีที่ 1			
ภาคเรียนที่ 2			
รายวิชา	นก.	คาบ	ผลการเรียน
บังคับแกน			
ท 402 ภาษาไทย	1.0	2	
ส 402 สังคมศึกษา	1.0	2	
พ 402 สุขศึกษา	0.5	1	
บังคับเลือก			
พ 022 พลศึกษา	0.5	1	
ว 412 วิทยาศาสตร์	1.5	3	
ศ 0222 สังคมนิยม 2	1.0	2	
เลือกศิลปะ			
ท....122 ทฤษฎีศิลป์	0.5	1	
..... ปฏิบัติศิลป์	6.5	13	
เลือกปฏิบัติศิลป์			
.....	2.0	4	
เลือกเสรี			
อ 012 ภาษาอังกฤษ 2	2.0	4	
ส 049 พระพุทธศาสนา	1.0	2	
..... (ไทย, สังคม, คณิต)	1.0 (1.5)	2 (2)	
กิจกรรม			
พุทธศาสนา *	-	1	
แนะแนว	-	1	
ซ่อมเสริม	-	1	
รวม	18.5 (19.0)	40 (41)	

**แบบสำรวจเจตคติของนักเรียนชั้นกลางปีที่ 1
วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานครต่อวิชาสังคีตนิยม 2**

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมายลงในช่องที่กำหนดให้ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

☐

ชาย

☐

หญิง

2. เกรดเฉลี่ยในภาคการเรียนที่แล้ว

☐

1 หรือต่ำกว่านั้น

☐

2 - 2.9

☐

3 ขึ้นไป

3. สาขาวิชาที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่

☐

นาฏศิลป์ไทย - โขน ละคร

☐

ดุริยางค์ไทย - ปี่พาทย์ เครื่องสาย คีตศิลป์

☐

ดุริยางค์สากล - ดุริยางค์สากล คีตศิลป์สากล

☐

นาฏศิลป์สากล

ตอนที่ 2

คำชี้แจง

1. โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมายลงในช่องที่ตรงกับเจตคติของนักเรียน โดยพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

- ☐ เห็นด้วยมากที่สุด
☐ เห็นด้วยมาก
☐ เห็นด้วยน้อย
☐ เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตัวอย่าง ด้านครูผู้สอน

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
1	นักเรียนชอบที่ครูอธิบายนานๆ			x	

จากการตอบนี้ หมายความว่า โดยทั่วไปนักเรียนชอบในระดับน้อยที่ครูอธิบายนานๆ

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
เจตคติต่อวิชาสังคีตนิยมน2					
1	วิชาสังคีตนิยมน2 เป็นวิชาที่มีความสำคัญเทียบเท่าวิชาอื่นๆ				
2	ในการเรียนคิดลัทธิ(FORM)ทำให้นักเรียนมีความซาบซึ้งในการฟังมาก				
3	เนื้อหาวิชาสังคีตนิยมน 2 มีน้อยเกินไป				
4	ประวัติของคีตกวีในยุคต่างๆ ทำให้นักเรียนเข้าใจในบทเพลงมากขึ้น				
5	มารยาทในการฟังดนตรีช่วยให้นักเรียนสามารถปฏิบัติต่อการเข้าสังคมได้อย่างมีมารยาท				

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
6	เนื้อหาของวิชาสังคตินิยม 2 เป็นเรื่องไกลตัว				
7	นักเรียนคิดว่าวิชาสังคตินิยม 2 นักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ไม่ต้องเรียนก็ได้เพราะเรียนดนตรีอยู่แล้ว				
8	เนื้อหาวิชาสังคตินิยม 2 น่าเบื่อไม่น่าสนใจ				
9	เนื้อหาทางด้านเครื่องดนตรีสากลและประเภทวงดนตรีสากลใช้เวลาเรียนน้อยเกินไป				
10	เนื้อหาวิชาสังคตินิยม 2 จำแนกเป็นหมวดหมู่เข้าใจง่าย				
11	นักเรียนคิดว่าเนื้อหาด้านประวัติดนตรีตะวันตก มีมากเกินไป ควรลดลง				
12	นักเรียนชอบฟังดนตรีไทยยุคต่างๆมากขึ้น เมื่อได้เรียนสังคตินิยม 2				
13	นักเรียนคิดว่าควรเพิ่มเวลาในการเรียนวิชาสังคตินิยม 2 ให้มากขึ้น				
14	เนื้อหาวิชาสังคตินิยม 2 มีเนื้อหาที่ล้าสมัย				
15	เนื้อหาสังคตินิยม 2 มีการเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก				
16	เนื้อหาที่เรียนสามารถนำไปใช้กับชีวิตประจำวันได้				
17	คำอธิบายรายวิชามีส่วนทำให้นักเรียนมีส่วนกระตือรือร้นในการเรียน				
18	ในการเรียนวิชาสังคตินิยม 2 ช่วยให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทัศนคติได้ดี				
19	คำอธิบายรายวิชาช่วยให้นักเรียนเข้าใจว่าจะเรียนอะไร				
20	นักเรียนคิดว่าการเรียนเรื่องการฟังเสียงเครื่องดนตรีประเภทต่างๆ ช่วยทำให้เกิดความซาบซึ้งมากขึ้น				
เจตคติต่อวิธีการสอน					
1	ครูควรพูดนำเข้าบทเรียนก่อนที่จะสอนเนื้อหา				
2	นักเรียนคิดว่าการทำรายงานกลุ่มนี้ทำให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ได้น้อยกว่าทำคนเดียว				
3	นักเรียนชอบที่ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น				
4	ในการสอนครูได้ฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้หลักการและมโนคติเพื่อให้นักเรียนสามารถนำเอาความรู้ไปใช้ต่อในชีวิตประจำวันได้				

ข้อที่	ข้อความคำถาม	ระดับความคิดเห็น			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
5	นักเรียนคิดว่าการเรียนวิชาสังคีตนิยม 2 ครุมนุ่่งสนองตอบต่อนโยบาย เก่ง ดี เรียนอย่างมีความสุขให้เกิดกับนักเรียน				
6	นักเรียนชอบที่ครูพาไปดูการแสดงดนตรีต่างๆ นอกสถานที่				
7	ครูมีวิธีการสอนที่หลากหลายทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ				
8	รู้สึกชอบที่ครูมอบหมายงานให้นักเรียนมีการทำงานเป็นกลุ่ม				
9	นักเรียนชอบที่ครูปรับวิธีการสอนให้เข้ากับเนื้อหา				
10	นักเรียนไม่ชอบที่ครูให้ไปค้นคว้าเพิ่มเติม				
11	นักเรียนคิดว่าการสอนครูได้ปรับการสอนให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของนักเรียน				
12	นักเรียนชอบที่ครูมีการทบทวนบทเรียนเก่าก่อนขึ้นบทเรียนใหม่				
13	ครูผู้สอนเตรียมการสอนอย่างดีทุกครั้งทีสอน				
14	ครูสามารถสอนและสรุปในแต่ละหัวข้อให้เข้าใจได้ง่าย				
15	ถ้านักเรียนมีความเข้าใจในแผนการสอนที่ครูให้นักเรียนคิดว่านักเรียนจะเรียนดีขึ้น				
เจตคติต่อสิ่งแวดล้อม					
1	บรรยากาศของห้องเรียนมีความเหมาะสมแก่การเรียนการสอน				
2	นักเรียนคิดว่าห้องเรียนอยู่ติดถนนทำให้เรียนไม่รู้เรื่อง				
3	การจัดบอร์ดมีเนื้อหาวิชาสังคีตนิยม 2 ช่วยทำให้นักเรียนเรียน ได้ดีขึ้น				
4	ห้องเรียนวิชาสังคีตนิยม 2 ควรจัดเป็นห้องเรียนเฉพาะ				
5	ปริมาณนักเรียนในห้องมีจำนวนมากเกินไป				
6	อาคารเรียนมีสภาพที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน				
เจตคติต่อสื่อการสอน					
1	หนังสือประกอบการเรียนวิชาสังคีตนิยมช่วยให้นักเรียนเรียนรู้เนื้อหา ได้ดีมากขึ้น				
2	นักเรียนชอบที่ครูเปิดวีดีโอให้นักเรียนดูประกอบการเรียน				

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
3	นักเรียนคิดว่าวิชาสังคม 2 ควรมีตำราให้อ่านประกอบเพิ่มเติม				
4	ครูเลือกบทเพลงที่ใช้ประกอบได้อย่างเหมาะสม				
5	ถ้าครู มีตัวอย่าง โน้ตเพลงมาให้ให้นักเรียนดูประกอบกับการฟังเพลงช่วยทำให้นักเรียนมีความเข้าใจบทเพลงมากขึ้น				
6	สื่อการสอนที่ใช้เป็นแรงจูงใจให้นักเรียนต้องการที่จะศึกษาเพิ่มเติม				
7	ห้องสมุดมีหนังสือเพียงพอกับความต้องการของนักเรียนในการค้นคว้า				
8	ในการฟังบทเพลงครู ได้ มีสื่อ แผนภูมิ โน้ตเพลง ที่ช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจได้ง่าย				
9	นักเรียนคิดว่าในการสอนเรื่องอุปากร ละครเพลง บัลเลต์ ครูควรใช้สื่อการสอนประเภทวีดีโอหรือภาพมากขึ้น				
10	วิชาสังคม 2 มีเอกสารตำราเรียนเหมาะสมครอบคลุมเนื้อหา				
เจตคติต่อการวัดการประเมินผล					
1	ในการสอบนักเรียนชอบการสอบแบบบรรยายมากกว่าแบบอื่น				
2	นักเรียนชอบการเก็บคะแนนระหว่างภาคเรียนนอกเหนือจากสอบกลางภาคและปลายภาค ช่วยทำให้นักเรียนเรียน ได้ดีขึ้น				
3	ครูมีแบบทดสอบที่เหมาะสมกับเนื้อหา				
4	นักเรียนชอบที่ครูบอกให้ทราบถึงการให้คะแนน วิธีการเก็บคะแนน				
5	แบบทดสอบวิชาสังคม 2 มีการวัดผลเพียงความจำเท่านั้น				
6	นักเรียนคิดว่าครูควรทดสอบความรู้ก่อนเรียนเนื้อหาใหม่เพื่อให้ครูทราบระดับความรู้ความเข้าใจของนักเรียนก่อนการสอนเนื้อหานั้น				
7	นักเรียนคิดว่าแบบทดสอบที่ให้อยู่ไม่เหมาะสม แบบทดสอบควรเป็นการฟังดนตรีแล้วตอบคำถามจากบทเพลงที่ฟัง				
8	นักเรียนคิดว่าการเรียนแบบท่องและจำไปสอบ ไม่เหมาะสมกับยุคปัจจุบันที่ฝึกให้นักเรียน ได้วิเคราะห์ความรู้				
9	เมื่อเปรียบเทียบข้อสอบวิชาสังคม 2 กับกลุ่ม คณิตศาสตร์ ภาษา อังกฤษ สังคม ข้อสอบวิชาสังคม 2 นั้นง่ายกว่า				

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ

นางสาวปนัดดา เพิ่มพานิช

เกิด

6 พฤศจิกายน 2513

สถานที่เกิด

กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

ครุศาสตรบัณฑิต (ดนตรีสากล)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2535

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

ดุริยางค์ศิลป์ในระดับ 4 สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์

กรมศิลปากร พ.ศ. 2535 – ปัจจุบัน

นักดนตรีประจำวง Bangkok Symphony Orchestra

